de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

MATTERS OF PRINCIPLE CODES ON THE INDEPENDENCE AND IMPARTIALITY OF THE JUDICIARY

Matters of Principle

Codes on the independence and impartiality of the judiciary

Rechters voor Rechters

Matters of Principle

Codes on the independence and impartiality of the judiciary

Judges for Judges is an independent and non-political Dutch foundation established in 1998 which seeks to promote the independence of the judiciary.
It has been set up to support fellow judges abroad who are threatened or put under pressure in the execution of their profession.

Rechters voor Rechters
- Judges for Judges -

PO box 95959
2509 CZ Den Haag
info@rechtersvoorrechters.nl or
info@judges4judges.nl
www.rechtersvoorrechters.nl or
www.judges4judges.nl

This publication was made possible through the generous support of the Dutch Council for the Judiciary (Raad voor de rechtspraak).

The independence of the judiciary and the independence and impartiality of judges and magistrates are achievements which require the maintenance of constant vigilance.

They are a basic guarantee of the pre-eminence of democracy and the rule of law as well as a pre-requisite for the enjoyment of civil, political, economic, social and cultural rights.
Two important elements in the achievement of these goals are the active work of judges' associations like Judges for Judges and the diffusion of international instruments and standards.

The prime importance of this handbook is the promotion of the judicial role in the protection of human rights.
This can be achieved through the continuing education of judges in international human rights law and the promotion of the coordination of their professional efforts to promote and improve their independence.

Gabriela Knaul,
UN Special Rapporteur on the Independence of Judges and Lawyers.

Being a judge is not easy. It never was. A judge has to decide in disputes. Often disputes that have a heavy emotional impact on the concerned parties. Sometimes on society as a whole.

The judge is requested to deal with these disputes, strictly independently and impartially with regard to the concerned parties, be they private persons or the state. The foundation of this structure is the confidence of the public in the independence and the impartiality of the judge. Without that, a legitimate judiciary cannot survive. So therefore, in the course of history, principles have been developed. Principles regarding society's treatment of judges. And principles on the way judges should deal with society, in their professional and private capacities. Unfortunately, judges can be victimized as a result of breaches of these principles, while undertaking their professional responsibilities. Their independence can be threatened as a result of their judicial decisions. Penalties encountered can include dismissal, imprisonment and even murder. When these circumstances arise society suffers. The Rule of Law is not pre-eminent. Society is seldom capable of redressing this situation and restoring the judge to his independent position. Who will support those brave judges who maintain their independence notwithstanding the pressure put on them? Fellow judges could and indeed they should! As colleagues they will be able to understand the problems with which these threatened or persecuted judges are confronted .
And they should raise their voices loud and clear, with this booklet "Matters of Principle" in their hand.

Gerritjan van Oven,
President of the foundation Judges for Judges

Independence, impartiality, integrity and professionalism are the core values of the judiciary. Although these values have not changed, society has. Modern society is characterized by an intensified scrutiny by the media and the citizens and a general decline of respect for public authority.

The judiciary needs to respond to these developments by showing society more explicitly that there are rules and regulations in place that safeguard the independence, impartiality and integrity of the judiciary and the judicial organisation. In the Netherlands the Judiciary (the Council for the Judiciary and the Courts) is planning to reinforce the core values of the judiciary by developing standards of conduct. These standards of conduct will take into account the standards that have been developed within the United Nations, the Council of Europe and the European Network of Councils for the Judiciary and which are published in this compilation. The existing national guidelines on impartiality and ancillary positions and the code of conduct for judges and court staff (all of which are included in this publication as well) will be updated and integrated in these new standards. However, the adoption of the standards and the monitoring of compliance with these standards is not the main objective. The real objective is to raise awareness among judges for judicial ethics.

I hope that this publication will contribute to this awareness and inspires you to reflect on the core values and the role and responsibilities we all bear in this regard.

Erik van den Emster
Chairman of the Netherlands Council for the Judiciary

I INTERNATIONAL CODES

United Nations:
Basic principles on the independence of the judiciary **13**
Independence of the judiciary 15
Freedom of expression and association 17
Qualifications, selection and training 17
Conditions of service and tenure 18
Professional secrecy and immunity 18
Discipline, suspension and removal 19

The Bangalore Principles of Judicial Conduct **21**
Preamble 22
Value 1: Independence 24
Value 2: Impartiality 25
Value 3: Integrity 26
Value 4: Propriety 27
Value 5: Equality 30
Value 6: Competence and Diligence 31

II EUROPEAN CODES

Recommendation cm/rec (2010)12 **33**
Chapter I - General aspects 37
Chapter II – External independence 39
Chapter III – Internal independence 41
Chapter IV – Councils for the judiciary 42
Chapter V – Independence, efficiency and resources 43
Chapter VI - Status of the judge 46
Chapter VII – Duties and responsibilities 50
Chapter VIII – Ethics of judges 52

ENCJ Working Group Judicial Ethics Report 2009-2010
Judicial Ethics: Principles, Values and Qualities **53**
Introduction 54
PART 1 - The values/merits 55
Independence 55
Integrity 56
Impartiality 57
Reserve and discretion 59
Diligence 61
Respect and the ability to listen 62
Equality of treatment 63
Competence 63
Transparency 64
PART II : The qualities or virtues of a judge 65
Wisdom 65
Loyalty 66
Humanity 66
Courage 67
Seriousness and prudence 68
Work 68
Listening and communication 69

Magna Carta of Judges (Fundamental Principles)
Consultative Council of European Judges (CCJE) **71**
Introduction: 72
Rule of law and justice 72
Judicial Independence 72
Guarantees of independence 73
Body in charge of guaranteeing independence 74
Access to justice and transparency 74
Ethics and responsibility 75
International courts 76

III DUTCH CODES

Introduction Dutch codes
Inleiding Nederlandse teksten **77**
Introduction Dutch codes 78
Inleiding Nederlandse teksten 78

Council for the Judiciary:
Code of conduct for judicial personnel
Gedragscode rechtspraak **81**
Impartiality, independence 82
Onpartijdigheid, onafhankelijkheid 83
Incorruptibility 84
Professionalism 84
Onkreukbaarheid 85
Professionaliteit 85

NVvR Guide to Judicial Conduct
NVvR-rechterscode **87**
1 Introduction and preliminary principles 88
1 Aanleiding en achtergrond 89
2 Codes of conduct for judges 96
2 Gedragsnormen van de rechter 97
3 Preconditions for the judge's best possible performance 118
3 Randvoorwaarden voor het optimaal functioneren van de rechter 119

Judicial Impartiality Guidelines
Leidraad Onpartijdigheid van de Rechter **127**
Introduction and context 128
Inleiding en kader 129
Purpose of the Guidelines and their internal and external effect 132
Doelstelling van de leidraad en de interne en externe werking ervan 133
Status and scope of the Guidelines 136
Status en werkingssfeer van de leidraad 137
Basic Principles and Recommendations 146
Uitgangspunten en aanbevelingen 147
Family and Relatives 148
Gezins- en familieverbanden 149
Acquaintances 150
Kennissenkring 151
Additional Jobs of the Judge himself 152
De nevenfuncties van de rechter zelf 153
The (additional) Jobs of the (former) Spouse, (former) Partner or Close Relatives 154
De (neven)functies van de (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex)partner of nauwe bloed- en aanverwanten 155
Substitute Judges 158
De rechter-plaatsvervanger 159
Trainee Judicial Officers (raio) acting as Substitute Judge 160
De rechterlijk ambtenaar in opleiding (raio) die rechter-plaatsvervanger is 161
Previous Jobs 162
De voormalige werkkring 163
Previous Involvement in a Case or in Parties 164
Eerdere bemoeienis met een zaak of met partijen 165
Recommendation to the Courts concerning Further Arrangements 166
Aanbeveling aan de gerechten omtrent nadere afspraken 167
Recommendation to the Courts concerning Further Enhancement of Impartiality 168
Aanbeveling aan de gerechten betreffende verdere bevordering van de onpartijdigheid 169

Guidelines on Ancillary Positions
Leidraad nevenfuncties **171**
1. Introduction 172
1. Inleiding 173
2. Basic principles 184
2. Uitgangspunten 185
3. Recommendations 194
3. Aanbevelingen 195

United nations: Basic principles on the independence of the judiciary

(Adopted by the Seventh United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders held at Milan from 26 August to 6 September 1985 and endorsed by General Assembly resolutions 40/32 of 29 November 1985 and 40/146 of 13 December 1985)

Whereas in the Charter of the United Nations the peoples of the world affirm, inter alia, their determination to establish conditions under which justice can be maintained to achieve international co-operation in promoting and encouraging respect for human rights and fundamental freedoms without any discrimination,

Whereas the Universal Declaration of Human Rights enshrines in particular the principles of equality before the law, of the presumption of innocence and of the right to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law,

Whereas the International Covenants on Economic, Social and Cultural Rights and on Civil and Political Rights both guarantee the exercise of those rights, and in addition, the Covenant on Civil and Political Rights further guarantees the right to be tried without undue delay,

Whereas frequently there still exists a gap between the vision underlying those principles and the actual situation,

Whereas the organization and administration of justice in every country should be inspired by those principles, and efforts should be undertaken to translate them fully into reality,

Whereas rules concerning the exercise of judicial office should aim at enabling judges to act in accordance with those principles,

Whereas judges are charged with the ultimate decision over life, freedoms, rights, duties and property of citizens,

Whereas the Sixth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, by its resolution 16, called upon the Committee on Crime Prevention and Control to include among its priorities the elaboration of guidelines relating to the independence of judges and the selection, professional training and status of judges and prosecutors,

Whereas it is, therefore, appropriate that consideration be first given to the role of judges in relation to the system of justice and to the importance of their selection, training and conduct.

The following basic principles, formulated to assist Member States in their task of securing and promoting the independence of the judiciary should be taken into account and respected by Governments within the framework of their national legislation and practice and be brought to the attention of judges, lawyers, members of the executive and the legislature and the public in general. The principles have been formulated principally with professional judges in mind, but they apply equally, as appropriate, to lay judges, where they exist.

Independence of the judiciary

1. The independence of the judiciary shall be guaranteed by the State and enshrined in the Constitution or the law of the country. It is the duty of all governmental and other institutions to respect and observe the independence of the judiciary.

2. The judiciary shall decide matters before them impartially, on the basis of facts and in accordance with the law, without any restrictions, improper influences, inducements, pressures, threats or interferences, direct or indirect, from any quarter or for any reason.

3. The judiciary shall have jurisdiction over all issues of a judicial nature and shall have exclusive authority to decide whether an issue submitted for its decision is within its competence as defined by law.

4. There shall not be any inappropriate or unwarranted interference with the judicial process, nor shall judicial decisions by the courts be subject to revision. This principle is without prejudice to judicial review or to mitigation or commutation by competent authorities of sentences imposed by the judiciary, in accordance with the law.

5. Everyone shall have the right to be tried by ordinary courts or tribunals using established legal procedures. Tribunals that do not use the duly established procedures of the legal process shall not be created to displace the jurisdiction belonging to the ordinary courts or judicial tribunals.

6. The principle of the independence of the judiciary entitles and requires the judiciary to ensure that judicial proceedings are conducted fairly and that the rights of the parties are respected.

7. It is the duty of each Member State to provide adequate resources to enable the judiciary to properly perform its functions.

Freedom of expression and association

8. In accordance with the Universal Declaration of Human Rights, members of the judiciary are like other citizens entitled to freedom of expression, belief, association and assembly; provided, however, that in exercising such rights, judges shall always conduct themselves in such a manner as to preserve the dignity of their office and the impartiality and independence of the judiciary.

9. Judges shall be free to form and join associations of judges or other organizations to represent their interests, to promote their professional training and to protect their judicial independence.

Qualifications, selection and training

10. Persons selected for judicial office shall be individuals of integrity and ability with appropriate training or qualifications in law. Any method of judicial selection shall safeguard against judicial appointments for improper motives. In the selection of judges, there shall be no discrimination against a person on the grounds of race, colour, sex, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or status, except that a requirement, that a candidate for judicial office must be a national of the country concerned, shall not be considered discriminatory.

Conditions of service and tenure

11. The term of office of judges, their independence, security, adequate remuneration, conditions of service, pensions and the age of retirement shall be adequately secured by law.

12. Judges, whether appointed or elected, shall have guaranteed tenure until a mandatory retirement age or the expiry of their term of office, where such exists.

13. Promotion of judges, wherever such a system exists, should be based on objective factors, in particular ability, integrity and experience.

14. The assignment of cases to judges within the court to which they belong is an internal matter of judicial administration.

Professional secrecy and immunity

15. The judiciary shall be bound by professional secrecy with regard to their deliberations and to confidential information acquired in the course of their duties other than in public proceedings, and shall not be compelled to testify on such matters.

16. Without prejudice to any disciplinary procedure or to any right of appeal or to compensation from the State, in accordance with national law, judges should enjoy personal immunity from civil suits for monetary damages for improper acts or omissions in the exercise of their judicial functions.

Discipline, suspension and removal

17. A charge or complaint made against a judge in his/her judicial and professional capacity shall be processed expeditiously and fairly under an appropriate procedure. The judge shall have the right to a fair hearing. The examination of the matter at its initial stage shall be kept confidential, unless otherwise requested by the judge.

18. Judges shall be subject to suspension or removal only for reasons of incapacity or behaviour that renders them unfit to discharge their duties.

19. All disciplinary, suspension or removal proceedings shall be determined in accordance with established standards of judicial conduct.

20. Decisions in disciplinary, suspension or removal proceedings should be subject to an independent review. This principle may not apply to the decisions of the highest court and those of the legislature in impeachment or similar proceedings.

The Bangalore Principles of Judicial Conduct

The Bangalore Draft Code of Judicial Conduct 2001 adopted by the Judicial Group on Strengthening Judicial Integrity, as revised at the Round Table Meeting of Chief Justices held at the Peace Palace, The Hague, November 25-26, 2002

Preamble

Whereas the Universal Declaration of Human Rights recognizes as fundamental the principle that everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of rights and obligations and of any criminal charge.

Whereas the International Covenant on Civil and Political Rights guarantees that all persons shall be equal before the courts, and that in the determination of any criminal charge or of rights and obligations in a suit at law, everyone shall be entitled, without undue delay, to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law.

Whereas the foregoing fundamental principles and rights are also recognized or reflected in regional human rights instruments, in domestic constitutional, statutory and common law, and in judicial conventions and traditions.

Whereas the importance of a competent, independent and impartial judiciary to the protection of human rights is given emphasis by the fact that the implementation of all the other rights ultimately depends upon the proper administration of justice.

Whereas a competent, independent and impartial judiciary is likewise essential if the courts are to fulfil their role in upholding constitutionalism and the rule of law.

Whereas public confidence in the judicial system and in the moral authority and integrity of the judiciary is of the utmost importance in a modern democratic society.

Whereas it is essential that judges, individually and collectively, respect and honour judicial office as a public trust and strive to enhance and maintain confidence in the judicial system.

Whereas the primary responsibility for the promotion and maintenance of high standards of judicial conduct lies with the judiciary in each country.

And whereas the United Nations Basic Principles on the Independence of the Judiciary are designed to secure and promote the independence of the judiciary, and are addressed primarily to States.

The following Principles are intended to establish standards for ethical conduct of judges. They are designed to provide guidance to judges and to afford the judiciary a framework for regulating judicial conduct. They are also intended to assist members of the executive and the legislature, and lawyers and the public in general, to better understand and support the judiciary. These principles presuppose that judges are accountable for their conduct to appropriate institutions established to maintain judicial standards, which are themselves independent and impartial, and are intended to supplement and not to derogate from existing rules of law and conduct which bind the judge.

Value 1: Independence

Principle:
Judicial independence is a pre-requisite to the rule of law and a fundamental guarantee of a fair trial. A judge shall therefore uphold and exemplify judicial independence in both its individual and institutional aspects.

Application:

1.1 A judge shall exercise the judicial function independently on the basis of the judge's assessment of the facts and in accordance with a conscientious understanding of the law, free of any extraneous influences, inducements, pressures, threats or interference, direct or indirect, from any quarter or for any reason.

1.2 A judge shall be independent in relation to society in general and in relation to the particular parties to a dispute which the judge has to adjudicate.

1.3 A judge shall not only be free from inappropriate connections with, and influence by, the executive and legislative branches of government, but must also appear to a reasonable observer to be free therefrom.

1.4 In performing judicial duties, a judge shall be independent of judicial colleagues in respect of decisions which the judge is obliged to make independently.

1.5 A judge shall encourage and uphold safeguards for the discharge of judicial duties in order to maintain and enhance the institutional and operational independence of the judiciary.

1.6 A judge shall exhibit and promote high standards of judicial conduct in order to reinforce public confidence in the judiciary which is fundamental to the maintenance of judicial independence.

Value 2: Impartiality

Principle:
Impartiality is essential to the proper discharge of the judicial office. It applies not only to the decision itself but also to the process by which the decision is made.

Application:

2.1 A judge shall perform his or her judicial duties without favour, bias or prejudice.

2.2 A judge shall ensure that his or her conduct, both in and out of court, maintains and enhances the confidence of the public, the legal profession and litigants in the impartiality of the judge and of the judiciary.

2.3 A judge shall, so far as is reasonable, so conduct himself or herself as to minimise the occasions on which it will be necessary for the judge to be disqualified from hearing or deciding cases.

2.4 A judge shall not knowingly, while a proceeding is before, or could come before, the judge, make any comment that might reasonably be expected to affect the outcome of such proceeding or impair the manifest fairness of the process. Nor shall the judge make any comment in public or otherwise that might affect the fair trial of any person or issue.

2.5 A judge shall disqualify himself or herself from participating in any proceedings in which the judge is unable to decide the matter impartially or in which it may appear to a reasonable observer that the judge is unable to decide the matter impartially. Such proceedings include, but are not limited to, instances where

2.5.1 the judge has actual bias or prejudice concerning a party or personal knowledge of disputed evidentiary facts concerning the proceedings;

2.5.2 the judge previously served as a lawyer or was a material witness in the matter in controversy; or

2.5.3 the judge, or a member of the judge's family, has an economic interest in the outcome of the matter in controversy:

Provided that disqualification of a judge shall not be required if no other tribunal can be constituted to deal with the case or, because of urgent circumstances, failure to act could lead to a serious miscarriage of justice.

Value 3: Integrity

Principle:
Integrity is essential to the proper discharge of the judicial office.

Application:

3.1 A judge shall ensure that his or her conduct is above reproach in the view of a reasonable observer.

3.2 The behaviour and conduct of a judge must reaffirm the people's faith in the integrity of the judiciary. Justice must not merely be done but must also be seen to be done.

Value 4: Propriety

Principle:
Propriety, and the appearance of propriety, are essential to the performance of all of the activities of a judge.

Application:

4.1 A judge shall avoid impropriety and the appearance of impropriety in all of the judge's activities.

4.2 As a subject of constant public scrutiny, a judge must accept personal restrictions that might be viewed as burdensome by the ordinary citizen and should do so freely and willingly. In particular, a judge shall conduct himself or herself in a way that is consistent with the dignity of the judicial office.

4.3 A judge shall, in his or her personal relations with individual members of the legal profession who practise regularly in the judge's court, avoid situations which might reasonably give rise to the suspicion or appearance of favouritism or partiality.

4.4 A judge shall not participate in the determination of a case in which any member of the judge's family represents a litigant or is associated in any manner with the case.

4.5 A judge shall not allow the use of the judge's residence by a member of the legal profession to receive clients or other members of the legal profession.

4.6 A judge, like any other citizen, is entitled to freedom of expression, belief, association and assembly, but in

exercising such rights, a judge shall always conduct himself or herself in such a manner as to preserve the dignity of the judicial office and the impartiality and independence of the judiciary.

4.7 A judge shall inform himself or herself about the judge's personal and fiduciary financial interests and shall make reasonable efforts to be informed about the financial interests of members of the judge's family.

4.8 A judge shall not allow the judge's family, social or other relationships improperly to influence the judge's judicial conduct and judgment as a judge.

4.9 A judge shall not use or lend the prestige of the judicial office to advance the private interests of the judge, a member of the judge's family or of anyone else, nor shall a judge convey or permit others to convey the impression that anyone is in a special position improperly to influence the judge in the performance of judicial duties.

4.10 Confidential information acquired by a judge in the judge's judicial capacity shall not be used or disclosed by the judge for any other purpose not related to the judge's judicial duties.

4.11 Subject to the proper performance of judicial duties, a judge may:

4.11.1 write, lecture, teach and participate in activities concerning the law, the legal system, the administration of justice or related matters;

4.11.2 appear at a public hearing before an official body concerned with matters relating to the law, the legal system, the administration of justice or related matters;

4.11.3 serve as a member of an official body, or other government commission, committee or advisory body, if such membership is not inconsistent with the perceived impartiality and political neutrality of a judge; or

4.11.4 engage in other activities if such activities do not detract from the dignity of the judicial office or otherwise interfere with the performance of judicial duties.

4.12 A judge shall not practise law whilst the holder of judicial office.

4.13 A judge may form or join associations of judges or participate in other organisations representing the interests of judges.

4.14 A judge and members of the judge's family, shall neither ask for, nor accept, any gift, bequest, loan or favour in relation to anything done or to be done or omitted to be done by the judge in connection with the performance of judicial duties.

4.15 A judge shall not knowingly permit court staff or others subject to the judge's influence, direction or authority, to ask for, or accept, any gift, bequest, loan or favour in relation to anything done or to be done or omitted to be done in connection with his or her duties or functions.

4.16 Subject to law and to any legal requirements of public disclosure, a judge may receive a token gift, award or benefit as appropriate to the occasion on which it is made provided that such gift, award or benefit might not reasonably be perceived as intended to influence the judge in the performance of judicial duties or otherwise give rise to an appearance of partiality.

Value 5: Equality

Principle:
Ensuring equality of treatment to all before the courts is essential to the due performance of the judicial office.

Application:

5.1 A judge shall be aware of, and understand, diversity in society and differences arising from various sources, including but not limited to race, colour, sex, religion, national origin, caste, disability, age, marital status, sexual orientation, social and economic status and other like causes ("irrelevant grounds").

5.2 A judge shall not, in the performance of judicial duties, by words or conduct, manifest bias or prejudice towards any person or group on irrelevant grounds.

5.3 A judge shall carry out judicial duties with appropriate consideration for all persons, such as the parties, witnesses, lawyers, court staff and judicial colleagues, without differentiation on any irrelevant ground, immaterial to the proper performance of such duties.

5.4 A judge shall not knowingly permit court staff or others subject to the judge's influence, direction or control to differentiate between persons concerned, in a matter before the judge, on any irrelevant ground.

5.5 A judge shall require lawyers in proceedings before the court to refrain from manifesting, by words or conduct, bias or prejudice based on irrelevant grounds, except such as are legally relevant to an issue in proceedings and may be the subject of legitimate advocacy.

Value 6: Competence and Diligence

Principle:
Competence and diligence are prerequisites to the due performance of judicial office.

Application:
6.1 The judicial duties of a judge take precedence over all other activities.

6.2 A judge shall devote the judge's professional activity to judicial duties, which include not only the performance of judicial functions and responsibilities in court and the making of decisions, but also other tasks relevant to the judicial office or the court's operations.

6.3 A judge shall take reasonable steps to maintain and enhance the judge's knowledge, skills and personal qualities necessary for the proper performance of judicial duties, taking advantage for this purpose of the training and other facilities which should be made available, under judicial control, to judges.

6.4 A judge shall keep himself or herself informed about relevant developments of international law, including international conventions and other instruments establishing human rights norms.

6.5 A judge shall perform all judicial duties, including the delivery of reserved decisions, efficiently, fairly and with reasonable promptness.

6.6 A judge shall maintain order and decorum in all proceedings before the court and be patient, dignified and courteous in relation to litigants, jurors, witnesses, lawyers and others with whom the judge deals in an official capacity. The judge shall require similar conduct of legal representatives, court staff and others subject to the judge's influence, direction or control.

6.7 A judge shall not engage in conduct incompatible with the diligent discharge of judicial duties.

Implementation

By reason of the nature of judicial office, effective measures shall be adopted by national judiciaries to provide mechanisms to implement these principles if such mechanisms are not already in existence in their jurisdictions.

Recommendation CM/Rec (2010)12

of the Committee of Ministers to member States on judges: independence, efficiency and responsibilities

Adopted by the Committee of Ministers on 17 November 2010 at the 1098th meeting of the Ministers' Deputies. See for the Explanatory Memorandum (CM(2010)147 add1 21 October 2010) the website www.coe.int.

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.*b* of the Statute of the Council of Europe,

Having regard to Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter referred to as "the Convention", ETS No. 5), which provides that "everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law", and to the relevant case law of the European Court of Human Rights;

Having regard to the United Nations Basic Principles on the Independence of the Judiciary, endorsed by the United Nations General Assembly in November 1985;

Having regard to the opinions of the Consultative Council of European Judges (CCJE), to the work of the European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ) and to the European Charter on the Statute for Judges prepared within the framework of multilateral meetings of the Council of Europe;

Noting that, in the exercise of their judicial functions, the judges' role is essential in ensuring the protection of human rights and fundamental freedoms;

Wishing to promote the independence of judges, which is an inherent element of the rule of law, and indispensable to judges' impartiality and to the functioning of the judicial system;

Underlining that the independence of the judiciary secures for every person the right to a fair trial and therefore is not a privilege for judges, but a guarantee of respect for human rights and fundamental freedoms, allowing every person to have confidence in the justice system;

Aware of the need to guarantee the position and powers of judges in order to achieve an efficient and fair legal system and encourage them to commit themselves actively to the functioning of the judicial system;

Conscious of the need to ensure the proper exercise of judicial responsibilities, duties and powers aimed at protecting the interests of all persons;

Wishing to learn from the diverse experiences in member states with regard to the organisation of judicial institutions in accordance with the rule of law;

Having regard to the diversity of legal systems, constitutional positions and approaches to the separation of powers;

Noting that nothing in this recommendation is intended to lessen guarantees of independence conferred on judges by the constitutions or legal systems of member states;

Noting that the constitutions or legal systems of some member states have established a council, to be referred to in this recommendation as a "council for the judiciary";

Wishing to promote relations among judicial authorities and individual judges of different member states in order to foster the development of a common judicial culture;

Considering that Recommendation Rec(94)12 of the Committee of Ministers on the independence, efficiency and role of judges needs to be substantially updated in order to reinforce all measures necessary to promote judges' independence and efficiency, guarantee and make more effective their responsibility and strengthen the role of individual judges and the judiciary generally,

Recommends that governments of member states take measures to ensure that the provisions contained in the appendix to the present recommendation, which replaces the above-mentioned Recommendation Rec(94)12, are applied in their legislation, policies and practices and that judges are enabled to perform their functions in accordance with these provisions.

Appendix to Recommendation CM/Rec(2010)12

Chapter I - General aspects

Scope of the recommendation

1. This recommendation is applicable to all persons exercising judicial functions, including those dealing with constitutional matters.

2. The provisions laid down in this recommendation also apply to non-professional judges**,** except where it is clear from the context that they only apply to professional judges.

Judicial independence and the level at which it should be safeguarded

3. The purpose of independence, as laid down in Article 6 of the Convention, is to guarantee every person the fundamental right to have their case decided in a fair trial, on legal grounds only and without any improper influence.

4. The independence of individual judges is safeguarded by the independence of the judiciary as a whole. As such, it is a fundamental aspect of the rule of law.

5. Judges should have unfettered freedom to decide cases impartially, in accordance with the law and their interpretation of the facts.

6. Judges should have sufficient powers and be able to exercise them in order to carry out their duties and

maintain their authority and the dignity of the court. All persons connected with a case, including public bodies or their representatives, should be subject to the authority of the judge.

7. The independence of the judge and of the judiciary should be enshrined in the constitution or at the highest possible legal level in member states, with more specific rules provided at the legislative level.

8. Where judges consider that their independence is threatened, they should be able to have recourse to a council for the judiciary or another independent authority, or they should have effective means of remedy.

9. A case should not be withdrawn from a particular judge without valid reasons. A decision to withdraw a case from a judge should be taken on the basis of objective, pre-established criteria and following a transparent procedure by an authority within the judiciary.

10. Only judges themselves should decide on their own competence in individual cases as defined by law.

Chapter II – External independence

11. The external independence of judges is not a prerogative or privilege granted in judges' own interest but in the interest of the rule of law and of persons seeking and expecting impartial justice. The independence of judges should be regarded as a guarantee of freedom, respect for human rights and impartial application of the law. Judges' impartiality and independence are essential to guarantee the equality of parties before the courts.

12. Without prejudice to their independence, judges and the judiciary should maintain constructive working relations with institutions and public authorities involved in the management and administration of the courts, as well as professionals whose tasks are related to the work of judges in order to facilitate an effective and efficient administration of justice.

13. All necessary measures should be taken to respect, protect and promote the independence and impartiality of judges.

14. The law should provide for sanctions against persons seeking to influence judges in an improper manner.

15. Judgments should be reasoned and pronounced publicly. Judges should not otherwise be obliged to justify the reasons for their judgments.

16. Decisions of judges should not be subject to any revision other than appellate or re-opening proceedings, as provided for by law.

17. With the exception of decisions on amnesty, pardon or similar measures, the executive and legislative powers should not take decisions which invalidate judicial decisions.

18. If commenting on judges' decisions, the executive and legislative powers should avoid criticism that would undermine the independence of or public confidence in the judiciary. They should also avoid actions which may call into question their willingness to abide by judges' decisions, other than stating their intention to appeal.

19. Judicial proceedings and matters concerning the administration of justice are of public interest. The right to information about judicial matters should, however, be exercised having regard to the limits imposed by judicial independence. The establishment of courts' spokespersons or press and communication services under the responsibility of the courts or under councils for the judiciary or other independent authorities is encouraged. Judges should exercise restraint in their relations with the media.

20. Judges, who are part of the society they serve, cannot effectively administer justice without public confidence. They should inform themselves of society's expectations of the judicial system and of complaints about its functioning. Permanent mechanisms to obtain such feedback set up by councils for the judiciary or other independent authorities would contribute to this.

21. Judges may engage in activities outside their official functions. To avoid actual or perceived conflicts of interest, their participation should be restricted to activities compatible with their impartiality and independence.

Chapter III – Internal independence

22. The principle of judicial independence means the independence of each individual judge in the exercise of adjudicating functions. In their decision making judges should be independent and impartial and able to act without any restriction, improper influence, pressure, threat or interference, direct or indirect, from any authority, including authorities internal to the judiciary. Hierarchical judicial organisation should not undermine individual independence.

23. Superior courts should not address instructions to judges about the way they should decide individual cases, except in preliminary rulings or when deciding on legal remedies according to the law.

24. The allocation of cases within a court should follow objective pre-established criteria in order to safeguard the right to an independent and impartial judge. It should not be influenced by the wishes of a party to the case or anyone otherwise interested in the outcome of the case.

25. Judges should be free to form and join professional organisations whose objectives are to safeguard their independence, protect their interests and promote the rule of law.

Chapter IV – Councils for the judiciary

26. Councils for the judiciary are independent bodies, established by law or under the constitution, that seek to safeguard the independence of the judiciary and of individual judges and thereby to promote the efficient functioning of the judicial system.

27. Not less than half the members of such councils should be judges chosen by their peers from all levels of the judiciary and with respect for pluralism inside the judiciary.

28. Councils for the judiciary should demonstrate the highest degree of transparency towards judges and society by developing pre-established procedures and reasoned decisions.

29. In exercising their functions, councils for the judiciary should not interfere with the independence of individual judges.

Chapter V – Independence, efficiency and resources

30. The efficiency of judges and of judicial systems is a necessary condition for the protection of every person's rights, compliance with the requirements of Article 6 of the Convention, legal certainty and public confidence in the rule of law.

31. Efficiency is the delivery of quality decisions within a reasonable time following fair consideration of the issues. Individual judges are obliged to ensure the efficient management of cases for which they are responsible, including the enforcement of decisions the execution of which falls within their jurisdiction.

32. The authorities responsible for the organisation and functioning of the judicial system are obliged to provide judges with conditions enabling them to fulfil their mission and should achieve efficiency while protecting and respecting judges' independence and impartiality.

Resources

33. Each state should allocate adequate resources, facilities and equipment to the courts to enable them to function in accordance with the standards laid down in Article 6 of the Convention and to enable judges to work efficiently.

34. Judges should be provided with the information they require to enable them to take pertinent procedural decisions where such decisions have financial implications. The power of a judge to make a decision in a particular case should not be solely limited by a requirement to make the most efficient use of resources.

35. A sufficient number of judges and appropriately qualified support staff should be allocated to the courts.

36. To prevent and reduce excessive workload in the courts, measures consistent with judicial independence should be taken to assign non-judicial tasks to other suitably qualified persons.

37. The use of electronic case management systems and information communication technologies should be promoted by both authorities and judges, and their generalised use in courts should be similarly encouraged.

38. All necessary measures should be taken to ensure the safety of judges. These measures may involve protection of the courts and of judges who may become, or are victims of, threats or acts of violence.

Alternative dispute resolution

39. Alternative dispute resolution mechanisms should be promoted.

Courts' administration

40. Councils for the judiciary, where existing, or other independent authorities with responsibility for the administration of courts, the courts themselves and/or judges' professional organisations may be consulted when the judicial system's budget is being prepared.

41. Judges should be encouraged to be involved in courts' administration.

Assessment

42. With a view to contributing to the efficiency of the administration of justice and continuing improvement of its quality, member states may introduce systems for the assessment of judges by judicial authorities, in accordance with paragraph 58.

International dimension

43. States should provide courts with the appropriate means to enable judges to fulfil their functions efficiently in cases involving foreign or international elements and to support international co-operation and relations between judges.

Chapter VI - Status of the judge

Selection and career

44. Decisions concerning the selection and career of judges should be based on objective criteria pre established by law or by the competent authorities. Such decisions should be based on merit, having regard to the qualifications, skills and capacity required to adjudicate cases by applying the law while respecting human dignity.

45. There should be no discrimination against judges or candidates for judicial office on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, disability, birth, sexual orientation or other status. A requirement that a judge or a candidate for judicial office must be a national of the state concerned should not be considered discriminatory.

46. The authority taking decisions on the selection and career of judges should be independent of the executive and legislative powers. With a view to guaranteeing its independence, at least half of the members of the authority should be judges chosen by their peers.

47. However, where the constitutional or other legal provisions prescribe that the head of state, the government or the legislative power take decisions concerning the selection and career of judges, an independent and competent authority drawn in substantial part from the judiciary (without prejudice to the rules applicable to councils for the judiciary contained in Chapter IV) should be authorised to make

recommendations or express opinions which the relevant appointing authority follows in practice.

48. The membership of the independent authorities referred to in paragraphs 46 and 47 should ensure the widest possible representation. Their procedures should be transparent with reasons for decisions being made available to applicants on request. An unsuccessful candidate should have the right to challenge the decision, or at least the procedure under which the decision was made.

Tenure and irremovability

49. Security of tenure and irremovability are key elements of the independence of judges. Accordingly, judges should have guaranteed tenure until a mandatory retirement age, where such exists.

50. The terms of office of judges should be established by law. A permanent appointment should only be terminated in cases of serious breaches of disciplinary or criminal provisions established by law, or where the judge can no longer perform judicial functions. Early retirement should be possible only at the request of the judge concerned or on medical grounds.

51. Where recruitment is made for a probationary period or fixed term, the decision on whether to confirm or renew such an appointment should only be taken in accordance with paragraph 44 so as to ensure that the independence of the judiciary is fully respected.

52. A judge should not receive a new appointment or be moved to another judicial office without consenting to it, except in cases of disciplinary sanctions or reform of the organisation of the judicial system.

Remuneration

53. The principal rules of the system of remuneration for professional judges should be laid down by law.

54. Judges' remuneration should be commensurate with their profession and responsibilities, and be sufficient to shield them from inducements aimed at influencing their decisions. Guarantees should exist for maintaining a reasonable remuneration in case of illness, maternity or paternity leave, as well as for the payment of a retirement pension, which should be in a reasonable relationship to their level of remuneration when working. Specific legal provisions should be introduced as a safeguard against a reduction in remuneration aimed specifically at judges.

55. Systems making judges' core remuneration dependent on performance should be avoided as they could create difficulties for the independence of judges.

Training

56. Judges should be provided with theoretical and practical initial and in-service training, entirely funded by the state. This should include economic, social and cultural issues related to the exercise of judicial functions. The intensity and duration of such training should be determined in the light of previous professional experience.

57. An independent authority should ensure, in full compliance with educational autonomy, that initial and in-service training programmes meet the requirements of openness, competence and impartiality inherent in judicial office.

Assessment

58. Where judicial authorities establish systems for the assessment of judges, such systems should be based on objective criteria. These should be published by the competent judicial authority. The procedure should enable judges to express their view on their own activities and on the assessment of these activities, as well as to challenge assessments before an independent authority or a court.

Chapter VII – Duties and responsibilities

Duties

59. Judges should protect the rights and freedoms of all persons equally, respecting their dignity in the conduct of court proceedings.

60. Judges should act independently and impartially in all cases, ensuring that a fair hearing is given to all parties and, where necessary, explaining procedural matters. Judges should act and be seen to act without any improper external influence on the judicial proceedings.

61. Judges should adjudicate on cases which are referred to them. They should withdraw from a case or decline to act where there are valid reasons defined by law, and not otherwise.

62. Judges should manage each case with due diligence and within a reasonable time.

63. Judges should give clear reasons for their judgments in language which is clear and comprehensible.

64. Judges should, in appropriate cases, encourage parties to reach amicable settlements.

65. Judges should regularly update and develop their proficiency.

Liability and disciplinary proceedings

66. The interpretation of the law, assessment of facts or weighing of evidence carried out by judges to determine cases should not give rise to civil or disciplinary liability, except in cases of malice and gross negligence.

67. Only the state may seek to establish the civil liability of a judge through court action in the event that it has had to award compensation.

68. The interpretation of the law, assessment of facts or weighing of evidence carried out by judges to determine cases should not give rise to criminal liability, except in cases of malice.

69. Disciplinary proceedings may follow where judges fail to carry out their duties in an efficient and proper manner. Such proceedings should be conducted by an independent authority or a court with all the guarantees of a fair trial and provide the judge with the right to challenge the decision and sanction. Disciplinary sanctions should be proportionate.

70. Judges should not be personally accountable where their decision is overruled or modified on appeal.

71. When not exercising judicial functions, judges are liable under civil, criminal and administrative law in the same way as any other citizen.

Chapter VIII – Ethics of judges

72. Judges should be guided in their activities by ethical principles of professional conduct. These principles not only include duties that may be sanctioned by disciplinary measures, but offer guidance to judges on how to conduct themselves.

73. These principles should be laid down in codes of judicial ethics which should inspire public confidence in judges and the judiciary. Judges should play a leading role in the development of such codes.

74. Judges should be able to seek advice on ethics from a body within the judiciary.

ENCJ Working Group Judicial Ethics Report 2009-2010

Judicial Ethics[1]: Principles, Values and Qualities

[1] These ethical principles have been written according to the decision taken by the ENCJ General Assembly which took place in Brussels in June 2007. They are the result of a two years work. These principles were adopted by the ENCJ General Assembly in London, June 2010.

Introduction

The affirmation of principles of professional conduct for judges strengthens public confidence and allows a better understanding of the role of the judge in society.

Traditionally, the role of a judge is to apply the law or resolve conflicts by the implementation of the law. The duty to act lawfully guarantees against any arbitrary behaviour on the part of judge.

Nevertheless, in our European societies, the judge's role has evolved: it is no longer confined to being "the mouthpiece of the law"; the judge is also, to a certain extent, a creator of law, which requires responsibilities and ethical rules consistent with this evolution.

Moreover, our societies are demanding more transparency in the functioning of the public bodies.

Society's expectations of judges have caused the European Network of Councils for the Judiciary to reflect on the question of judicial ethics. It is concerned with striking a balance between the independence of justice [to which everyone is entitled], the transparency of institutions, the freedom of the press and the public's right to information. Judicial ethics have been addressed in a positive manner, to emphasize the common, founding values of the judge's work, preventive principles and personal qualities and to respond to the public's expectations.

Independence, integrity, impartiality, reserve and discretion, diligence, respect and the ability to listen, equality of treatment, competence and transparency are the common values identified [as essential to the judicial role] (Part I).

The judge also demonstrates personal qualities of wisdom, loyalty, a sense of humanity, courage, seriousness and prudence, an ability to work and an ability to listen and to communicate effectively. A judge is aware that his professional behaviour, his private life and his conduct in society have an influence on the image of justice and public confidence (Part II).

PART 1 - The values/merits

The following principles of ethics have been defined from the following question: **what do society and citizens expect of a judge?**

INDEPENDENCE

Independence is not a privilege granted for the benefit of Judges.

> ***Independence is the right of every citizen in a democratic society to benefit from a judiciary which is, (and is seen to be), independent of the legislative and executive branches of government, and wich is established to safeguard the freedom and the rights of the citizen under the rule of law.***

It is up to each judge to respect and to work to maintain the independence of the judiciary, both in its individual aspects and in its institutional aspects.

This independence leads him to apply the law to the matters which are placed before him in a specific case, without fearing to please or to displease all forms of power, executive, legislative, political, hierarchical, economic, of the media or public opinion.

A judge also takes care to remain independent of his colleagues and all pressure groups.

INTEGRITY

> ***The judge fulfils his role with integrity, in the interests of justice and society. He has the same duty of integrity in his public life and in his personal life.***

Two duties can result from this principle of integrity: the duty of probity and the duty of dignity or honour.

Probity

Probity leads the judge to refrain from any tactless or indelicate behaviour, and not just behaviour which is contrary to law.

The judge exercises his judicial functions without favouritism.

He dedicates the main part of his working time to his court activities.

He ensures the correct use of resources conferred upon him for the administration of justice and does not abuse those resources or use them inappropriately.

He does not seek unwarranted interventions in order to achieve any transfer, appointment or personal promotion, nor act to seek to procure an advantage for himself or for others.

He refuses to accept any gifts or advantages for himself or for those close to him while exercising his functions as judge.

Dignity and honour

The judge exercises his functions by applying loyally the rules of procedure, by showing concern for the dignity of individuals and by acting within the framework of the law.
Courtesy and intellectual probity govern his relations with all the professionals within the justice system, the secretariat, clerks, advocates and other lawyers, magistrates, the parties involved in cases and the press.

Honour requires to a judge to ensure, through his professional practice and person, that he does not jeopardise the public image of the judge, the court and the justice system.

IMPARTIALITY

Impartiality and people's perception of impartiality are, with independence, essential to a fair trial.

> ***The impartiality of the judge represents the absence of any prejudice or preconceived idea when exercising judgment, as well as in the procedures adopted prior to the delivery of the judgment.***

The judge is aware of the possibility of his own prejudices.[2]

[2] It is a matter of subjective and objective impartiality. Objective impartiality is related to the functions and the subjective impartiality concerns the personality of the individual.

To guarantee impartiality, the judge:

- Fulfils his judicial duties without fear, favouritism or prejudice;
- Adopts, both in the exercise of his functions and in his personal life, a conduct which sustains confidence in judicial impartiality and minimises the situations which might lead to a recusal;
  Recuses himself from cases when:
  - o he cannot judge the case in an impartial manner in the eyes of an objective observer;
  - o he has a connection with one of the parties or has personal knowledge of the facts, has represented, assisted or acted against one of the parties, or there is another situation which, subjectively, would affect his impartiality;
  - o he or a member of his family has an interest in the outcome of the trial.

A judge has a duty of care to prevent conflicts of interest between his judicial duties and his social life. If he is a source of actual or potential conflicts of interest, the judge does not take on, or withdraws immediately from, the case, to avoid his impartiality being called into question.

A judge ensures that his private life does not affect the public image of the impartiality of his judicial work.

Impartiality does not prevent a judge from taking part in social life in order to carry on his professional activity.

He is entitled to complete freedom of opinion but must be measured in expressing his opinions, even in countries in which a judge is allowed to be a member of a political organisation.

In any event, this freedom of opinion cannot be manifested in the exercise of his judicial duties.

RESERVE AND DISCRETION

A judge avoids any conduct likely to promote the belief that his decisions are driven by motives other than the fair and reasoned application of the law. At the same time, a judge is himself a citizen and entitled, as such, outside the exercise of his judicial functions to freedom of expression recognised by all international conventions protecting human rights.

A judge makes every effort not to offend, in exercising his functions and in his private life, the trust that individuals hold in him.

The judge's reserve and discretion involve a balance between the rights of the judge as a citizen and the constraints linked to his function.

In public life

In **politics**, a judge, like any citizen, has the right to have a political opinion. His task, by showing this reserve, is to ensure that individuals can have every confidence in justice, without worrying about the opinions of the judge.

A judge exercises the same reserve in his dealings with the **media**. He cannot, in the name of freedom of expression, appear to be partial or in favour of one party. In facing criticism or attacks, a judge exercises the same caution.

A judge will refrain from commenting on his decisions, even if they are criticised by the media or by academic commentators and even if they are overturned on appeal. The way in which he expresses his opinion is in the **reasoning of his decisions.**

At the same time, the obligation of reserve cannot provide a judge with an excuse for inactivity. While he should not speak on cases with which he deals personally, the judge is nonetheless ideally placed to explain the legal rules and their application. The judge has an **educational role** to play in support of the law, together with other institutions which have the same mission.

When democracy and fundamental freedoms are in peril, a judge's reserve may yield to the duty to speak out.

In his private life

Apart from carrying out his duties, a judge refrains from asserting his status as a judge in his dealings with third parties. He does not give the impression of wanting to put pressure on third parties or cause them to think that a judge is entitled, on a personal level, to exercise powers that the law vests in him in the course of his judicial activities.
Like any person, a judge has the right to his private life. His duty of reserve does not preclude him from having a normal social life: it is enough if he takes some common sense precautions in order to avoid undermining the dignity of his office or his ability to exercise it.

DILIGENCE

Diligence is necessary to obtain and increase public confidence in justice.

The judge is diligent in handling cases. That means that they are dealt with and judged within a reasonable period appropriate to the subject matter, while ensuring the quality of the decision.

The promptness of legal proceedings is influenced not only by legislation and the resources made available to the justice system but also by the attitude and work of the judge.

The judge
- improves his training in order to avoid any delay in the proceedings caused by a non-professional approach.
- maintains throughout his life the highest level of professional competence
- uses all the legal tools that he learns.

In each procedure, he ensures that reasonable deadlines are set for the parties and for himself.

The judge makes every effort to conduct proceedings efficiently and to make his decisions without delay.

RESPECT AND THE ABILITY TO LISTEN

Society and its members expect a judge in the exercise of his functions to respect them and hear them.

Respect may be thought of as the judge's aptitude to show due consideration to people's position and their dignity.

Listening should be viewed as the judge's aptitude to pay attention to the exposition of facts and technical reasoning put forward by the parties and their counsel.

The judge in his dealings with the public, lawyers, his colleagues and administrative staff behaves in a manner which is dignified, correct and receptive.

In his organisation of work, a judge takes into account and gives care and attention to the requirements of all those affected by the case.

He creates a serene atmosphere in his court, listening with the same attention to all parties at the trial and their representatives.

He conducts himself in a way which is respectful of the administrative staff, and of their autonomous sphere of duty and competence.

He maintains relations with colleagues which are both proper and respectful of their autonomy and independence.

The judge, individually or collectively or in the performance of his managerial duties, ensures that the values of respect and listening are shared and respected by all.

EQUALITY OF TREATMENT

Equality of treatment requires the judge to give everyone that to which he is entitled, both in the process and in the result of any case, through recognising the uniqueness of each individual.

The judge has consideration for all persons who appear before him and makes sure to treat them equally.

He is aware of the objective differences between different categories of people and works to ensure that each party is heard, understood and respected.

He ensures that nobody can say that he has been ignored, or patronised, or despised.

When the Constitution, national laws or international rules provide for it, a judge may apply positive discrimination; in other cases he ensures that equality of treatment prevails.

COMPETENCE

Society is entitled to a competent judge with a broad professional ability.

The judge adapts quickly to new developments.

A judge has a methodical approach to his work. He takes into account the particularities of each case, including new and unknown aspects and manages the case within an appropriate time.

A judge also uses persuasiveness, where it is appropriate, to resolve conflicts.

A judge is part of a working community; He is able to work in teams with colleagues and staff members.

TRANSPARENCY

Information on the functioning of justice and the presence of the public at judicial proceedings contribute to their social acceptance. Equal access of individuals involved in claims or defence to civil and criminal proceedings promotes transparency and enhances public confidence.

The judge sees to it that the public are given information on the functioning of justice.

He ensures transparency through public hearings and by giving reasons for his decisions while maintaining the confidentiality required to respect privacy or because of the need for public order.

He maintains a careful balance between the need for transparency and the prohibition of voyeurism or exhibitionism so as to ensure that justice does not become a spectacle.

In media relations, institutional information must prevail. Information on individual cases can be given only within the legal framework.

In his private life and in society, the judge is always vigilant to avoid any conflict of interest. By doing so, he ensures transparency regarding his impartiality.

PART II : The qualities or virtues of a judge

The complexity of the act of judging, beyond the singularities determined by the history of each country, means that many virtues or qualities must be combined so that justice can be done.

Confidence in justice is not only guaranteed by an independent, impartial, honest, competent and diligent judge.

A judge should perform his role with wisdom, loyalty, humanity, courage, seriousness and prudence, while having the capacity to listen, communicate and work.

These requirements are not specific to the judge but they are essential to guarantee the right of everyone to have a judge.

WISDOM

Through his knowledge of the realities and of the law, and by his reasonable, fair and prudent behaviour, a judge shows his wisdom.

By behaving in this way, he removes excess and extravagance in the exercise of his functions while at the same time not showing signs of timidity or paralysis that would lead to conformity. He is creative in applying the law to determine cases, including those which are not settled by existing law. Since law does not evolve at the same pace as society does, he shows wisdom in using techniques of interpretation.

This virtue enables him to be calm and prudent when dealing with disputes, and allows him to discern and distance himself from the parties and the facts that he judges.

LOYALTY

A judge is loyal.
This loyalty, together with independence, means that when the judge takes an oath, whatever its formula, this symbolic promise of loyalty binds him to the rule of law in the State.

In Europe, this commitment involves loyalty to the Constitution of each country, to its democratic institutions, to fundamental rights, to law and to procedure, and finally to the rules of the organisation of the judicial system.

A judge loyally meets two requirements: not to exceed the powers entrusted in him and to exercise them.

This loyalty cannot be demanded of a judge when democracy and fundamental freedoms are in peril.

In countries which allow a judge to be a member of a political party or to be a candidate in political elections, national rules on incompatibilities can regulate political expression and candidature in order to ensure that everyone has access to an independent and impartial judge.

HUMANITY

A judge's sense of humanity is manifested by his respect for persons and their dignity in all circumstances of his professional and private life.

His conduct is based on respect for human beings having regard to the totality of their characteristics whether physical, cultural, intellectual, or social, as well as the race and gender of the person.

A judge shows respect in dealing not only with the people whom he judges but also with those who are part of his working environment such as lawyers, administrative staff etc.

This humanity, which encompasses a sensitivity to situations he faces, enables him to take into account the human dimension in his decisions. In his assessment of facts and decisions he finds a measure between empathy, compassion, kindness, discipline and severity, so that his application of law is perceived as legitimate and fair.

COURAGE

A judge shows courage in order to execute his duties as a judge and to respond to those seeking justice.

This courage combined with independence can also lead to unpopularity and loneliness.

The evolution of contemporary society means that the judge must show courage, both physical and moral:
- in order to conduct certain procedures,
- to cope with various pressures, political, social, and of public opinion, as well as from the media and vested interests.
- to meet the challenges of modern society.

This virtue, like all other qualities, is exercised in a reasonable manner.

SERIOUSNESS AND PRUDENCE

The essence of the seriousness and prudence of a judge consists in his behaving appropriately.

Seriousness requires behaving respectfully during legal proceedings, being courteous, without excessive solemnity, and without inappropriate humour. However, maintaining a professional practice of prudence does not exempt from the practice of humanity which governs the relationships of any community.

A prudent judge combines his knowledge of the law and of the particular circumstances of the case in a reasoned way while maintaining his practical common sense.

Prudence guides the judge in both his professional and private lives in order to maintain public confidence in the judiciary and the courts.

WORK

Judicial office involves sustained hard work and persistent intellectual effort.

The judge's capacity for work and his determination to use this capacity are needed both to develop his judicial skills and to maintain the high quality of work that a litigant is entitled to expect from him.

Thus a judge organises his work efficiently. He demonstrates self discipline in coping with stress and frustration. If he works in team, he pays attention to the views of his colleagues and cultivates the skills of teamwork.

Finally, a judge involved in the management of the court develops his management skills.

LISTENING AND COMMUNICATION

The judge is expected to listen carefully to the parties at all stages of the proceedings.

Listening implies absence of bias and of prejudice. This quality implies not only real open-mindedness and receptiveness but also the ability to call into question oneself. This listening remains neutral, distant but without being condescending or scornful, humane but dispassionate.

Listening skills and attention to others are not innate qualities; they are something which can be worked on and which are part of the training of judges.

A judge ensures that he is able to communicate with others. He expresses himself in a measured way, with respect, in a non-discriminatory manner and with serenity. He refrains from using expressions which are ambiguous, disrespectful, condescending, ironic, humiliating or hurtful.

Good communication is also present in his judgments (written or oral). A judge ensures that his judgments are intelligible. He gives reasons for his decision so that everyone involved can understand the logic on which the judge based his decision.

Magna Carta of Judges (Fundamental Principles)

Consultative Council of European Judges (CCJE)

Strasbourg, 17 November 2010 CCJE (2010)3 Final

Introduction:

On the occasion of its 10th anniversary, the CCJE adopted, during its 11th plenary meeting (Strasbourg, 17-19 November 2010), a Magna Carta of Judges (Fundamental Principles) summarising and codifying the main conclusions of the Opinions that it already adopted. Each of those 12 Opinions, brought to the attention of the Committee of Ministers of the Council of Europe, contains additional considerations on the topics addressed in this document (see www.coe.int/ccje).

Rule of law and justice

1. The judiciary is one of the three powers of any democratic state. Its mission is to guarantee the very existence of the Rule of Law and, thus, to ensure the proper application of the law in an impartial, just, fair and efficient manner.

Judicial Independence

2. Judicial independence and impartiality are essential prerequisites for the operation of justice.

3. Judicial independence shall be statutory, functional and financial. It shall be guaranteed with regard to the other powers of the State, to those seeking justice, other judges and society in general, by means of national rules at the highest level. The State and each judge are responsible for promoting and protecting judicial independence.

4. Judicial independence shall be guaranteed in respect of judicial activities and in particular in respect of recruitment, nomination until the age of retirement, promotions, irremovability, training, judicial immunity, discipline, remuneration and financing of the judiciary.

Guarantees of independence

5. Decisions on selection, nomination and career shall be based on objective criteria and taken by the body in charge of guaranteeing independence.

6. Disciplinary proceedings shall take place before an independent body with the possibility of recourse before a court.

7. Following consultation with the judiciary, the State shall ensure the human, material and financial resources necessary to the proper operation of the justice system. In order to avoid undue influence, judges shall receive appropriate remuneration and be provided with an adequate pension scheme, to be established by law.

8. Initial and in-service training is a right and a duty for judges. It shall be organised under the supervision of the judiciary. Training is an important element to safeguard the independence of judges as well as the quality and efficiency of the judicial system.

9. The judiciary shall be involved in all decisions which affect the practice of judicial functions (organisation of courts, procedures, other legislation).

10. In the exercise of their function to administer justice, judges shall not be subject to any order or instruction, or to any hierarchical pressure, and shall be bound only by law.

11. Judges shall ensure equality of arms between prosecution and defence. An independent status for prosecutors is a fundamental requirement of the Rule of Law.

12. Judges have the right to be members of national or international associations of judges, entrusted with the defence of the mission of the judiciary in the society.

Body in charge of guaranteeing independence

13. To ensure independence of judges, each State shall create a Council for the Judiciary or another specific body, itself independent from legislative and executive powers, endowed with broad competences for all questions concerning their status as well as the organisation, the functioning and the image of judicial institutions. The Council shall be composed either of judges exclusively or of a substantial majority of judges elected by their peers. The Council for the Judiciary shall be accountable for its activities and decisions.

Access to justice and transparency

14. Justice shall be transparent and information shall be published on the operation of the judicial system.

15. Judges shall take steps to ensure access to swift, efficient and affordable dispute resolution; they shall contribute to the promotion of alternative dispute resolution methods.

16. Court documents and judicial decisions shall be drafted in an accessible, simple and clear language. Judges shall issue reasoned decisions, pronounced in public within a reasonable time, based on fair and public hearing. Judges shall use appropriate case management methods.

17. The enforcement of court orders is an essential component of the right to a fair trial and also a guarantee of the efficiency of justice.

Ethics and responsibility

18. Deontological principles, distinguished from disciplinary rules, shall guide the actions of judges. They shall be drafted by the judges themselves and be included in their training.

19. In each State, the statute or the fundamental charter applicable to judges shall define the misconduct which may lead to disciplinary sanctions as well as the disciplinary procedure.

20. Judges shall be criminally liable in ordinary law for offences committed outside their judicial office. Criminal liability shall not be imposed on judges for unintentional failings in the exercise of their functions.

21. The remedy for judicial errors should lie in an appropriate system of appeals. Any remedy for other failings in the administration of justice lies only against the state.

22. It is not appropriate for a judge to be exposed, in respect of the purported exercise of judicial functions, to any personal liability, even by way of reimbursement of the state, except in a case of wilful default.

International courts

23. These principles shall apply *mutatis mutandis* to judges of all European and international courts.

[1] Due to an incoherence between the English and the French versions highlighted by several CCJE members and for a better coherence with Opinion No. 3 of the CCJE (paragraph 57), the Secretariat previously modified paragraph 22 of the Magna Carta as officially adopted by the CCJE in November 2010. Following the meeting of the Bureau March 2011, it has been decided to come back to this version.

Introduction Dutch codes

Inleiding Nederlandse teksten

Introduction Dutch codes

Hereinafter the various Dutch codes and guidelines that have been adopted in the last decade and which are based on the international and European instruments are published.

The impartiality guidelines were drafted and adopted in 2004 after discussions within the Judiciary started on the issue of integrity. It lists a set of recommendations for judges on the application of the core value "impartiality". The part dealing with ancillary positions of judges has been specified in more detail in the Ancillary Positions Guideline. Both guidelines were drafted and adopted by the Dutch Judges Association in cooperation with the Assembly of Court Presidents

The Code of Conduct was drawn up by the Presidents of the Courts and the Council for the Judiciary jointly. It aims to further substantiate the mission of the Judiciary and is applicable to everyone working in the Judicial Organisation. The Code of Conduct is a concise document which elaborates on the core values independence, impartiality, integrity and professionalism. It does not reiterate rules of conduct that are dealt with by the law or other rules.

The last code to be found is the NVvR Guide to Judicial Conduct of the Dutch Judges Association which was drawn up and adopted in 2011. This code provides practical guidance to judges for their actions and behaviour and aims to explain to society how judges deal with integrity issues.

Inleiding Nederlandse teksten

In dit gedeelte van de bundel worden de verschillende Nederlandse codes en leidraden weergegeven die in het afgelopen decennium zijn opgesteld en waarbij de eerder behandelde internationale instrumenten model hebben gestaan.

De leidraad (on)partijdigheid (2004) geeft door middel van aanbevelingen voor rechters een uitwerking aan de kernwaarde 'onpartijdigheid'. Aan het opstellen van de leidraad gingen discussies vooraf tijdens het symposium "Voorkoming van schijn van partijdigheid" te Arnhem in 2000 en het daarop volgende onderzoeksrapport van het WODC van 2002 "Schijn van partijdigheid rechters". Het onderdeel 'nevenfuncties' is in 2009 nader uitgewerkt in de leidraad nevenfuncties. Beide leidraden zijn vastgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de Presidentenvergadering.

In vervolg op de totstandkoming van de missie van de Rechtspraak is in 2010 door de (presidenten van de) gerechten en de Raad voor de rechtspraak de Gedragscode Rechtspraak vastgesteld, waarin ook normen met betrekking tot de andere kernwaarden zijn opgenomen. Deze normen gelden voor alle organisatieonderdelen en alle medewerkers van de Rechtspraak. De Gedragscode is een kernachtig document dat beoogt de essentie van de kernwaarden onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit en professionaliteit te vatten en er is voor gekozen geen gedragsregels op te nemen die reeds uit wet- en regelgeving voortvloeien. Op enkele plaatsen wordt verwezen naar eerdergenoemde leidraden.

In de in 2011 tot stand gekomen NVvR-Rechterscode is gekozen voor een andere benadering. Die beoogt de rechters een meer uitgewerkte leidraad te geven voor het handelen en de samenleving inzicht te bieden in de wijze waarop de rechters met vraagstukken rond integriteit omgaan.

Council for the Judiciary:

Code of conduct for judicial personnel*

Gedragscode rechtspraak

*Applicable since 1 May 2010 / Geldend vanaf 1 mei 2010

Impartiality, independence

1. Judicial personnel[1] shall understand that serving in ancillary positions may affect the proper performance of their official duties, the maintenance of their impartiality and independence, and the trust in an impartial judicial system.
   See also the Guidelines on Ancillary Positions.[2]

2. Judicial personnel shall understand that expressions of political or religious beliefs may harm the judicial system's image of impartiality and independence.
   See also the Guidelines on Impartiality.[3]

3. Judicial personnel shall prevent their work and private lives from becoming intermingled in an undesirable manner.
   See also the Guidelines on Impartiality.[4]

4. The Board nor the Management of the judiciary system shall become involved in the procedural handling of, substantive assessment of or decision in a specific case or in categories of cases.

[1] Judicial personnel refers to judicial officers (the judges), court officials and all other personnel employed by the Judiciary.
[2] See page 171
[3] See page 127
[4] See page 127

Onpartijdigheid, onafhankelijkheid

1. Medewerkers van de Rechtspraak realiseren zich dat het vervullen van een nevenbetrekking gevolgen kan hebben voor een goede ambtsvervulling, de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid en voor het vertrouwen in een onpartijdige rechtspraak.
   Zie ook de Leidraad Nevenfuncties.[1]

2. Medewerkers van de Rechtspraak realiseren zich dat uitingen van politieke of religieuze overtuiging afbreuk kunnen doen aan het beeld van onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechtspraak.
   Zie ook de Leidraad Onpartijdigheid.[2]

3. Medewerkers van de Rechtspraak voorkomen dat een ongewenste vermenging van werk en privé ontstaat.
   Zie ook de Leidraad Onpartijdigheid. [3]

4. Bestuur en management van de Rechtspraak treden niet in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van en de beslissing in een concrete zaak of in categorieën van zaken.

[1] Zie Pagina 171
[2] Zie Pagina 127
[3] Zie Pagina 127

Incorruptibility

5. Judicial personnel shall treat property and funds furnished to them in connection with their positions in a careful and socially responsible manner.

6. Judicial personnel shall maintain the confidentiality required under the given circumstances.

7. Judicial personnel shall understand that private conduct and the public expression of personal opinions may undermine trust in the judicial system.

8. Judicial personnel shall not accept gifts from litigants or other interested parties.

Professionalism

9. In performing their duties, judicial personnel shall act in an impartial, respectful and professional manner. They shall understand the importance of promptness and fulfilling agreements.

10. Judicial personnel shall be open and respectful towards one another. They shall bear co-responsibility for the professional culture and shall foster the giving and receiving of feedback.

11. Judicial personnel shall realize that it is necessary to invest in their skills. They shall largely be responsible for their own professional development.

Onkreukbaarheid

5. Medewerkers van de Rechtspraak gaan op een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde manier om met eigendommen en middelen die uit hoofde van de functie aan hen ter beschikking zijn gesteld.

6. Medewerkers van de Rechtspraak betrachten de geheimhouding die in de gegeven omstandigheden geboden is.

7. Medewerkers van de Rechtspraak realiseren zich dat privégedrag en het publiekelijk uiten van privémeningen het vertrouwen in de Rechtspraak kunnen schaden.

8. Medewerkers van de Rechtspraak nemen geen geschenken aan van procespartijen, noch van andere belanghebbenden.

Professionaliteit

9. Medewerkers van de Rechtspraak gedragen zich in de uitoefening van hun functie onpartijdig, respectvol en professioneel. Zij realiseren zich het belang van tijdigheid en het nakomen van afspraken.

10. Medewerkers van de Rechtspraak gedragen zich tegenover elkaar open en respectvol. Zij weten zich medeverantwoordelijk voor de professionele cultuur en bevorderen het geven en ontvangen van feedback.

11. Medewerkers van de Rechtspraak zijn zich bewust van de noodzaak in hun deskundigheid te investeren. Zij zijn in belangrijke mate verantwoordelijk voor hun eigen professionele ontwikkeling.

NVvR Guide to Judicial Conduct

NVvR-rechterscode

1 Introduction and preliminary principles

1.1 The judiciary is one of the cornerstones of the rule of law in our democratic state. The administration of justice contributes to upholding the rule of law and maintaining citizens' confidence in the law. For this, it is essential that judges retain their position of trust and authority in society on a lasting basis. The role played by judges in society, the duties assigned to them, the associated far-reaching competences and the attendant own responsibility mean that they have to perform to high standards.

The hearing and adjudication of disputes by an impartial and independent judge is essential to citizens' confidence in justice, and to security and fairness in society; this will also preclude citizens from taking the law into their own hands. The aim of judicial review includes ensuring that the law is complied with, that arbitrariness is avoided, that governments abide by the law in their activities and that citizens enjoy legal protection.

It is the duty of judges to make fair decisions on the basis of all the facts and circumstances in the individual case. They must be aware of the capacities they need to fulfil their duties and ensure that they possess these abilities to a sufficient degree.

1.2 Society's increasing awareness of the role played by judges and the consideration among judges themselves of what is necessary for their own performance have led to this code of professional principles being drawn up. The increasing number of those joining the profession and the fact that judges are less likely than in the past

1 Aanleiding en achtergrond

1.1 De rechterlijke macht vormt één van de pijlers van onze democratische rechtsstaat. De rechtspraak draagt bij aan de instandhouding van de rechtsstaat en het vertrouwen van de burger in het recht. Daarvoor is essentieel dat rechters blijvend vertrouwen en gezag genieten in de samenleving. De maatschappelijke rol die rechters vervullen, de daarvoor aan hun toevertrouwde taken met de daarbij aan hun gegeven ingrijpende bevoegdheden en de daarbij behorende eigen verantwoordelijkheid maken dat zij aan hoge standaarden moeten voldoen.

Beslechting van geschillen door een onpartijdige en onafhankelijke rechter is onontbeerlijk voor het vertrouwen van de burger in rechtvaardigheid, veiligheid en gerechtigheid in de samenleving. Dit voorkomt eveneens dat burgers het recht in eigen hand gaan nemen. De rechterlijke toetsing heeft onder meer tot doel om erop toe te zien dat wetten worden nageleefd, dat er geen sprake is van willekeur, dat de overheid zich in haar handelen aan de wet houdt en dat burgers rechtsbescherming krijgen.

Rechters hebben tot taak om op basis van alle feiten en omstandigheden in een individuele zaak een rechtvaardige beslissing te nemen. Zij moeten zich rekenschap geven van alles wat nodig is om die taak te vervullen en er voor zorgen dat zij daarover in voldoende mate beschikken.

1.2 De veranderende kijk in de samenleving op het functioneren van de rechter en de bezinning onder rechters op wat voor de rechter essentieel moet

to pass judgment in a panel of several judges prompted awareness of the need for a written code to supplement the Guidance on judges' impartiality and the Guidance on extra-judicial positions[1] , which were drawn up partly on the initiative of the NVvR. This present document aims to act as a guideline to help judges achieve a greater awareness of their position in society and the possible occurrence of external interventions and influences. These influences are characterised by a more critical approach to the functioning of judges.

A written code allows society insight into the way in which judges perceive their role. Although this document reflects current perceptions, it is not intended to be written in stone, nor does it purport to answer all the ethical questions which a judge may encounter – that would be impossible. Its explicit aim is to invite judges to enter into critical self-reflection and discourse with their fellow judges.

Within the NVvR, the question was, of course, raised whether an own code was needed in addition to the Code of Conduct for the Judiciary drawn up by the Dutch Council for the Judiciary and the President's Council[2] in 2010. The answer was a whole-hearted 'yes'. The Code of Conduct for the Judiciary is intended for all those involved in the judiciary – judges and staff alike -, which is understandable in the light of the organisational interests and, seen against this backdrop, is a worthy initiative. But for the very same reason, it is too summary and its terms are couched too generally for it to serve

[1] See page 127, 171

[2] See page 81

worden geacht om naar behoren te functioneren, hebben geleid tot het opstellen van deze gedragscode. Aan een schriftelijke code was in aanvulling op de mede op initiatief van de NVvR tot stand gekomen Leidraad onpartijdigheid van de rechter en Leidraad nevenfuncties[1] ook behoefte door de groei van de beroepsgroep en de omstandigheid dat rechters minder dan voorheen meervoudig recht spreken. Dit document beoogt een leidraad te zijn om rechters te helpen zich bewust te zijn van hun positie in de samenleving en van de mogelijke interventies en invloeden van buiten. Die invloeden worden gekenmerkt door een kritischer benadering van het functioneren van rechters.

Een op schrift gestelde code geeft de samenleving ook inzicht in de wijze waarop rechters hun functioneren vorm geven. Het document geeft de huidige opvattingen weer, maar het is bedoeld een levend document te zijn. Het pretendeert niet een antwoord te geven op alle ethische vragen waarvoor een rechter zich gesteld kan zien; dat is ook onmogelijk. Het is wel uitdrukkelijk de bedoeling rechters uit te nodigen tot kritische zelfreflectie en tot discussie met collega-rechters.

Binnen de NVvR is uiteraard de vraag opgeworpen of naast de in 2010 door de Raad voor de rechtspraak en de Presidentenvergadering opgestelde Gedragscode Rechtspraak[2] plaats is voor een eigen code. Die vraag is volmondig met ja beantwoord. De Gedragscode Rechtspraak richt zich op allen werkzaam in de rechtspraak, hetgeen gezien vanuit een organisatiebelang

[1] Zie pagina 127, 171

[2] Zie pagina 81

as a guideline for judges, who occupy an exceptional constitutional position with related far-reaching competences and responsibilities.

1.3 A code of conduct represents a translation of core values into behavioural norms. Enumerating these core values of the judiciary is important, on the one hand, as a mirror of judges' own performance and, on the other, as an indication of what society may expect from the judiciary and from judges' conduct. Several international documents have examined some of these essential values and we would like to refer to a few of them. In 2011, the Consultative Council of European Judges (CCJE) drew up the Magna Carta of Judges[4]. There are also the Code of the European Network of Councils for the Judiciary[4] and the Bangalore Principles of Judicial Conduct[5]. In addition, the Council of Europe's Committee of Ministers gave an extensive and fairly detailed explanation of the scope of judicial independence in its 2010 Recommendation (Recommendation CM/Rec (2010)12)[6].

[3] See page 71
[4] See page 53
[5] See page 21
[6] See page 33

begrijpelijk is en tegen die achtergrond is het een goed initiatief. Maar om dezelfde reden is zij te summier en in te algemene termen gesteld om als richtsnoer te dienen voor rechters die binnen de rechtspraak een bijzondere staatsrechtelijke positie hebben met daarmee verband houdende ingrijpende bevoegdheden én verantwoordelijkheden.

1.3 Een gedragscode is een vertaling in gedragsnormen van kernwaarden. Het benoemen van die kernwaarden van de rechtspraak is dan ook enerzijds van belang als spiegel voor het eigen functioneren van rechters en anderzijds als 'uithangbord' van wat de samenleving van de rechtspraak en het functioneren van rechters kan verwachten. Een aantal essentiële waarden is opgenomen in diverse internationale documenten. We noemen er enkele. De Consultative Council of European Judges (CCJE) heeft in 2011 de Magna Carta of Judges[3] opgesteld. Verder zijn er de code van de European Network of Councils for the Judiciary[4] en de Bangalore Principles of judicial conduct[5]. Daarnaast geeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa in zijn Aanbeveling uit 2010 (Recommendation CM/Rec (2010)12) een extensieve en tamelijk precieze uitleg van de reikwijdte van de rechterlijke onafhankelijkheid[6].

[3] Zie pagina 71
[4] Zie pagina 53
[5] Zie pagina 21
[6] Zie pagina 33

As its guiding principle, the NVvR has taken the following as core values which may be regarded as elementary for judges; these are independence, autonomy, impartiality, integrity, expertise and professionalism. These values can be found in almost all international documents and in many of the codes of conduct of other countries and, translated for the Dutch situation, they provide inspiration for the behavioural norms detailed in this document. The values are also expressed in Dutch legislation[4].

1.4 A number of preconditions must be satisfied before judges will be able to accept the code of conduct as a guiding principle. These have been included in Section 3. These preconditions relate to the other two arms of state and the organisation of the judiciary.

1.5 The Members' Council of the NVvR adopted the NVvR's Guide to Judicial Conduct on 26 September 2011.

[4] In Sections 116 and 117 of the Dutch Constitution, Sections 7, 12, 23, 24 and 96 of the Judiciary (Organisation) Act [Wet op de rechterlijkeorganisatie] and Sections 19, 44, 46c and 461 of the Judicial Officers (Legal Status) Act [Wet rechtspositierechterlijkambtenaren], inter alia.

De NVvR neemt tot leidraad de volgende als elementair beschouwde kernwaarden voor rechters, te weten onafhankelijkheid, autonomie, onpartijdigheid, integriteit, deskundigheid en professionaliteit. Die waarden zijn in vrijwel alle internationale documenten en in veel gedragscodes in andere landen terug te vinden en zijn, vertaald naar de Nederlandse situatie, inspiratie geweest voor de in dit document omschreven gedragsnormen. De waarden hebben ook hun weerslag gevonden in de Nederlandse wetgeving.[4]

1.4 Willen rechters in staat zijn de gedragscode tot leidraad te nemen dan moet aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan. Die zijn opgenomen onder hoofdstuk 3. Die randvoorwaarden richten zich tot de overige twee staatsmachten en tot de organisatie van de rechtspraak.

1.5 De NVvR-rechterscode is op 26 september 2011 door de Ledenraad van de NVvR vastgesteld.

[4] Onder meer in artikel 116 en 117 van de Grondwet, de artikelen 7, 12, 23,24 en 96 van de Wet op de rechterlijke organisatie en de artikelen 19, 44, 46c en 46l van de Wet rechtspositie rechterlijk ambtenaren

2 Codes of conduct for judges

Introduction
In this Code of Conduct, emphasis will be on judges' own responsibility and their own awareness of the consequences and the impact of their deeds and conduct as judges. This code should serve as a reference framework for judicial conduct, one which judges can refer to in the exercise of their duties. The code also considers the impact that the position of judge may have on a judge's private life.

There are various international codes of conduct to which judges have subscribed. This NVvR code is in accord with the code drawn up by the European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ) as to form, while at the same time it is based firmly on Dutch tradition and culture in its substance. What follows is first the essence of the core value in question, followed by an interpretation as code of conduct.

2.1 Independence

Judicial independence is not a privilege enjoyed by judges, but a citizen's fundamental right under the rule of law in a democratic state.

Independence is a reflection of the constitutional division of powers between the legislative, executive and judicial bodies. Judicial independence guarantees that the decision of a judge is determined independently of social, economic or political pressure and is based on the judge's own appraisal of the relevant facts and legal principles in a specific case. The judge offers the independence invested in him[5] in service of society and gives substance and content to this, always mindful of the rights and privileges of citizens.

2 Gedragsnormen van de rechter

Inleiding
In deze gedragscode ligt het accent op de eigen verantwoordelijkheid van rechters en op hun eigen bewustzijn van de gevolgen en de impact van hun gedrag en handelen als rechter. Deze code dient als een referentiekader voor het rechterlijk handelen waarnaar rechters zich kunnen richten bij de uitoefening van hun werkzaamheden. Het rechterschap kan echter ook van invloed zijn op het privéleven van de rechter; daarom is daar in de code ook aandacht voor. Internationaal bestaan diverse gedragscodes waaraan rechters zich gecommitteerd hebben. Deze NVvR-rechterscode sluit wat betreft de vorm aan bij de code die door de European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ) is opgesteld. Daarbij is de NVvR-rechterscode inhoudelijk gebaseerd op de Nederlandse traditie en cultuur. Hierna wordt telkens de essentie weergegeven van de betreffende kernwaarde, gevolgd door een vertaling naar gedragsnormen.

2.1 Onafhankelijkheid

Onafhankelijke rechtspraak is geen privilege van de magistraat maar een fundamenteel recht van de burger in een democratische rechtsstaat.

Onafhankelijkheid is een weerslag van de grondwettelijke scheiding der machten tussen wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht. Onafhankelijke rechtspraak waarborgt dat de beslissing van de rechter vrij van sociale, economische of politieke druk tot stand komt en dat zij is gebaseerd op het eigen oordeel van de rechter inzake de relevante feiten en juridische grondslagen in een specifieke zaak. De

The judge applies the law in every individual case he hears, immune to fear or external coercion. This definition of the judge's position is a central aspect of judicial independence. The judge must be able to base his decision on his own judgement without inappropriate influence on the part of parties to the proceedings or government bodies and without his judgment being subject to another organisation (which is not independent in the same sense).The judge allows himself to be directed by the law and his own conscience, and his sense of justice. The judge ensures that he is aware of developments in society and points of view, and includes them in his decision, where necessary, but always takes the independent assessment of relevant facts and the interpretation of legal precedents and the law as his guiding principles.

The judge consistently monitors his own independent passing of judgment. He is aware that in certain cases professional courage is required on the part of the judge to take a decision which he thinks is just even though that decision may not enjoy widespread support in society. On occasions, the judge is required to explore the boundaries of the law in order to arrive at a just decision. The judge understands that his judgment may be a subject of discussion in society as a whole.

[5] The masculine form is used as a generic term referring to both men and women.

rechter stelt de hem[5] gegeven onafhankelijkheid ten dienste van de samenleving en geeft daaraan vorm en inhoud met het oog op de rechten en vrijheden van de burgers.

De rechter past het recht toe in iedere individuele zaak die hij behandelt, zonder vrees of dwang van buitenaf. De autonome standpuntbepaling van de rechter staat centraal bij rechterlijke onafhankelijkheid. De rechter moet zijn beslissing kunnen baseren op zijn eigen oordeel zonder enige ongepaste beïnvloeding van de zijde van de procespartijen of het overheidsapparaat en zonder dat zijn oordeel is onderworpen aan een andere (niet in de zelfde zin onafhankelijke) instantie. De rechter laat zich leiden door het recht en zijn eigen geweten en gevoel voor rechtvaardigheid. De rechter zorgt ervoor dat hij op de hoogte blijft van maatschappelijke ontwikkelingen en standpunten en betrekt die zo nodig bij zijn oordeel, steeds met als leidraad de onafhankelijke waardering van relevante feiten en interpretatie van jurisprudentie en wet.

De rechter bewaakt voortdurend de eigen onafhankelijke oordeelsvorming. Hij is zich ervan bewust dat bepaalde zaken professionele moed van de rechter vereisen om een beslissing te nemen waarvan hij meent dat deze rechtvaardig is, ook al wordt deze beslissing in de samenleving niet breed gedragen. Soms is de rechter genoodzaakt om de grenzen van de wet op te zoeken om een rechtvaardige beslissing te nemen. De rechter begrijpt dat daarmee zijn oordeel onderwerp van discussie kan zijn in de samenleving.

[5] Waar de mannelijke vorm wordt gebruikt wordt de vrouwelijke vorm geacht te zijn inbegrepen.

2.2 Autonomy

A judge's autonomy gives him the necessary freedom in his judicial performance on the one hand, while – on the other – it imposes full responsibility on him for that performance.

Autonomy – which is also referred to as internal independence – relates to the judge's room for manoeuvre within his own organisation. He substantiates this autonomy in his independent performance and independent passing of judgment while, at the same time, forming part of an organisation which is required to comply with the precepts of efficiency and lawfulness.

The judge is independent and therefore autonomous in his deeds with regard to the organisation in which he is working and to the colleagues with whom he is working. The judge is responsible for his own decisions, even though he may consult his colleagues in this regard.

The judge acts with a view to the importance of the prompt conclusion of cases and, at the same time, ensures that this does not compromise the quality of the content of his decisions.

With due regard for the organisational and executive frameworks, the judge claims his entitlement to the way he organises his work.

The development of law is important and so, by extension, is the uniform application of law: for this reason individual judges may be expected to cooperate in developing substantive collaboration with their peers.

2.2 Autonomie

Autonomie van de rechter geeft hem enerzijds de noodzakelijke vrijheid in zijn rechterlijk functioneren en maakt hem daarvoor anderzijds ten volle verantwoordelijk.

Autonomie, ook wel aangeduid als interne onafhankelijkheid, ziet op de bewegingsruimte van de rechter binnen zijn organisatie. De rechter geeft zijn autonomie vorm door middel van zijn zelfstandig optreden en zelfstandige oordeelsvorming terwijl hij deel uitmaakt van een organisatie die moet voldoen aan eisen van doelmatigheid en rechtmatigheid.

De rechter is onafhankelijk en daarom in zijn rechterlijk handelen autonoom ten opzichte van de organisatie waarbinnen hij werkt en de collega's met wie hij samenwerkt. De rechter is verantwoordelijk voor zijn eigen beslissing ook als hij daarvoor collega's consulteert.

De rechter handelt met oog voor het belang van tijdige afdoening van zaken en zorgt er tegelijkertijd voor dat dit geen afbreuk doet aan de inhoudelijke kwaliteit van zijn beslissingen.

Met inachtneming van organisatorische en bestuurlijke kaders claimt de rechter zeggenschap over de wijze waarop hij zijn werk inricht.

Omdat rechtsontwikkeling van belang is en, in het verlengde daarvan, het streven naar rechtseenheid, mag van individuele rechters worden verwacht dat zij mede vormgeven aan inhoudelijke samenwerking met andere rechters.

There are two aspects to the uniform application of law: on the one hand, it leads to a limitation of the autonomy of the judge while, on the other, it represents an important facet of the quality of the legal system. The judge takes the importance of promoting the uniform application of law into consideration when applying the law and, in principle, is directed by the recommendations which enjoy the support of his fellow judges, such as the maintenance allocation norms and the subdistrict court judge's formula on dismissals. Any deviation from this kind of recommendation will require the judge to motivate his decision for doing so.

2.3 Impartiality

Impartiality on the part of the judge is the basis for the even-handed treatment of parties, which is essential for a fair trial.

The core value of impartiality refers to the individual judge's lack or apparent lack of bias in the assessment of a dispute. A condition for impartial administration of justice is that a judge must be able to ignore his own preconceptions, bias and preferences and disregard any possible vestige of own interest. Impartial administration is part of the bedrock on which the citizen builds his confidence in the system of justice.

2.3.1 In his approach to the parties, the judge adopts the position of an objective spectator who manifestly treats them equally. Impartiality is not synonymous with indifference.

2.3.2 The judge passes judgment without prejudice or preconception. For this reason, the judge is aware of his personal prejudices and preconceptions and asks

Rechtseenheid leidt enerzijds tot een begrenzing van de autonomie van de rechter en vormt anderzijds een belangrijk aspect van de kwaliteit van rechtspraak. De rechter geeft zich rekenschap van het belang van het bevorderen van rechtseenheid door het recht toe te passen en zich daarbij in beginsel te richten naar aanbevelingen met draagvlak onder collega-rechters zoals de alimentatienormen en de kantonrechtersformule. De rechter motiveert zijn besluit wanneer hij afwijkt van dergelijke aanbevelingen.

2.3 Onpartijdigheid

Onpartijdigheid van de rechter vormt de basis voor de gelijkwaardige behandeling van partijen en dat is essentieel voor een eerlijk proces.

De kernwaarde onpartijdigheid ziet op het afwezig zijn van (de schijn van) vooringenomenheid van de individuele rechter bij de beoordeling van een geschil. Voorwaarde voor onpartijdige rechtspraak is het negeren van eigen vooroordelen, vooringenomenheden en voorkeuren en het terzijde stellen van ieder mogelijk eigen belang door de rechter. Onpartijdige rechtspraak vormt één van de pijlers voor het vertrouwen van de burger in de rechtspraak.

2.3.1 De rechter behandelt partijen vanuit het perspectief van een objectieve toeschouwer zichtbaar gelijkwaardig. Onpartijdigheid is geen synoniem voor onverschilligheid.

2.3.2 De rechter spreekt recht zonder vooroordeel of voorkeur. De rechter is zich daarom bewust van zijn persoonlijke vooroordelen en voorkeuren en vraagt zich bij zijn oordeelsvorming telkens af of die daarvan

himself whether he is free of such influences when passing judgment. The judge ensures that his conduct – both inside and outside the courtroom – will not endanger the public's perception of impartiality. The judge will treat parties even-handedly with consideration for the individuality of each person. The judge is aware that there are other cultures, norms and opinions besides his own and takes them into account when passing judgment, wherever necessary.

2.3.3 Extra-judicial activities may have a strictly personal, executive, business or political character. It is the responsibility of the judge to determine whether his extra-judicial activities are compatible with the exercise of his office. The judge – and this explicitly includes deputy judges – makes sure that any extra-judicial activities, previous extra-judicial positions in the preceding three years or other activities in addition to his work as judge do not lead to a conflict of interests, whether actual or perceived. This starting point has already been expressed in the Guidance on extra-judicial positions, where it is examined in greater detail. The judge is open and transparent about his extra-judicial positions and takes care that the register of extra-judicial positions is kept up to date.

A judge, just like any other citizen, is naturally free to be a member of a political party. In several international codes of principles for judges, active political involvement is strongly discouraged and it is, in fact, forbidden in a number of countries. Although it is not forbidden in the Netherlands, the judge should not accept any representative position because he is aware that this could create the appearance of partiality.

vrij is. De rechter draagt er zorg voor dat zijn gedrag binnen en buiten de rechtszaal het publieke beeld van onpartijdigheid niet in gevaar brengt. De rechter behandelt partijen gelijk met inachtneming van de eigenheid van elk individu. De rechter is zich bewust van het bestaan van andere culturen, normen en opvattingen dan de zijne en weegt deze zo nodig mee bij zijn oordeelsvorming.

2.3.3 Nevenactiviteiten kunnen een strikt persoonlijk, een bestuurlijk, een zakelijk of een politiek karakter hebben. De rechter heeft zelf de verantwoordelijkheid om te bepalen of nevenactiviteiten zich laten combineren met de uitoefening van het ambt. De rechter – onder wie uitdrukkelijk begrepen de rechter-plaatsvervanger - waakt er voor dat nevenfuncties, voormalige nevenfuncties in de voorafgaande drie jaar of andere activiteiten naast zijn werk als rechter tot belangenverstrengeling of schijn van belangenverstrengeling kunnen leiden. Dit uitgangspunt is reeds neergelegd in de Leidraad nevenfuncties en daar verder uitgewerkt. De rechter is over zijn nevenfuncties open en transparant en zorgt dat het register van nevenbetrekkingen up to date is.

Lidmaatschap van een politieke partij staat de rechter, net als iedere andere burger, vanzelfsprekend vrij. In een aantal internationale gedragscodes wordt actieve deelname aan de politiek sterk ontraden en in een aantal landen is het verboden. Hoewel het in Nederland niet verboden is, aanvaardt de rechter toch geen volksvertegenwoordigende functie, omdat hij zich ervan bewust is dat dit de schijn van partijdigheid kan oproepen.

2.3.4 The judge avoids the appearance of partiality in the eyes of an objective spectator. The judge avoids the appearance of partiality by not passing judgment in cases which affect or relate to his personal, executive or business relations. This applies equally to previous relationships.

In the exercise of the duties assigned to him, the judge avoids being involved in the same case in different capacities. The judge is aware that his impartiality may be questioned if he has been involved in a certain case as judge in the past and if he has repeatedly served in cases between the same parties to the proceedings.

The judge must withdraw or ask to step down in cases in which the facts or circumstances are such that he foresees a justified concern as to his impartiality. The judge must maintain transparency towards parties when giving the reasons why he wishes to step down. The judge sees a challenge as an instrument in the hands of parties, which may enhance the quality of the legal procedure.

Furthermore, the judge remains aware of the fact that the positions, and ancillary positions of his partner or relatives by blood or marriage may influence his impartiality or give an impression of partiality. Special reference should be made, in the light of this passage, to the Guidance on the impartiality of the judge, in which this principle is examined in greater depth.

2.3.4 De rechter vermijdt een, in de ogen van een objectieve toeschouwer, schijn van partijdigheid. De rechter voorkomt de schijn van partijdigheid door geen recht te spreken in zaken die zijn persoonlijke, bestuurlijke of zakelijke relaties raken of betreffen. Dit geldt ook ten aanzien van voormalige relaties.

De rechter vermijdt dat de uitoefening van aan hem opgedragen taken ertoe leidt dat hij in verschillende hoedanigheden bij dezelfde zaak betrokken is. De rechter is zich bewust dat zijn onpartijdigheid ter discussie kan komen te staan vanwege zijn eerdere bemoeienis als rechter met een bepaalde zaak en wanneer hij herhaaldelijk zaken tussen dezelfde procespartij(en) behandelt.

De rechter trekt zich terug of verschoont zich in die zaken waarin hij op grond van feiten of omstandigheden voorziet dat gerechtvaardigde vrees kan ontstaan ten aanzien van zijn onpartijdigheid. Over de reden van verschoning is de rechter in beginsel transparant naar partijen. De rechter ziet wraking als een instrument ten dienste van partijen dat de kwaliteit van de rechtspleging kan bevorderen.

Ten slotte is de rechter er alert op dat ook (neven) functies van zijn partner of nauwe bloed- en aanverwanten zijn onpartijdigheid kunnen beïnvloeden of schijn van partijdigheid kunnen veroorzaken. In het licht van deze paragraaf verdient de Leidraad onpartijdigheid van de rechter, waar dat beginsel nader is uitgewerkt, vermelding.

2.4 Expertise and professionalism

Qualitatively high-grade administration of the law calls for professional and competent judges.

A competent judge has the necessary knowledge and skills. In addition to a thorough knowledge of current law, other aspects such as technical skills are equally important alongside a professional manner.A judge's professionalism refers, therefore, also to his attitude and proficiency as a judge and in this way contributes to a citizen's confidence in the legal system.

2.4.1 The judge is competent to dispense justice in the cases before him and will decline a case if he thinks he is not sufficiently competent. It is the judge's own responsibility to acquire and maintain his expertise. To this end, he will follow national and international developments which may be important for his own field of law. Whenever necessary, the judge will specialise in a certain area of law. The judge recognises his own responsibility for continuing education and for assessing the quality of any courses he may take.

2.4.2 The judge adopts a professional approach and has the skills necessary to deal properly with the cases put before him. The judge performs his duties diligently and is aware that promptness in dealing with cases is an important factor contributing to the quality of the administration of justice. The judge is aware of the major influence that his decision may have on the lives of those immediately affected by it and on society. For this reason, the judge pays the necessary care and attention to each case.

2.4 Deskundigheid en professionaliteit

Kwalitatief hoogwaardige rechtspraak vereist professionele en vakbekwame rechters.

Een vakbekwame rechter beschikt over de nodige kennis en vaardigheden. Naast een gedegen kennis van het actuele recht zijn andere aspecten, zoals technische deskundigheden naast professioneel optreden evenzeer van belang. Professionaliteit van de rechter ziet daarom ook op de attitude en vaardigheden als rechter en draagt zo mede bij aan het vertrouwen dat de burger heeft in de rechtspraak.

2.4.1 De rechter is vakbekwaam in zaken waarover hij recht spreekt en hij geeft een zaak terug wanneer hij zichzelf daarin onvoldoende deskundig acht. Het behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van de rechter om deskundig te zijn en te blijven. Hiertoe volgt de rechter nationale en internationale ontwikkelingen die van belang zijn voor zijn eigen rechtsterrein. Wanneer dat nodig is, specialiseert de rechter zich binnen een bepaald rechtsgebied. De rechter onderkent de eigen verantwoordelijkheid om zich voortdurend bij te scholen en om de kwaliteit te evalueren van de cursussen die hij volgt.

2.4.2 De rechter beschikt over een professionele werkhouding en over vaardigheden die nodig zijn om de zaken die aan hem worden voorgelegd adequaat te behandelen. De rechter doet zijn werk met toewijding en realiseert zich dat tijdigheid bij de afdoening van zaken mede bepalend is voor de kwaliteit van rechtspraak. De rechter begrijpt de grote invloed die zijn beslissing kan hebben op het leven van de daarbij direct betrokkenen en op de samenleving. De rechter geeft daarom iedere zaak de vereiste zorg en aandacht.

The judge is, at all times, responsible for the quality of his judgments. The judge knows when to consult external experts, the appropriate questions to be posed to them and how to assess their contribution on its merits. The judge is conscious of the fact that professionalism also implies that he is mindful that consultation with colleagues and peer review can improve the quality of his own performance, and so he is open to feedback from fellow judges. In return, he is prepared to do the same for his colleagues.

The judge treats his support staff respectfully and allows them sufficient scope to contribute their expertise and experience: at the same time, the judge remains aware that he bears final responsibility for his judgments.

2.4.3 The judge's conduct vis-à-vis parties to the proceedings and any other parties involved, such as victims in a criminal case, is one of respect. The judge knows how to create the right atmosphere in the courtroom. The judge possesses the necessary communicative skills in order to direct proceedings during a court hearing and also has the power of conviction so that any conflicts are resolved in the most appropriate way. The judge is mindful of the interests of all those involved in a case. The judge has the ability to listen and approaches parties in a professional way: this gives parties the belief that their arguments have been listened to and that they have been taken seriously. The judge clearly provides the parties present at the hearing with a clear explanation of the procedure and the further course of events. The judge only asks those questions which are essential in order to pass judgment within the context of settling the dispute.

De rechter is te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn beslissing. De rechter weet wanneer gebruik te maken van externe deskundigen, weet hen de juiste vragen te stellen en weet hun bijdrage voldoende op zijn merites te beoordelen. De rechter is zich ervan bewust dat professionaliteit mede inhoudt dat hij beseft dat het consulteren van collega's en intervisie de kwaliteit van het eigen functioneren kan verhogen. De rechter staat daarom open voor feedback van collega's. Op zijn beurt is hij zelf bereid feedback te geven aan collega's.

De rechter gaat respectvol om met de medewerkers die hem ondersteunen en geeft hun voldoende ruimte om hun ervaring en deskundigheid in te brengen. De rechter houdt daarbij in het oog dat hij eindverantwoordelijk is voor zijn beslissing.

2.4.3 De rechter bejegent de procespartijen en andere betrokkenen, zoals het slachtoffer in het strafproces, met respect. De rechter creëert de juiste atmosfeer in de rechtszaal. De rechter beschikt over de benodigde communicatieve vaardigheden om leiding te geven ter terechtzitting en over overtuigingskracht om conflicten op de meest passende manier op te lossen. De rechter heeft oog voor de belangen van alle betrokkenen bij een zaak. De rechter heeft een luisterend vermogen en bejegent partijen op een professionele wijze, waardoor partijen zich gehoord en serieus genomen voelen. De rechter geeft op de zitting aan partijen begrijpelijke voorlichting over de gang van zaken en het (verdere) verloop van de procedure. De rechter stelt alleen die vragen die nodig zijn voor zijn oordeelsvorming in het kader van de oplossing van het conflict.

The judge is transparent in the judgment he gives in a case. The judge's decision is clear to the parties involved and the reasoning behind the judgment explains why it has been passed. In doing this, the judge ensures that there is a proper balance between society's need to be informed and the privacy of those involved.

The judge is capable of communicating with parties and other participants in the legal sphere. He knows how to deal with media presence in the courtroom. If he is acting outside the courtroom, he is aware of the professional role he fulfils and has already envisaged the possible impact of his pronouncements. The judge expresses no opinions concerning fellow judges' judgments in public, other than in the capacity of judge responsible for briefing the press or in scientific journals.

2.5 Integrity

Judicial integrity is essential to the legitimacy of the rule of law.

The judge sets himself high standards in respect of integrity because he is charged with supervising how others comply with the law. This core value inspires a judge, even under pressure, to swim against the current and to stand firm, if that proves necessary. Society expects a judge to set a good example precisely because it is his duty to see that others comply with the law: in this way, he can continue to exercise the necessary authority in society and enjoy the continued confidence of the public. Acting with integrity is an essential precondition which forms the underlying structure for the other core values.

De rechter is transparant in zijn oordeel. Voor partijen is helder wat het oordeel van de rechter is en de motivering maakt de beweegredenen om tot het oordeel te komen inzichtelijk. De rechter zorgt daarbij voor een goed evenwicht tussen de behoefte van de samenleving om informatie te krijgen en de privacy van betrokkenen.

De rechter is in staat om goed te communiceren met partijen en de andere actoren binnen de rechtspraak. Hij weet adequaat om te gaan met de aanwezigheid van media in de rechtszaal. Als hij naar buiten treedt is hij zich bewust van de professionele rol die hij vervult en heeft hij vooraf doordacht welke invloed zijn boodschap kan hebben. De rechter laat zich anders dan in de hoedanigheid van persrechter of in wetenschappelijke publicaties in het openbaar niet uit over uitspraken van collega's.

2.5 Integriteit

Integriteit van de rechter is een essentiële voorwaarde voor de legitimatie van de rechtspraak.

De rechter stelt aan zichzelf hoge eisen op het punt integriteit, omdat hij tot taak heeft toe te zien op naleving van het recht door anderen. Deze kernwaarde vormt een aansporing voor de rechter om, ook onder druk, zijn rug recht te houden en tegen de stroom in te gaan als dat nodig is. De samenleving verwacht van de rechter dat hij het goede voorbeeld geeft, juist omdat de rechter tot taak heeft toe te zien op naleving van het recht door anderen. Zo kan hij het noodzakelijke gezag in de samenleving en het vertrouwen van de burgers blijvend verdienen. Integer gedrag is een essentiële voorwaarde voor de vormgeving van de overige kernwaarden.

2.5.1 The judge is unimpeachable or, in other words, incorruptible and insusceptible to blackmail. The judge makes no improper use of any of the means available to him in his position. He accepts no gifts which he knows, or should suspect, that they have been given in order to influence his judgment in a current case or in future cases. The judge is scrupulous in his handling of all information which comes to his attention in the course of his duties as judge and strictly upholds his non-disclosure obligation.

The judge allows no hierarchical relationships to affect his judicial decision-making and takes care that his peers are not influenced or hampered in their decision-making by his standing or seniority.

It is the duty of the judge to make fair-minded decisions even if a strict application of the law would seem to impede this. The judge shows that he can be resolute when his decision conflicts with the opinion of a majority or minority in society, which requires, where necessary, the courage to say: 'so far and no further'.

One consequence of the requirement of integrity is that the judge must take the organisation to task if he is not receiving sufficient support to deal with a particular case, or if he is inadequately resourced to settle a case or if the quality of his decisions is being adversely affected by pressure of work. The judge does this on the basis of his own responsibility for a proper administration of justice.

2.5.2 The judge is not prejudiced and grants no privileges to parties in the cases in which he is adjudicating.

2.5.1 De rechter is onkreukbaar, dat wil zeggen: niet chantabel en niet omkoopbaar. De rechter maakt geen oneigenlijk gebruik van de middelen die hem in zijn functie ter beschikking zijn gesteld. Hij neemt geen geschenken aan waarvan hij weet of moet vermoeden dat zij worden gegeven om zijn beslissing in een concrete zaak of toekomstige zaken te beïnvloeden. De rechter gaat integer om met informatie waarvan hij kennis neemt in zijn functie als rechter en houdt zich strikt aan zijn geheimhoudingsverplichting.

De rechter laat hiërarchische verhoudingen geen rol spelen bij zijn rechterlijke beslissingen en zorgt er voor dat zijn rang of anciënniteit collega's bij hun beslissingen niet beïnvloedt of belemmert.

De rechter heeft tot taak een rechtvaardige beslissing te nemen ook wanneer strikte toepassing van het recht daaraan in de weg lijkt te staan. De rechter toont zich standvastig wanneer zijn beslissing indruist tegen de mening van een meerderheid of een minderheid in de samenleving. Dat vereist waar nodig de moed om te zeggen: 'tot hier en niet verder'.

De eis van integriteit brengt ook mee dat de rechter de organisatie erop aanspreekt als hij onvoldoende wordt gefaciliteerd om een bepaalde zaak te behandelen, zelf onvoldoende is toegerust om de zaak af te doen of als door de werkdruk de kwaliteit van zijn beslissingen nadelig wordt beïnvloed. De rechter doet dit vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid voor een goede rechtsbedeling.

2.5.2 De rechter is in zaken waarin hij recht spreekt niet bevooroordeeld en schenkt partijen geen privileges. Door middel

Through his professional and personal performance, the judge guarantees that he causes no harm to the public image of justice, the judicial organisation and the office of judge.

2.5.3 The judge behaves in a prudent and respectful manner and shows this in the way he behaves towards parties in court. The judge treats litigants and other participants in legal proceedings tactfully, politely and fair-mindedly. The judge not only keeps a close eye on his own behaviour but also monitors that of others. Integrity also implies that a judge will confront colleagues if their conduct is not conscientious or upright.

2.5.4 High standards are required of the judge because of his public position, yet at the same time he is entitled to a private life. The judge seeks to achieve a balance between his private life and the demands imposed on him in his public position. The judge takes care that his social activities are not detrimental to a proper discharge of his public office. Like any other person, a judge is entitled to his own opinion, but he is aware that he is readily regarded by the public as a representative of the legal system and that an appearance in public might damage the authority of himself as judge and of the legal system as a whole. This means that he makes no public statement on matters which are still sub judice. Only exceptionally does a judge act in a public capacity while in office, other than as a judge responsible for briefing the press or in scientific publications. The judge is reticent when using social media and is aware that their use could cause undesirable links to be made.

van zijn professioneel en persoonlijk functioneren staat de rechter er borg voor dat hij geen schade toebrengt aan de publieke beeldvorming ten aanzien van de rechtspraak, de rechterlijke organisatie en het ambt van rechter.

2.5.3 De rechter gedraagt zich prudent en respectvol. De rechter laat dit zien door de manier waarop hij partijen bejegent ter zitting. De rechter treedt partijen en andere actoren binnen de rechtspraak beleefd, oprecht en tactvol tegemoet. De rechter let niet alleen op zijn eigen gedrag, maar heeft ook een signalerende functie. Integriteit impliceert ook dat de rechter collega's aanspreekt op niet integer gedrag.

2.5.4 Vanwege zijn publieke functie worden aan de rechter hoge eisen gesteld. De rechter heeft tegelijkertijd recht op een privéleven. De rechter zoekt een balans tussen de eisen die aan hem gesteld worden en zijn privéleven. De rechter zorgt ervoor dat zijn maatschappelijke activiteiten geen schade toebrengen aan een goede vervulling van zijn ambt. De rechter heeft net als ieder ander recht op zijn eigen mening. De rechter realiseert zich echter dat hij in de openbaarheid al snel als vertegenwoordiger van de rechtspraak zal worden beschouwd en dat een openbaar optreden zijn gezag als rechter en het gezag van de rechtspraak als geheel kan schaden. Hij spreekt zich daarom in elk geval niet publiekelijk uit over zaken waarover nog een rechterlijke beslissing moet worden gegeven. De rechter treedt voorts anders dan als persrechter en in wetenschappelijke publicaties alleen bij uitzondering in zijn functie naar buiten. De rechter is terughoudend bij het gebruik van sociale media en realiseert zich dat het gebruik daarvan kan leiden tot het leggen van onwenselijke verbanden.

3 Preconditions for the judge's best possible performance

The judge is a member of society and operates as part of an organisation in collaboration with others and not as a solitary individual. For a judge to perform properly, a number of preconditions must be fulfilled: the judge will not be able to function appropriately if the government and the judicial organisation do not provide proper facilities for this.

3.1 External preconditions, to be fulfilled by the other arms of state (the legislative and the executive branches).
Given the concept of the separation of powers, the judicial arm occupies an exceptional position, the basic principle of which is that the judiciary must be allowed an independent, separate and equal status within the state for the rule of law to function properly. The guarantees for the judiciary, which are set out in the Sections 116(4) and 117 of the Dutch Constitution and in secondary laws, place the judiciary in an independent position, from a functional point of view, with regard to parliament and the government.

Judicial independence is shaped by individual judges. It is the task of the legislature to create a legislative framework in which judicial independence can be guaranteed. Laws must be subject to scrutiny and workable. For the system of checks and balances to work, it is important that the three arms of state respect each other's role.

3 Randvoorwaarden voor het optimaal functioneren van de rechter

De rechter maakt deel uit van de samenleving en functioneert in een organisatorisch verband met anderen en niet als eenling. Voor een goed functioneren van de rechter moet daarom aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan: de rechter kan niet naar behoren functioneren indien hij daartoe niet in staat wordt gesteld door de overheid en de rechterlijke organisatie.

3.1 Externe randvoorwaarden, te vervullen door de beide andere staatsmachten (wetgevende en uitvoerende macht).
In het licht van de machtenscheiding heeft de rechterlijke macht een bijzondere positie waarbij het uitgangspunt is dat voor goed functioneren van de rechtsstaat de rechterlijke macht een zelfstandige, afzonderlijke en gelijkwaardige positie in de staat toekomt. De waarborgen voor de rechterlijke macht, neergelegd in de Grondwet, artikelen 116 lid 4 en 117, en in organieke wetten plaatsen de rechterlijke macht functioneel gezien in een onafhankelijke positie ten opzichte van het parlement en de regering.

Onafhankelijke rechtspraak wordt vormgegeven door individuele rechters. Het is aan de wetgever om een wettelijk kader te scheppen waardoor onafhankelijke rechtspraak wordt gegarandeerd. Wetten moeten toetsbaar en werkbaar zijn. Om het systeem van 'checks and balances' niet te verstoren, is het van belang dat de drie staatsmachten elkaar in hun rol respecteren.

3.2 Internal preconditions, to be fulfilled by the organisation of the judiciary

The influence of developments in the field of operational management has meant that the judiciary is seen more and more as a service which is provided to the citizen and whose provision must be as efficient and effective as possible. It is self-evident that the judicial organisation must comply with requirements of efficiency and rightfulness. The pressure placed on a judge in the name of operational management, such as the introduction of lead times and case budgets, should not, however, result in the judge's not feeling free to take a proper decision in the right way in a particular case. A better balance between content and operational management will improve the quality of the administration of justice, in which timeliness is, of course, a factor.

It remains, in the first place, the judge's own responsibility to complete cases in the proper way and the organisation must provide him with the facilities to fulfil his task with due consideration of this responsibility.

If a judge applies given recommendations or follows guidelines, this helps serve the unity of law, so it is essential that these recommendations or guidelines find broad support among judges. One way of ensuring this is to arrange the debate primarily at the level of the courts and then to further this discussion at national level in an attempt to develop a uniform national application of law. The Council for the Judiciary and executive bodies should facilitate this.

3.2 Interne randvoorwaarden, te vervullen door de organisatie van rechtspraak.

Onder invloed van ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering wordt ook rechtspraak meer en meer beschouwd als een dienst die verleend wordt aan de burger en die zo efficiënt en effectief mogelijk moet worden aangeboden. Uiteraard moet de organisatie van rechtspraak voldoen aan eisen van doelmatigheid en rechtmatigheid. De druk die noties van bedrijfsvoering zoals doorlooptijden en zaaksbudgetten op de rechter leggen, moet er evenwel niet toe leiden dat de rechter zich niet vrij voelt om op juiste wijze een goede beslissing in een bepaalde zaak te nemen. Een balans tussen de inhoud en bedrijfsvoering bevordert de kwaliteit van rechtspraak, waarvan tijdigheid uiteraard een onderdeel is.

Het blijft in eerste instantie de eigen verantwoordelijkheid van de rechter om zaken op de juiste wijze af te doen. De organisatie moet hem faciliteren om zijn taak met inachtneming van deze verantwoordelijkheid uit te voeren.

Toepassing van aanbevelingen of richtlijnen door de rechter kan de rechtseenheid dienen. Daarvoor is dan essentieel dat die aanbevelingen of richtlijnen maximaal draagvlak hebben onder rechters. Dat kan worden bevorderd door de discussie daarover primair op rechtbankniveau te organiseren en vervolgens vanuit de rechtbanken die discussie op landelijk niveau te brengen om landelijke rechtseenheid na te streven. Raad en besturen dienen de gerechten daar in te faciliteren.

An objective and transparent allocation of cases is necessary as a guarantee of independence and impartiality and it is the responsibility of the organisation to set up such a system in consultation with the judges.

The judge is himself responsible for keeping his knowledge up to the necessary standard but the organisation must provide the judge with the opportunity to acquire and maintain his essential skills. In this respect, judges see the present norm of a minimum of thirty study hours a year as an absolute minimum. An evaluation and assessment system must provide guarantees for the quality of any external or in-company courses which the organisation has arranged or made available to judges. If a judge thinks that he needs more than this, the organisation must be prepared to assist him: the organisation has a facilitating role in this respect. It is appropriate that superiors can form an opinion on the way in which the judge has decided to keep his knowledge and skills up to date, and the organisation may give guidance as to professional training and expertise, where necessary. By making it obligatory to draw up a personal training plan, the organisation focuses the individual judge's attention on relevant training and expertise.

Ten behoeve van het waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid is een objectief en transparant systeem van zaakstoedeling nodig. De organisatie dient er in samenspraak met de rechters voor te zorgen dat er zo'n systeem komt.

De rechter is zelf verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn kennis maar de organisatie stelt de rechter in de gelegenheid om de noodzakelijke vaardigheden te verwerven en te behouden. In dit verband beschouwen rechters de huidige norm van ten minste dertig studieuren per jaar als een absoluut minimum. De kwaliteit van de door de organisatie georganiseerde of opengestelde ('incompany') cursussen voor rechters moet worden gewaarborgd door middel van een evaluatie- en kwaliteitssysteem. Wanneer de rechter vindt dat hij meer nodig heeft, moet de organisatie hem daarin in beginsel tegemoet komen. De organisatie heeft een faciliterende rol. Daarbij past dat de leidinggevende zich een mening kan vormen over de wijze waarop de rechter vorm geeft aan het op peil houden van zijn kennis en vaardigheden. De organisatie mag waar nodig sturen op opleiding en deskundigheid. Door het verplicht stellen van een individueel opleidingsplan scherpt de organisatie de individuele rechter in zijn aandacht voor opleiding en deskundigheid.

Although it is the own responsibility of each individual judge to decide whether he has sufficient expertise to deal with a particular case, the court's management may influence the distribution of knowledge within its jurisdiction. Implementing a system of judicial rotation can be one way of achieving this goal, but there should be an awareness that specific knowledge may be lost in a certain division if the judge is moved to another .The judge should be given sufficient opportunity to become acquainted with the new area of law once he has moved, but, more in general, the organisation must ensure that the judge does not feel compelled to deal with cases in a field with which he is not – or not fully – conversant.

The organisation must be careful that the decision to move judges between divisions is taken in principle on a voluntary basis and that it may also be expected of judges that they include the interests of the organisation in their considerations. Rotation as a means of sanctioning is inadmissible.

Hoewel het de eigen verantwoordelijkheid van de rechter is om te bepalen of hij voldoende deskundigheid heeft om een bepaalde zaak te behandelen kan het bestuur van een rechterlijk college de spreiding van kennis wel sturen. Dat gebeurt bijvoorbeeld door het voeren van een roulatiebeleid. Daarbij moet wel aandacht zijn voor het mogelijk tenietgaan van specifieke kennis op de plek waar de rechter werkzaam was voordat hij rouleerde. De rechter dient na roulatie voldoende in de gelegenheid te worden gesteld om zich het nieuwe rechtsgebied eigen te maken. Meer in het algemeen moet de organisatie er voor zorgen dat de rechter zich niet gedwongen voelt zaken te behandelen op een gebied waarin hij (nog) onvoldoende thuis is.

De organisatie moet er voor zorgen dat in beginsel alleen op vrijwillige basis wordt besloten dat rechters moeten rouleren, waarbij van de rechters mag worden verwacht dat zij bij hun afweging mede het belang van de organisatie betrekken. Roulatie bij wijze van strafmaatregel is ontoelaatbaar.

Judicial Impartiality Guidelines[1]

Leidraad onpartijdigheid van de Rechter[1]

[1] Deze leidraad is tot stand gekomen in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de vergadering van presidenten van rechtbanken en appèlcolleges.

Introduction and context

Under the Rule of Law everybody is entitled to access to an impartial judge. The impartiality of the court should be unquestionable under any circumstances. The acts of the court should always be inspired by this quality.

On the other hand nobody is entirely devoid of personal views on specific social, political and ethical matters. This certainly goes for judges seeing that a substantial degree of social engagement is expected from them. Their duty to judge impartially implies that they should be aware of any personal views - including any sympathies and antipathies - and try not to let these views affect their professional judgment.

Judicial conduct is reviewed in various manners. A legal review can be made by using legal remedies against judicial decisions. Furthermore there are internal complaint procedures in the courts relating to the conduct of judges in court. The performance of judges of their duties may also be a topic within the context of human resources policy. There is also legal review by the Netherlands Supreme Court within the context of an external complaint procedure, whereas the Supreme Court may remove a judge from office under extremely specific circumstances.

These guidelines only concern review of (im)partiality of judges. As to the notion of impartiality these guidelines adhere to the considerations in the decisions of the European Court of Human Rights (ECHR) of 24 May 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt) and the Netherlands Supreme Court of 18 November 1997, NJ 1998, 244. Furthermore reference is made to the description of impartiality stated below.

Inleiding en kader

In een rechtsstaat heeft een ieder recht op toegang tot een onpartijdige rechter. De onpartijdigheid van de rechter moet in iedere situatie boven elke twijfel verheven zijn. Het optreden van de rechter behoort deze eigenschap altijd te tonen.

Tegelijkertijd geldt dat niemand vrij is van persoonlijke opvattingen over bepaalde maatschappelijke, politieke en ethische kwesties. Dat geldt, nu van een rechter een behoorlijke mate van maatschappelijke betrokkenheid wordt verwacht, ook zeker voor de rechter. Zijn opdracht om onpartijdig te oordelen betekent dat hij zich van zijn persoonlijke opvattingen - met inbegrip van sympathieën en antipathieën - bewust is en tracht daarvan bij zijn professionele oordeel afstand te nemen.

Rechterlijk gedrag wordt op verschillende manieren getoetst. Een juridische toetsing is mogelijk door het aanwenden van rechtsmiddelen tegen rechterlijke uitspraken. Daarnaast bestaan er bij de gerechten interne klachtenregelingen betreffende het optreden van de rechter ter zitting. Ook kan het functioneren van een rechter onderwerp van gesprek zijn in het kader van personeelsbeleid. Voorts is er nog in het kader van een externe klachtenregeling de wettelijke toetsing door de Hoge Raad, die een rechter onder zeer bepaalde omstandigheden kan ontslaan.

In deze leidraad gaat het alleen om toetsing van de (on)-partijdigheid van de rechter. Voor het begrip onpartijdigheid is in deze leidraad aangesloten bij hetgeen daaromtrent is overwogen in de uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 24 mei 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt) en de Hoge Raad van 18 november 1997,

Review of impartiality of a specific judge may result into this judge not dealing with a case. If this review is made by the judge himself, this may imply withdrawal or a request to be excused. Review by other judges at the request of an interested party is called challenging of a judge. Since withdrawal is the most common by far, and a request for excusal and challenging are exceptions, these guidelines focus on withdrawal in particular.

These guidelines intend - next to relevant provisions in the Netherlands constitution, the European Convention of Human Rights (ECHR), the Netherlands Act on Judiciary Organization, the Netherlands Act on Legal Status of Judicial Officers, the case-law of the Netherlands Supreme Court and the ECHR and literature - to provide judges with a hold. Impartiality and integrity of the judiciary is not so much guaranteed by detailed regulation, but in particular by the awareness within this professional category. That is why these guidelines do not include any set rules for all cases, but mainly intend to enhance such awareness of impartiality.

These guidelines have been drawn up by reason of the debate which is held within the judiciary on integrity, additional jobs and codes of conduct, the symposium "Prevention of the semblance of partiality" in Arnhem in 2000 and the subsequent research report of the Dutch Scientific Research and Documentation Centre (WODC) of 2002 "Semblance of partiality of judges" (WODC 2002, 199).

Incidentally, it should be noted that the research report of the WODC states as one of the most common reasons to challenge a judge, complaints about "the approach or manner of dealing with the case". Next to (alleged) procedural errors and the refusal to hear a witness, this

NJ 1998, 244. Verder wordt verwezen naar de hierna gegeven omschrijving van onpartijdigheid.

Toetsing van de onpartijdigheid van een bepaalde rechter kan leiden tot het niet behandelen van een zaak door deze rechter. Als deze toetsing door de rechter zelf gebeurt, kan dit leiden tot terugtrekking of een verzoek om zich te mogen verschonen. Bij toetsing door andere rechters op verzoek van een belanghebbende gaat het om wraking. Aangezien terugtrekking veruit het meest voorkomt en verschoning en wraking uitzonderingen zijn, is deze leidraad met name op terugtrekking gericht.

Deze leidraad beoogt - naast relevante bepalingen in de Grondwet, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, de jurisprudentie van de Hoge Raad en het EHRM en de literatuur - houvast te verschaffen aan de rechter. De onpartijdigheid en integriteit van de rechtsprekende macht worden echter niet zozeer gewaarborgd door gedetailleerde regelgeving, maar vooral door het bewustzijn binnen de beroepsgroep.

Deze leidraad bevat daarom geen sluitende regels voor alle gevallen, maar dient vooral om dit bewustzijn van onpartijdigheid te bevorderen. Aanleiding voor het opstellen van deze leidraad zijn de discussie die er binnen de rechtsprekende macht omtrent integriteit, nevenfuncties en gedragscodes is ontstaan, het symposium "Voorkoming van schijn van partijdigheid" te Arnhem in 2000 en het op dit symposium gevolgde onderzoeksrapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van 2002 "Schijn van partijdigheid rechters" (WODC 2002, 199).

research also concerned the conduct of judges in court. These guidelines cannot offer sufficient reference points for this. In this respect there is a task for the courts themselves. Peer supervision may prove an important tool in this.

Upon drawing up the guidelines the following documents were started from: the excusal codes already existing in various courts, rules of conduct of the Public Prosecution Department, the Bar and the Order of Notaries. Furthermore were studied "The Bangalore Principles of Judicial Conduct" (laid down on 25 and 26 November 2002), the draft opinion "on the principles and rules governing judges" of the Consultative Council of European Judges (CCJE) (unpublished version of 14 November 2002) and the Recommendation concerning the processing of requests to challenge a judge (published in Trema 2001, no. 4, p. 184 et seq.)

Purpose of the Guidelines and their internal and external effect

These guidelines are principally aimed at the individual judge. The guidelines do not so much include a number of recommendations which are limitative and comprehensive, but provide in particular a framework to reach a founded judgment in individual cases. Recommendations 9 and 10 address the courts in order to promote a further debate on the topic.
These guidelines include recommendations which must incite permanent alertness of judges and courts in order to safeguard judicial impartiality. They aim at obliging judges to systematic introspection to check whether their conduct indeed calls up the image of the impartial judge in the persons addressing the court and in society. The guidelines

Overigens wordt hierbij nog opgemerkt dat het onderzoeksrapport van het WODC als een van de meest aangevoerde redenen om te wraken klachten over "bejegening of behandeling van de zaak" noemt. Naast onder meer (vermeende) procedurefouten en de weigering een getuige te horen, gaat het in dat onderzoek ook om het optreden van de rechter ter zitting. Deze leidraad kan hiervoor onvoldoende aanknopingspunten bieden. Wat dat betreft ligt er een taak bij de gerechten zelf. Intervisie kan daarbij een belangrijk hulpmiddel zijn.

Bij het opstellen van de leidraad is gebruik gemaakt van de bij diverse gerechten reeds bestaande verschoningscodes, gedragsregels van het Openbaar Ministerie, advocatuur en notariaat. Daarnaast is kennis genomen van "The Bangalore Principles of Judicial Conduct" (vastgesteld op 25 en 26 november 2002), van de draft opinion "on the principles and rules governing judges" van de Consultative Council of European Judges (CCJE) (niet gepubliceerde versie van 14 november 2002) en de Aanbeveling inzake de afhandeling wrakingsverzoeken (gepubliceerd in Trema 2001, nr. 4, p. 184 e.v).

Doelstelling van de leidraad en de interne en externe werking ervan

Deze leidraad richt zich in eerste instantie tot de individuele rechter. De leidraad bestaat niet zozeer uit een aantal limitatief opgesomde, en overigens niet allesomvattende aanbevelingen, maar geeft met name een kader om te komen tot een gefundeerd oordeel in het individuele geval. De aanbevelingen 9 en 10 richten zich tot de gerechten om verdere discussie over het onderwerp te bevorderen. De leidraad bevat aanbevelingen die moeten aanzetten

aspire to enhance the acknowledgement of dilemmas, to be a fundamental principle of permanent training and to be an incentive for awareness of integrity. In short, the guidelines are part of the permanent focus on quality improvement in the administration of law.

Externally the guidelines aim at giving society insight into the framework delimiting the considerations of the judge and they serve as external justification of judicial conduct. If judges are constantly aware of their specific duty under public law as an impartial and independent judicial body, society can rely on access to a fair trial for each citizen.

tot permanente oplettendheid van rechter en gerecht om de rechterlijke onpartijdigheid te bewaken. Hij beoogt de rechter steeds te noodzaken zich af te vragen of zijn optreden ook daadwerkelijk bij de rechtzoekende en de samenleving het beeld van de onpartijdige rechter oproept. De leidraad streeft ernaar het onderkennen van dilemma's te bevorderen, dient uitgangspunt te zijn van een éducation permanente en moet een stimulans zijn voor bewustzijn van integriteit. Kortom, de leidraad is een onderdeel van het permanente aandachtsgebied betreffende de verbetering van de kwaliteit van de rechtspraak.

Extern beoogt de leidraad de samenleving inzicht te geven in het kader waarbinnen de rechter zijn afwegingen maakt en dient hij als externe verantwoording van rechterlijk gedrag. Als de rechter constant alert is op zijn specifieke staatsrechtelijke taak als onpartijdig en onafhankelijk overheidsrechter, kan de samenleving het vertrouwen hebben dat elke burger toegang heeft tot eerlijke procesvoering.

Status and scope of the Guidelines

The guidelines are endorsed by the administrative bodies of the courts in the Netherlands, the President of and the Procurator General at the Supreme Court, the Netherlands Association for the Judiciary (NVvR) and by the Netherlands Council for the Judiciary.

If so desired, courts may add supplements to the guidelines relating to local arrangements or circumstances.

The guidelines consist of a limited number of recommendations, completed with an annex consisting of references, articles of law, case-law and codes intended to direct further concrete realization of impartiality. Thus the recommendations may provide a tool to the individual judge upon testing his (im)partiality in a specific case, including the question of whether there is reason to withdraw or to request to be excused.

The recommendations concern general principles and do not constitute any compulsory rules. In practice there may be situations which are not covered by the recommendations.

Status en werkingssfeer van de leidraad

De leidraad wordt onderschreven door de besturen van de gerechten in Nederland, de president van en de procureur-generaal bij de Hoge Raad, door de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) en door de Raad voor de Rechtspraak.

Een gerecht kan desgewenst aanvullingen op de leidraad maken die samenhangen met lokale afspraken of omstandigheden.

De leidraad bestaat uit een beperkt aantal aanbevelingen, aangevuld met een bijlage, bestaande uit een literatuurlijst, wetsartikelen, jurisprudentie en codes, die zijn bedoeld om richting te geven aan de verdere concrete invulling van onpartijdigheid. Zo kunnen de aanbevelingen de individuele rechter een hulpmiddel bieden bij de beoordeling van zijn (on)partijdigheid in een concrete zaak, waaronder de vraag of er aanleiding bestaat zich terug te trekken dan wel te verzoeken zich te mogen verschonen.

De aanbevelingen betreffen algemene uitgangspunten en vormen geen dwingende voorschriften. In de praktijk zullen zich situaties kunnen voordoen waarin de aanbevelingen niet voorzien.

Definitions

Partiality: the existence of exceptional circumstances seriously indicating that a judge is biased at least that fear in that respect is objectively justified (NethSC 18 November 1997, NJ 1998, 244). As to the manner in which it has to be established whether there is impartiality, or not, reference is made to a decision of the ECHR of 24 May 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt) in which a distinction is made between subjective and objective impartiality, and which states:

> 'The existence of impartiality […] must be determined according to a subjective test, that is on the basis of the personal conviction of a particular judge in a given case, and also according to an objective test, that is ascertaining whether the judge offered guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect […].
> As to the subjective test […] the personal impartiality of a judge must be presumed until there is proof to the contrary […].
> Under the objective test, it must be determined whether, quite apart from the judge's personal conduct, there are ascertainable facts which may raise doubts as to his impartiality. In this respect even appearances may be of a certain importance. What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public and above all, as far as criminal proceedings are concerned, in the accused. Accordingly, any judge in respect of whom there is a legitimate reason to fear a lack of impartiality must withdraw […].

Definities

Partijdigheid: het aanwezig zijn van uitzonderlijke omstandigheden die zwaarwegende aanwijzingen opleveren dat de rechter een vooringenomenheid koestert, althans dat de dienaangaande bestaande vrees objectief gerechtvaardigd is (HR 18 november 1997, NJ 1998, 244). Ten aanzien van de wijze waarop dient te worden vastgesteld of sprake is van onpartijdigheid wordt verwezen naar een uitspraak van het EHRM van 24 mei 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt), waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen subjectieve en objectieve onpartijdigheid en waarin is vermeld:

> "The existence of impartiality […] must be determined according to a subjective test, that is on the basis of the personal conviction of a particular judge in a given case, and also according to an objective test, that is ascertaining whether the judge offered guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect […].
> As to the subjective test […] the personal impartiality of a judge must be presumed until there is proof to the contrary […].
> Under the objective test, it must be determined whether, quite apart from the judge's personal conduct, there are ascertainable facts which may raise doubts as to his impartiality. In this respect even appearances may be of a certain importance. What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public and above all, as far as criminal proceedings are concerned, in the accused. Accordingly, any judge in respect of whom there is a legitimate reason to fear a lack of impartiality must withdraw […].

This implies that in deciding whether in a given case there is a legitimate reason to fear that a particular judge lacks impartiality, the standpoint of the accused is important but not decisive […].
What is decisive is whether this fear can be held objectively justified.'

Parties to the procedure: parties (actual and formal) to a court procedure, as far as they are not part of the group of other participants in the procedure as stated below.

Other participants in the procedure: the persons who provide professional legal aid, public prosecutors, experts, witnesses, process-servers, interpreters and other persons - not being parties to the procedure - who are professionally involved in a court procedure.

These guidelines do not refer to judges and prosecutors as parties to the procedure or other participants in the procedure.

Additional job: jobs performed and positions held by a judge outside his office.

Withdrawal: informal decision of a judge not to deal with the case himself by reason of facts and circumstances as a result of which judicial impartiality might be prejudiced.

Excusal: the legal option of a judge to request to be excused and withdrawn from a specific case, by reason of facts and circumstances as a result of which judicial partiality might be prejudiced (articles 40 Rv [Netherlands Code of Civil Procedure), 512 Sv [Netherlands Code of Criminal Procedure] and 8:15 Awb [Netherlands Act on Administrative Law]).

This implies that in deciding whether in a given case there is a legitimate reason to fear that a particular judge lacks impartiality, the standpoint of the accused is important but not decisive […].
What is decisive is whether this fear can be held objectively justified."

Procespartijen: partijen (materiële en formele) bij een gerechtelijke procedure, voor zover zij niet behoren tot de hieronder aangegeven overige procesdeelnemers.

Overige procesdeelnemers: degene die beroepsmatig rechtsbijstand verleent, de officier van justitie, deskundigen, getuigen, deurwaarders, tolken en anderen - niet zijnde procespartijen - die beroepsmatig bij een rechterlijke procedure betrokken zijn.

In deze leidraad worden rechters en procureurs niet als procespartijen of overige procesdeelnemers aangemerkt.

Nevenfunctie: betrekking die een rechter buiten zijn ambt vervult.

Terugtrekken: de informele beslissing van een rechter de zaak niet zelf te behandelen op grond van feiten en omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden.

Verschonen: de wettelijke mogelijkheid van een rechter te verzoeken zich te mogen onttrekken aan een bepaalde zaak, wegens feiten en omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden (artikelen 40 Rv, 517 Sv en 8:19 Awb).

Challenging a judge: the legal possibility for a party to request that a judge not assess a case or not assess a case any further, on the grounds of facts and circumstances that might prejudice the judge's impartiality (articles 36 Rv, 512 Sv and 8:15 Awb).

Unless stated otherwise, in these guidelines the notion of (substitute) judge must also be understood to mean (substitute) justice. In that case district will be understood to mean jurisdiction.

Unless stated otherwise, in these guidelines the notion of public prosecutor must also be understood to mean advocate general. In that case the public prosecutor's office must be read as public prosecutor's office at the Court of Appeal.

Comment

Partiality may occur inter alia upon conflict of interests, a threat in that respect, external influence, or political or social bias. To the question of whether there is partiality of a judge not only the nature of the relationship of such judge with a participant to a procedure is relevant, but also the degree to which such participant in the procedure is involved in a specific case. The level of involvement is subject to the position taken by a participant in a procedure.
The (emotional) involvement will in general be bigger in parties to the procedure than in other participants in the procedure. The guidelines intend to take this into account upon defining the notions of parties to the procedure and other participants in the procedure. A party to the procedure may be both an actual and a formal party. In the latter case for instance the legal representative of a minor comes to mind.

A public prosecutor is always professionally involved in a case. As a result the public prosecutor concerned can be put on the same footing as to his (emotional) involvement and thus as to the matter of partiality,

Wraken: de wettelijke mogelijkheid van een partij te verzoeken dat een rechter de zaak niet (verder) beoordeelt, wegens feiten en omstandigheden waardoor de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden (artikelen 36 Rv, 512 Sv en 8:15 Awb).

In deze leidraad wordt, tenzij anders is aangegeven, onder rechter(-plaatsvervanger) tevens verstaan raadsheer (-plaatsvervanger). In dat geval wordt voor arrondissement ressort gelezen.

In deze leidraad wordt, tenzij anders is aangegeven, onder officier van justitie tevens verstaan advocaat-generaal. In dat geval wordt voor parket ressortparket gelezen.

Toelichting

Partijdigheid kan zich onder meer voordoen bij een verstrengeling van belangen, een dreiging hiervan, beïnvloeding van buitenaf of politieke of maatschappelijke vooringenomenheid. Bij de vraag of sprake is van partijdigheid van een rechter is niet alleen de aard van de relatie van deze rechter met een procesdeelnemer van belang, maar speelt ook de mate waarin deze procesdeelnemer betrokken is bij een bepaalde zaak een rol van betekenis. De mate van betrokkenheid hangt af van de positie die een procesdeelnemer in een rechterlijke procedure inneemt. De (emotionele) betrokkenheid zal in het algemeen groter zijn bij procespartijen dan bij overige procesdeelnemers. De leidraad beoogt met de definiëring van de begrippen procespartijen en overige procesdeelnemers hiermee rekening te houden. Een procespartij kan zowel een materiële als een formele partij zijn. Bij dit laatste is gedacht aan bijvoorbeeld de wettelijke vertegenwoordiger van een minderjarige.

Een officier van justitie is altijd beroepsmatig bij een zaak betrokken. Daardoor zal de desbetreffende officier van justitie voor wat betreft zijn (emotionele) betrokkenheid en daarmee voor wat betreft de vraag

with other participants in a court procedure who are professionally involved. This has been expressed in the definitions used. An attorney-at-law assisting his client in the procedure is also part of the group of other participants in the procedure.

As to the attorney-of-record it should be borne in mind that he takes a special position in a court procedure, because he does not have any substantial input. That is why the attorney-of-record is not a party to the procedure or another participant in the procedure in the sense of these guidelines.

Representatives of legal entities can also be characterized as other participants in the procedure. See also the comment on recommendation 2.

Furthermore it should be noted that some participants in the procedure can be both party to the procedure and other participant in the procedure. This may concern administrators and receivers who can be considered a party to the procedure upon giving an account, whereas in their other duties they will usually be considered other participant in the procedure. The definition of the notion of additional job is founded on Article 44 of the Netherlands Act on the Legal Status of Judicial Officers and the notion of jobs included in this Article.

naar mogelijke partijdigheid kunnen worden gelijkgesteld met andere procesdeelnemers die beroepsmatig bij een rechterlijke procedure betrokken zijn. Dit is in de gebruikte definiëring tot uitdrukking gebracht. Ook een advocaat die zijn cliënt in de procedure bijstaat, behoort tot de overige procesdeelnemers.

Ten aanzien van de procureur dient bedacht te worden dat hij in een rechterlijke procedure een bijzondere positie inneemt doordat hij geen inhoudelijke inbreng heeft. Daarom is de procureur geen procespartij of overige procesdeelnemer in de zin van deze leidraad.

Vertegenwoordigers van rechtspersonen zijn ook aan te merken als overige procesdeelnemers. Zie ook de Toelichting onder aanbeveling 2.

Bedacht dient nog wel te worden dat sommige procesdeelnemers zowel procespartij als overige procesdeelnemer kunnen zijn. Gedacht kan hierbij worden aan de bewindvoerder en de curator die bij het afleggen van verantwoording zijn aan te merken als procespartij, terwijl zij bij hun overige taken veelal zullen worden aangemerkt als overige procesdeelnemer. Bij de definitie van het begrip nevenfunctie is aangesloten bij artikel 44 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en het daarin opgenomen betrekkingenbegrip.

Basic Principles and Recommendations

Basic Principles

Just like anybody else, a judge has certain views on social, political and ethical matters, which might affect his further judgements. These views may partly be inspired by: gender, race, colour, religion, political or other opinions, national or social background, being part of a minority, wealth, birth or other status (cf. Article 14 ECHR). The existence of these views is unavoidable and is closely related to the rather high degree of social involvement and engagement which is required to allow proper performance by a judge.

A judge who is aware of his personal views, will in general be able to distance from these to such an extent that these views do not hinder his independence and impartiality, essential elements in a fair trial.

It is the judge himself who safeguards his impartiality in any court case to be dealt with by him. Furthermore the courts have means to enhance impartial adjudication of law, such as the division into chambers and the attribution of cases.

Judges shall ensure to present an impartial attitude in court.

Uitgangspunten en aanbevelingen

Uitgangspunten

De rechter heeft, net als ieder ander, bepaalde opvattingen over maatschappelijke, politieke en ethische kwesties, die zijn verdere oordelen kunnen beïnvloeden. Deze opvattingen kunnen deels samenhangen met: geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status (vergelijk artikel 14 van het EVRM). Het bestaan van deze opvattingen is onvermijdelijk en hangt nauw samen met de vrij aanzienlijke mate van maatschappelijke betrokkenheid en geïnteresseerdheid die noodzakelijk is om als rechter te kunnen functioneren.

Een rechter die zich van zijn persoonlijke opvattingen bewust is, zal in het algemeen in staat moeten zijn zich hiervan zodanig te distantiëren dat deze opvattingen zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid, de essentialia voor een eerlijk proces, niet in de weg staan.

Het is de rechter zelf die in elke door hem te behandelen zaak waakt over zijn onpartijdigheid. Daarnaast hebben de gerechten middelen ter bevordering van een onpartijdige rechtspraak, zoals het indelen in kamers en het toedelen van zaken.

De rechter zorgt er voor ter zitting blijk te geven van een onpartijdige houding.

Recommendation 1

Family and Relatives

Judges shall ensure not to deal with any case which involves as party to the procedure and/or other participant in the procedure the (former) spouse, (former) partner and/or close relatives of the judge.

By preference judges shall not deal with cases which involve or involved his/her (former) spouse, (former) partner and/or close relative in the capacity of judge.

Comment

It has not been specified what exactly close relatives are. After all, this can be different for anybody, subject to the nature and intensity of the family relations. As to close relatives parents (in law) or (foster/step) children come to mind.
The second sentence does not only aim at situations in which the (former) spouse, (former) partner and/or close relative works in the same court as the judge. It is also found undesirable to have the judge deal with cases in which the (former) spouse, (former) partner and/or close relative who works in a different court as judge, is or was (substantially) involved. This may concern for instance appeal bodies.

Aanbeveling 1

Gezins- en familieverbanden

De rechter zorgt er voor geen zaak te behandelen waarbij als procespartij en/of overige procesdeelnemer de (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex-)partner en/of nauwe bloed- en aanverwanten van de rechter betrokken is.

De rechter behandelt bij voorkeur geen zaken waarin ook zijn/haar (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex-)partner en/of nauwe bloed- of aanverwant als rechter betrokken is of is geweest.

Toelichting

Niet nader ingevuld is wat nauwe bloed- en aanverwanten zijn. Dat kan immers voor iedereen anders liggen, afhankelijk van de aard en intensiviteit van de familierelatie. Bij nauwe bloed- of aanverwanten kan bijvoorbeeld gedacht worden aan (schoon)ouders of (pleeg/stief) kinderen.
De tweede zin ziet niet alleen op situaties waarin de (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex-)partner en/of nauwe bloed- of aanverwant in hetzelfde gerecht als rechter werkzaam is. Het wordt ook niet wenselijk geacht als de rechter zaken behandelt, waarbij de (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex-)partner en/of nauwe bloed- of aanverwant, die als rechter werkzaam is bij een ander gerecht, (inhoudelijk) betrokken is of is geweest. Gedacht kan daarbij bijvoorbeeld worden aan hoger beroepsinstanties.

Recommendation 2

Acquaintances

Judges shall ensure not to deal with any case in which someone from his group of personal and/or business acquaintances is involved as party to the procedure.

If one or more of the other participants in the procedure is/are part of the group of personal or business acquaintances of the judge this may compel the judge not to deal with this case.

Comment

In this recommendation a distinction is made between parties to the procedure and other participants in the procedure. If one or more of the other participants in the procedure belong(s) to the circle of personal or business acquaintances of the judge this may prejudice the impartiality of the judge under given circumstances. In any case this is a reason for the judge to check with himself each time whether, seen his familiarity with this other participant in the procedure and the other circumstances of the case, this may prejudice his impartiality. In that case this will be reason for the judge to ensure that he will not deal with the case concerned.
Since a legal entity is not a natural person, of course, a legal entity will never be part of the circle of personal or business acquaintances of the judge. A legal entity is usually represented by a natural person. This is one of the other participants in the procedure, and so the second sentence may apply to this. A representative of a legal entity can sometimes almost be identified with the legal entity itself (for instance the managing director). In such cases while using the room offered in the second sentence the judge will decide himself not to deal with the case if the representative belong to his circle of personal and business acquaintances. The recommendation provides such room. It should be

Aanbeveling 2

Kennissenkring

De rechter zorgt er voor geen zaak te behandelen waarbij als procespartij iemand uit zijn persoonlijke en/of zakelijke kennissenkring betrokken is.

Wanneer een overige procesdeelnemer behoort tot de persoonlijke of zakelijke kennissenkring van de rechter kan dit deze rechter noodzaken tot het niet behandelen van die zaak.

Toelichting

In deze aanbeveling is onderscheid gemaakt tussen procespartijen en overige procesdeelnemers. Wanneer een overige procesdeelnemer behoort tot de persoonlijke of zakelijke kennissenkring van de rechter, kan dit onder omstandigheden de onpartijdigheid van de rechter in gevaar brengen. Dit is in elk geval voor de rechter een reden om zich telkens af te vragen of, gelet op zijn bekendheid met deze overige procesdeelnemer en de overige omstandigheden van de zaak, zijn onpartijdigheid in het geding kan komen. In dat geval zal dat voor de rechter een reden zijn om er zorg voor te dragen dat hij de betrokken zaak niet behandelt.
Aangezien een rechtspersoon geen natuurlijke persoon is zal een rechtspersoon nimmer tot de persoonlijke of zakelijke kennissenkring van de rechter behoren. Een rechtspersoon pleegt te worden vertegenwoordigd door een natuurlijke persoon. Deze is een overige procesdeelnemer, zodat daarvoor de tweede zin kan gelden. Een vertegenwoordiger van een rechtspersoon is soms bijna te vereenzelvigen met de rechtspersoon zelf (bijvoorbeeld de directeur). In die gevallen zal de rechter met gebruikmaking van de in de tweede zin geboden ruimte in het algemeen zelf besluiten de zaak niet te behandelen als de vertegenwoordiger tot zijn persoonlijke of zakelijke

noted that the circumstance that the public prosecutor usually belongs to the circle of business acquaintances of the judge does not mean in general that the judge cannot deal with cases in which such a public prosecutor is involved. Additional circumstances may alter this, however. Seen the statutory regulations this recommendation does not hinder the examination of a request for challenging a judge by a multiple-judge chamber of the same court.

Recommendation 3

Additional Jobs of the Judge himself

Judges shall ensure not to deal with any cases in which by reason of an additional job they are involved in such a manner that judicial impartiality might become questionable. Additional jobs are understood to mean in any case also former additional jobs which were held in the last three years.

Judges shall ensure that their additional jobs will not result into having to judge the same case in several instances.

Judges who hold a political additional job should always be aware that this may affect their impartiality.

Comment:
Having an additional job does not have to hinder impartiality of the judge. It is the judge himself who has to decide whether his impartiality in a specific case may become questionable by reason of his additional job. The second paragraph of this recommendation regards inter alia the membership of a committee dealing with objections or complaints within the district of the court where the judge works. The political additional jobs referred to in this recommendation concern in particular the membership of both houses of Parliament, of the

kennissenkring behoort. De aanbeveling biedt die ruimte. Opgemerkt wordt nog dat de omstandigheid dat de officier van justitie veelal behoort tot de zakelijke kennissenkring van de rechter in het algemeen niet betekent dat de rechter geen zaken kan behandelen waarbij die officier van justitie betrokken is. Bijkomende omstandigheden kunnen dat echter anders maken. Gelet op de wettelijke regelingen staat deze aanbeveling een beoordeling van een wrakingverzoek door een meervoudige kamer van het eigen gerecht niet in de weg.

Aanbeveling 3

De nevenfuncties van de rechter zelf

Een rechter zorgt er voor geen zaken te behandelen waarbij hij, uit hoofde van een nevenfunctie, zodanig betrokken is dat zijn rechterlijke onpartijdigheid ter discussie zou kunnen komen te staan. Onder nevenfuncties worden in ieder geval ook verstaan vroegere nevenfuncties die in de afgelopen drie jaar zijn vervuld.

De rechter zorgt er voor dat zijn nevenfuncties er niet toe leiden dat hij in verschillende instanties over dezelfde zaak oordeelt.

De rechter die een politieke nevenfunctie vervult, dient zich er immer van bewust te zijn dat dit zijn onpartijdigheid kan beïnvloeden.

Toelichting:
Het bekleden van een nevenfunctie behoeft de onpartijdigheid van de rechter niet in de weg te staan. Het is de rechter zelf die dient te beoordelen of zijn onpartijdigheid in een concrete zaak door zijn nevenfunctie ter discussie kan komen te staan.
De tweede alinea van deze aanbeveling ziet onder meer op het

executive committee of a political party, the provincial council or city council in the district where the case is tried. It may be necessary in such cases not to have the judge concerned deal with the case.

Recommendation 4

The (additional) Jobs of the (former) Spouse, (former) Partner or Close Relatives

A(n additional) job of the (former) spouse, (former) partner or close relatives of the judge may affect the impartiality of the judge and may compel such judge not to deal with a case.

The judge who has a partner or spouse who is an attorney, process-server or notary public, or provides professional legal aid otherwise, shall ensure not to deal with any cases in which such partner or spouse is (was) involved by reason of his or her job.

The judge who has a partner or spouse who is a public prosecutor shall ensure not to deal with any cases of the public prosecutor's office where such partner or spouse works.

In cases in which one of the parties to the procedure is the employer or employee of the partner or spouse of the judge, the judge will decide whether this may affect his judicial impartiality.

Comment

In the first sentence it is expressed in very general wording that judges should also be alert to any partiality if it concerns the (additional) jobs of their former spouse, former partner or close relatives. Seen the general wording of the first sentence it is not required to mention these persons elsewhere in this recommendation.

lidmaatschap van een bezwaarschrift- of klachtencommissies in het arrondissement van het gerecht waar de rechter werkzaam is. De in deze aanbeveling genoemde politieke nevenfuncties betreffen met name het lidmaatschap van Tweede of Eerste Kamer, van het bestuur van een politieke partij, de Provinciale Staten of gemeenteraad in het arrondissement waar recht wordt gesproken. Het kan in die gevallen noodzakelijk zijn dat die rechter een zaak niet behandelt.

Aanbeveling 4

De (neven)functies van de (vroegere) echtgeno(o)t(e), (ex)partner of nauwe bloed- en aanverwanten

Een (neven)functie van de (vroegere)echtgeno(o)t(e), (ex)partner of nauwe bloed- en aanverwanten van de rechter kan de onpartijdigheid van de rechter beïnvloeden en kan deze rechter noodzaken tot het niet behandelen van een zaak.

De rechter die een partner of echtgeno(o)t(e) heeft die advocaat, deurwaarder of notaris is, of anderszins beroepsmatig rechtsbijstand verleent, zorgt er voor geen zaken te behandelen waarbij die partner of echtgeno(o)t(e) uit hoofde van zijn of haar functie betrokken is (geweest). De rechter die een partner of echtgeno(o)t(e) heeft die officier van justitie is zorgt er voor geen zaken te behandelen van het parket waar die partner of echtgeno(o)t(e) werkt.

Bij zaken waarin een der procespartijen de werkgever of de werknemer is van de partner of echtgeno(o)t(e) van de rechter zal de rechter beoordelen of dit zijn rechterlijke onpartijdigheid zal kunnen schaden.

The second sentence not only concerns cases which the spouse or partner is handling him or herself, but also cases in which such spouse or partners is (was) involved otherwise. Cases on which a substantial debate was held in a (work) meeting come to mind. Of course, judges do not always know (e.g. by reason of professional secrecy) in which cases his spouse or partner was involved. It will be obvious that the recommendation only relates to the situation in which the judge is actually aware of the involvement stated above of his spouse or partner.
The third sentence expressly does not only relate to a judge working in criminal court. In other fields of law a criminal file may also have to be discussed (indirectly) and in that case also the judge should not deal with it if his spouse or partner works in the public prosecutor's office concerned. In the third sentence public prosecutor's office is understood to mean the office which actually deals with the case on that moment (a district public prosecutor's office or a public prosecutor's office at the Appeal Court). If a justice has a spouse or partner who works in a district public prosecutor's office then this does not have to stop the justice from dealing with appeal cases of such district public prosecutor's office, save the first sentence of the recommendation applies, or one of the other recommendations, such as recommendation 1.
The fourth sentence implies that the judge has to assess his impartiality himself. In this it is relevant which position the partner holds within the company and the nature and extent of such company.

Toelichting

In de eerste zin is in zeer algemene bewoordingen tot uitdrukking gebracht dat de rechter ook bedacht moet zijn op mogelijke partijdigheid indien het (neven)functies van zijn vroegere echtgeno(o)t(e), ex-partner, of nauwe bloed-en aanverwanten betreft. Gelet op de algemene bewoordingen van de eerste zin is het niet noodzakelijk deze personen elders in deze aanbeveling opnieuw te noemen. Met de tweede zin is niet alleen gedacht aan zaken die de echtgeno(o)t(e) of partner zelf onder zich heeft, maar ook aan zaken waarbij die echtgeno(o)t(e) of partner anderszins (inhoudelijk) betrokken is (geweest). Gedacht kan daarbij worden aan zaken waarover in een (werk)overleg inhoudelijk discussie is gevoerd. De rechter weet natuurlijk niet altijd - denk aan het beroepsgeheim - bij welke zaken zijn echtgeno(o)t(e) of partner betrokken is geweest. Duidelijk zal zijn dat de aanbeveling alleen betrekking kan hebben op de situatie waarin de rechter feitelijk op de hoogte is van de hiervoor genoemde betrokkenheid van zijn echtgeno(o)t(e) of partner.
De derde zin ziet uitdrukkelijk niet alleen op een rechter die werkzaam is in de strafsector. Ook in andere sectoren kan een strafdossier (zijdelings) aan de orde komen en ook in dat geval dient geen behandeling plaats te vinden door de rechter wiens echtgeno(o)t(e) of partner bij het desbetreffende parket werkt.
In de derde zin wordt met parket gedoeld op het parket dat de zaak op dat moment feitelijk in behandeling heeft (een arrondissementsparket dan wel een ressortsparket). Heeft een raadsheer een echtgeno(o)t(e) of partner werken op een arrondissementsparket dan hoeft dat de raadsheer niet te weerhouden van het behandelen van appelzaken van dat arrondissementsparket, tenzij de eerste zin van de aanbeveling van toepassing is, dan wel één van den andere aanbevelingen, zoals bijvoorbeeld aanbeveling 1. De vierde zin brengt mee dat de rechter zijn onpartijdigheid zelf moet beoordelen. Daarbij speelt de positie die de partner in het bedrijf inneemt en de aard en omvang van dat bedrijf een belangrijke rol.

Recommendation 5

Substitute Judges

Recommendations 1, 2, 3, 4, 7 and 8 also apply to substitute judges.

Substitute judges shall ensure not to deal with any cases in which they are (were) involved by reason of their primary office.

The substitute judge who is also an attorney-at-law shall ensure not to deal with any cases in which one of his firm colleagues acts as such or acted as such.

The substitute judge who is also a public prosecutor, shall not work in the criminal law division of the court where his public prosecutor's office is located. Moreover he shall ensure not to deal with cases of his own public prosecutor's office which are heard by another division of the court.

Comment

With this recommendation it is strived to prevent partiality of a substitute judge due to previous or simultaneous involvement in a specific case by reason of his primary office. The appointment of judges in the divisions, and thus the appointment in a division of substitute judge cum public prosecutor, is of course a matter of the executive board of the court. However, for the sake of transparency it is decided to include this point in this recommendation and not in recommendations 9 and 10 which relate to the responsibility of the courts.
The notion of firm colleagues in the third sentence has to be interpreted broadly and also includes colleagues of other departments. After all, it cannot be denied that the substitute judge who is an attorney-at-law, has an interest in acting by or on behalf of the law firm

Aanbeveling 5

De rechter-plaatsvervanger

Voor de rechter-plaatsvervanger zijn de aanbevelingen 1, 2, 3, 4, 7 en 8 eveneens van toepassing.

De rechter-plaatsvervanger draagt er zorg voor geen zaken te behandelen waarbij hij uit hoofde van zijn hoofdfunctie betrokken is (geweest).

De rechter-plaatsvervanger die tevens advocaat is zorgt er voor geen zaken te behandelen waarin één van zijn kantoorgenoten als zodanig optreedt dan wel heeft opgetreden.

De rechter-plaatsvervanger die tevens officier van justitie is, is niet werkzaam in de strafsector van de rechtbank waar zijn parket is gevestigd. Hij draagt er bovendien zorg voor geen zaken van het eigen parket te behandelen die in een andere sector van de rechtbank dienen.

Toelichting

Met deze aanbeveling wordt beoogd partijdigheid van een rechter-plaatsvervanger door eerdere of gelijktijdige bemoeienis met een bepaalde zaak vanuit de hoofdfunctie te voorkomen. De indeling van rechters in de sectoren, en daarmee ook de indeling in een sector van de rechter¬plaatsvervanger tevens officier van justitie, is uiteraard een zaak van het gerechtsbestuur. Uit een oogpunt van overzichtelijkheid is echter besloten dit punt in deze aanbeveling te regelen en niet in de aanbevelingen 9 en 10 die betrekking hebben op de verantwoordelijkheid van de gerechten.
Het begrip kantoorgenoten in de derde zin dient ruim te worden opgevat en omvat ook collega's van andere vestigingen. Niet ontkend kan immers worden dat de rechter-plaatsvervanger die advocaat is,

where he holds his primary office. The third sentence only relates to the substitute judge who is also an attorney-at-law. To substitute judges working for the government or a major company this sentence does not apply. Of course, the main rule of the basic principles does apply to them, i.e. it is the judge himself who safeguards his impartiality in each case to be dealt with by him. Furthermore recommendation 2 evidently applies. Reference is also made to NethSC 30 June 2000, NJ 2001, 316, and NethSC of 16 November 1999, NJ 2000, 335 which relate to the substitute judge cum attorney-at law and the substitute judge cum public prosecutor. This recommendation also applies to trainee substitute judges.

Recommendation 6

Trainee Judicial Officers (raio) acting as Substitute Judge

To raios acting as substitute judges recommendations 1, 2, 3, 4, 7 and 8 also apply.

Raios who act as substitute judges shall ensure not to deal with any cases during the advanced, intensive stage of their work placements in which they were already involved in any manner within the context of their work placements at the public prosecutor's office.

Comment

Raios have to be stated separately, seen their particular legal status and the set-up of their training. Since these guidelines only relate to judges, including substitute judges, this recommendation exclusively relates to raios who act as substitute judges.
The second sentence will be relevant in particular in an advanced stage of working in the criminal law division, but is not limited to this by definition. One could think, for instance, of disciplinary public servants

belang heeft bij het handelen door of namens het advocatenkantoor waar hij zijn hoofdfunctie heeft. De derde zin heeft alleen betrekking op de rechter-plaatsvervanger die tevens advocaat is. Voor rechter-plaatsvervangers werkzaam bij de rijksoverheid of een groot bedrijf geldt deze zin niet. Voor hen geldt uiteraard wel de hoofdregel bij de uitgangspunten, inhoudende dat het de rechter zelf is die in elke door hem te behandelen zaak waakt over zijn onpartijdigheid. Daarnaast geldt vanzelfsprekend aanbeveling 2. Verwezen wordt nog naar HR 30 juni 2000, NJ 2001, 316 en HR van 16 november 1999, NJ 2000, 335, die betrekking hebben op respectievelijk de rechter-plaatsvervanger tevens advocaat en de rechter-plaatsvervanger tevens officier van justitie. Deze aanbeveling geldt ook voor de rechter-plaatsvervanger in opleiding.

Aanbeveling 6

De rechterlijk ambtenaar in opleiding (raio) die rechter-plaatsvervanger is

Voor de raio die rechter-plaatsvervanger is zijn de aanbevelingen 1, 2, 3, 4, 7 en 8 eveneens van toepassing.

De raio die rechter-plaatsvervanger is draagt er zorg voor tijdens zijn verdiepingsstage geen zaken te behandelen waarbij hij reeds op enigerlei wijze betrokken is geweest in het kader van zijn stage bij het parket.

Toelichting

Raio's dienen, gezien hun bijzondere rechtspositie en de inrichting van hun opleiding, apart te worden vermeld. Aangezien deze leidraad alleen betrekking heeft op rechters, rechter-plaatsvervangers daaronder begrepen, ziet deze aanbeveling uitsluitend op raio's die rechter-plaatsvervanger zijn. De tweede zin zal met name van belang zijn bij een verdiepingsstage in de strafsector maar is hiertoe niet per definitie beperkt. Gedacht kan bijvoorbeeld ook worden aan het disciplinaire

law (e.g. a case in which a teacher is disciplinary dismissed by reason of sexual abuse, whereas the same teacher has also been convicted under criminal law by reason of this sexual abuse). As to raios in the advanced stage the external work placement may for instance be characterized as previous jobs. Recommendation 7 has been declared applicable by analogy partly for this reason. Recommendation 7, second sentence, does not affect the raio as such, since this recommendation only concerns the case itself.

Recommendation 7

Previous Jobs

Judges shall ensure not to deal with cases in which they were involved by reason of previous jobs.
If someone acting as a party to the procedure was a client of the judge in a previous job, this may compel the judge not to deal with the case.

Comment

Regardless of the content of their previous jobs and regardless of the time which has meanwhile passed judges should not deal with cases in which they were already (substantially) involved for a different reason. This may concern former cases handled by themselves, but also for instance cases of a former colleague who discussed the case concerned at a work meeting or cases in which the judge played a professional part in the past in another manner (for instance as independent expert). The second sentence includes a more open standard. Former clients may, but do not necessarily have to hinder impartiality of the judge. A lot will depend upon the nature of the relationship concerned and the time which has meanwhile passed. It should be borne in mind that also clients of former firm colleagues may have an impact on the impartiality of the judge. This will have to be decided from case to case.

ambtenarenrecht (denk aan een zaak waarbij een leraar disciplinair wordt ontslagen wegens ontucht, terwijl diezelfde leraar vanwege deze ontucht ook strafrechtelijk is veroordeeld). Voor raio's in de verdiepingsstage kan de buitenstage bij bijvoorbeeld een advocatenkantoor worden aangemerkt als de voormalige werkkring. Aanbeveling 7 is onder meer om die reden van overeenkomstige toepassing verklaard. Aanbeveling 7, tweede zin, belemmert de raio als zodanig niet nu deze aanbeveling slechts op de zaak zelf is toegespitst.

Aanbeveling 7

De voormalige werkkring

De rechter zorgt er voor geen zaken te behandelen waarbij hij uit hoofde van zijn vorige werkkring betrokken is geweest. Wanneer als procespartij iemand optreedt die in een vorige werkkring van de rechter een cliënt van hem was, kan dit de rechter noodzaken tot het niet behandelen van die zaak.

Toelichting

Ongeacht de inhoud van de voormalige functie en ongeacht het tijdsverloop dient een rechter geen zaken te behandelen waarbij hij uit andere hoofde reeds (inhoudelijk) betrokken is geweest. Het kan hierbij gaan om voormalige eigen zaken, maar ook om bijvoorbeeld zaken van een voormalige collega die de desbetreffende zaak in een werkoverleg heeft besproken of om zaken waarin de rechter in het verleden beroepshalve anderszins een rol heeft gespeeld (bijv. als onafhankelijk deskundige). De tweede zin bevat een meer open norm. Voormalige cliënten kunnen, maar hoeven niet noodzakelijkerwijs de onpartijdigheid van de rechter in de weg te staan. Veel zal afhangen van de aard van de desbetreffende relatie en de inmiddels verstreken tijdsduur. Bedacht dient nog te worden dat ook cliënten van voormalige kantoorgenoten hun uitstraling kunnen hebben op de onpartijdigheid van de rechter. Van geval tot geval zal daarbij een afweging gemaakt dienen te worden.

Recommendation 8

Previous Involvement in a Case or in Parties

Judges should be aware that impartiality may become questionable by reason of their previous involvement as judge in a specific case. Furthermore the impartiality of judges may be affected, if they repeatedly deal with cases of the same party/parties to the procedure.

Comment

As basic principle it is such that the mere circumstance that a judge was already previously involved in a case, does not suffice to assume partiality, but additional circumstances may alter this (NethSC 15 February 2002, LJN number AD4004 and ECHR 24 May 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt). According to ABRS [Administrative Law Division Netherlands Council of State] 17 February 1998, JB 1998, 129 one has to look inter alia into the nature and scope of the various procedures. In this respect the ABRS does not find it objectionable that a judge participates in the decision of a petition for review concerning a decision rendered by himself and others. Furthermore the ABRS (16 March 1999, JB 1999, 149) does not find judicial impartiality prejudiced, if the same judge deals with a petition for a provisional measure both in the objection stage and in the appeal stage. A judge who previously gave a decision on a petition for a provisional measure, and next renders a decision in the procedure on the merits is, however, found undesirable by the ABRS according to its decision of 22 October 1997, JB 1998, 260. The allocation of jurisdiction founded on the subject-matter involves that some courts will often have to deal with the same parties to a procedure. The second sentence of this recommendation does not imply, of course, that these cases can not be dealt with (anymore).

Aanbeveling 8

Eerdere bemoeienis met een zaak of met partijen

De rechter dient zich er van bewust te zijn dat zijn onpartijdigheid ter discussie kan komen te staan vanwege zijn eerdere bemoeienis als rechter met een bepaalde zaak. Voorts kan de onpartijdigheid van de rechter worden beïnvloed indien hij herhaaldelijk zaken van dezelfde procespartij(en) behandelt.

Toelichting

Als uitgangspunt geldt dat de enkele omstandigheid dat een rechter al eerder bemoeienis heeft gehad met een zaak, onvoldoende is om partijdigheid aan te nemen, maar bijkomende omstandigheden kunnen dit anders maken (HR 15 februari 2002, LJN AD4004 en EHRM 24 mei 1989, NJ 1990, 627 (Hauschildt). Gelet op ABRS 17 februari 1998, JB 1998, 129 dient onder meer gekeken te worden naar het karakter en toepassingsbereik van de verschillende procedures. De ABRS acht het in dat verband niet bezwaarlijk dat een rechter meebeslist op een herzieningsverzoek gericht tegen de eerder mede door hemzelf gewezen uitspraak. Voorts acht de ABRS (16 maart 1999, JB 1999, 149) de rechterlijke onpartijdigheid niet geschaad indien eenzelfde rechter zowel in de bezwaarfase als in de beroepsfase een verzoek om voorlopige voorziening behandelt. Dat een rechter die eerder uitspraak heeft gedaan op een verzoek om voorlopige voorziening vervolgens uitspraak doet in de bodemprocedure wordt door de ABRS in de uitspraak van 22 oktober 1997, JB 1998, 260 echter ongewenst geacht. De absolute competentieverdeling brengt mee dat sommige gerechten vaak te maken hebben met dezelfde procespartijen. De tweede zin van deze aanbeveling brengt uiteraard niet mee dat deze zaken niet (meer) behandeld kunnen worden.

Recommendation 9

Recommendation to the Courts concerning Further Arrangements

For each court an addition may be made to these guidelines relating to local arrangements or actual circumstances.

Comment

Next to the individual judge the courts themselves are also responsible for impartial administration of law and this is expressed in recommendations 9 and 10.
With recommendation 9 it is stressed inter alia that courts are free to make an arrangement on the division into chambers and the allocation of cases to judges.

Aanbeveling 9

Aanbeveling aan de gerechten omtrent nadere afspraken

Per gerecht kan er een aanvulling op deze leidraad bestaan met betrekking tot lokale afspraken of feitelijke omstandigheden.

Toelichting

Dat naast de individuele rechter ook de gerechten zelf verantwoordelijk zijn voor onpartijdige rechtspraak wordt in de aanbevelingen 9 en 10 tot uitdrukking gebracht. Met aanbeveling 9 wordt onder meer benadrukt dat het de gerechten vrij staat een regeling te treffen omtrent het indelen in kamers en het toedelen van zaken aan rechters.

Recommendation 10

Recommendation to the Courts concerning Further Enhancement of Impartiality

The courts shall ensure that judicial impartiality is regularly focused on in relation to these guidelines and any supplements added by the courts.

The courts ensure that the individual judges are able to behave in conformity with the content and purport of these guidelines.

Newly appointed judges are informed of these guidelines.

Comment

Recommendation 10 reminds, just like recommendation 9, the courts of their responsibility for impartial administration of law. Here, attempts have been made to strike a balance between the need to keep the item of judicial impartiality on the agenda, on the one hand, and the work load and undesired bureaucracy which this might involve, on the other hand. In the statutes of the court one might include that judicial impartiality will be discussed each year.
Of course, newly appointed judges are also understood to mean newly appointed substitute judges.

Thus laid down in March 2004 by the Netherlands Association for the Judiciary and the Dutch Assembly of Court Presidents.

Aanbeveling 10

Aanbeveling aan de gerechten betreffende verdere bevordering van de onpartijdigheid

De gerechten zorgen er voor dat met regelmaat aandacht wordt geschonken aan de rechterlijke onpartijdigheid in relatie tot deze leidraad en de eventueel daarop door de gerechten gemaakte aanvullingen.

De gerechten zorgen er voor dat de individuele rechters zich kunnen gedragen overeenkomstig de inhoud en strekking van deze leidraad.

Nieuw benoemde rechters worden geïnformeerd over deze leidraad.

Toelichting

Aanbeveling 10 wijst, evenals aanbeveling 9, de gerechten op hun verantwoordelijkheid voor onpartijdige rechtspraak. Getracht is daarbij een evenwicht te vinden tussen de noodzaak om het punt van rechterlijke onpartijdigheid op de agenda te houden, de werkbelasting en ongewenste bureaucratie die dat met zich mee zou kunnen brengen. In het gerechtsstatuut zou kunnen worden opgenomen dat aan de rechterlijke onpartijdigheid jaarlijks aandacht wordt geschonken. Uiteraard worden met nieuw benoemde rechters ook nieuw benoemde rechters-plaatsvervangers bedoeld.

Aldus vastgesteld in maart 2004 door de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en de presidentenvergadering.

Guidelines on Ancillary Positions

for Judicial Officers and Court Officials (abridged version)

Leidraad nevenfuncties

voor rechterlijke- en gerechtsambtenaren

Final version, June 2009 / Eindversie oktober 2009

1. Introduction

1.1 Why these Guidelines?

Integrity is a core value of the judicial system. As an organisation the judicial system must show that it conforms to the outside world's reasonable expectations in this regard. A standard promulgated by the judicial system itself is far preferable as a touchstone than regulations - necessarily broadly stated - enacted by lawmakers or repeated public debate. A standard formulated by the judicial system itself is a sign of autonomy.

1 Inleiding

1.1 Waarom deze leidraad?

Integriteit is een kernwaarde van rechtspraak. De Rechtspraak (als organisatie[1]) moet er blijk van geven te beantwoorden aan redelijke verwachtingen van de buitenwereld op dit punt. Als toetssteen daarvoor is een door de Rechtspraak zelf gedragen standaard verre te verkiezen boven een - noodzakelijk grove - regeling door de wetgever of een herhaalde publieke discussie. Een zelf opgestelde standaard is een teken van autonomie[2].
Een concrete aanleiding voor deze leidraad is de voor rechterlijke ambtenaren te verwachten inwerkingtreding van wetsvoorstel 29 937[3]. Volgens dit voorstel dient de functionele autoriteit te toetsen of de vervulling van nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren ongewenst is met het oog op een goede ambtsvervulling of op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. Dit maakt een toetsingskader onontbeerlijk. Deze leidraad beoogt een dergelijk kader te bieden.

[1] Waar in deze leidraad met de term 'rechtspraak' wordt gedoeld op de *organisatie*, wordt deze met de hoofdletter 'R' begonnen. Het woord 'rechtspraak' (zonder begin hoofdletter) duidt op de *functie* van het rechtspreken.

[2] Zo heeft de minister van Justitie bij de parlementaire behandeling van wetsvoorstel 29 937 (Wijziging Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren inzake nevenbetrekkin gen; ingediend op 14 december 2004), sprekend over de Leidraad onpartijdigheid, gezegd dat de inhoud van die leidraad blijk geeft van "een toereikend zelfregulerend vermogen van de beroepsgroep" op dit gebied. Overheidsingrijpen, bijvoorbeeld door wettelijke verankering van de leidraad, achtte hij daarom noodzakelijk noch wenselijk.

[3] Zie voetnoot 2.

1.2 Purposes of these Guidelines

These Guidelines are an instrument to safeguard integrity within the judicial system, and serve several purposes. First, this document provides all those working in the judicial system (as judicial officers- judges - or court officials - auxiliary staff) or otherwise responsible in some way for the administration of justice with insight into what is expected of them in taking on and performing ancillary positions.

The Guidelines are also designed to furnish a national, uniform framework to the Boards of the Courts (and their Chairpersons) in assessing side-line occupation positions which the persons working in their court wish to or already perform.

Finally, in appropriate situations, the Guidelines may provide guidance in assessing challenges to judges or in handling complaints. The Guidelines should be a starting point and impetus for continuous consciousness about integrity. To that end, the Guidelines are intended to provide criteria for:

- the desirability of ancillary positions for judicial officers, court officials and other persons directly involved in the administration of justice;
- the way in which the remuneration or attendance fees to be received by judicial officers and court officials for ancillary positions should be handled.

1.2 Functies van deze leidraad

Deze leidraad is een hulpmiddel bij de bewaking van de integriteit binnen de Rechtspraak en vervult daarbij meerdere functies. In de eerste plaats biedt het stuk allen die in de Rechtspraak werkzaam zijn (als rechterlijk ambtenaar of als gerechtsambtenaar) of die anderszins zijn belast met vormen van rechtspraak (zie hierna in par. 2.1) inzicht in wat van hen wordt verwacht bij het aangaan en uitoefenen van nevenfuncties[4]. Verder beoogt de leidraad een landelijk uniform kader te bieden aan (de voorzitters van) de gerechtsbesturen bij de beoordeling van nevenfuncties die de in hun gerecht werkzame personen willen vervullen of reeds uitoefenen. Tot slot kan de leidraad in de gevallen die zich daarvoor lenen een hulpmiddel zijn bij de beoordeling van wrakingsverzoeken of de behandeling van klachten. Vanuit die functies zal de leidraad moeten leiden tot een permanent bewustzijn bij allen die werkzaam zijn in de Rechtspraak en bij andere direct bij de rechtspraak betrokkenen van de wenselijkheid of onwenselijkheid van het uitoefenen van bepaalde nevenfuncties. Een medewerker zal zich steeds moeten afvragen welk effect het uitoefenen van een bepaalde nevenfunctie zal hebben zowel op het gerecht waar hij werkzaam is als op de onpartijdigheid van de Rechtspraak als geheel. De leidraad dient uitgangspunt en stimulans te zijn voor een permanente bewustwording van integriteit. De leidraad beoogt daartoe criteria te bieden voor:

- de wenselijkheid van nevenfuncties van rechterlijke ambtenaren, van gerechtsambtenaren en van andere direct bij de rechtspraak betrokkenen;

[4] Zie paragraaf 4.3 voor een toelichting op de begrippen ‘nevenfuncties’ en ‘neven betrekkingen’ en het onderscheid tussen beide.

- de wijze van omgaan met de door rechterlijke ambtenaren en gerechtsambtenaren voor nevenfuncties te ontvangen bezoldiging of vacatiegelden.

De gerechtsbesturen houden zoveel mogelijk rekening met de aanbevelingen in deze leidraad en behouden daarbij een zekere eigen beoordelingsruimte.
Het voorgaande betekent dat de leidraad, door de intern georiënteerde functies en door de openbaarmaking ervan via Rechtspraak.nl, automatisch ook een externe werking krijgt.

1.3 To whom do the Guidelines apply?

These Guidelines have been formulated for judicial officers and court officials.

The General Civil Service Regulations applicable to all civil servants apply to court officials. Due to the specific nature of employment in the judicial system, this category of employees shall also fall under this assessment framework. This primarily relates to ancillary activities by court officials which may bring to mind associations with the judicial system, such as the secretarial office of a complaints committee.

1.3 Op wie is de leidraad van toepassing?

Deze leidraad is opgesteld voor de rechterlijke ambtenaren en de gerechtsambtenaren. Wanneer de in paragraaf 3 opgenomen aanbevelingen zien op slechts één van beide personeelscategorieën, wordt dat uitdrukkelijk vermeld. Voor gerechtsambtenaren gelden de voor alle rijksambtenaren geldende regels van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR). Door het specifieke karakter van het werken in de Rechtspraak wordt ook deze categorie medewerkers betrokken in dit toetsingskader. Daarbij gaat het vooral om nevenwerkzaamheden van gerechtsambtenaren die associaties met de r(R)echtspraak oproepen, zoals het secretariaat van een bezwarencommissie. Overigens zal bij de beschouwing daarvan in de praktijk ook de functie van betrokken gerechtsambtenaar mede in aanmerking worden genomen; voor een gerechtsambtenaar die dicht tegen het primaire rechtspraakproces aan zit gelden andere criteria dan voor een medewerker die verder verwijderd is van dat primaire proces.

Waar de aanbevelingen zich uitstrekken tot de categorie *'rechterlijke ambtenaren'*, worden in het verband van deze leidraad daaronder verstaan (tenzij uit de tekst anders blijkt): *alle met rechtspraak belaste ambtenaren, dus inclusief de honoraire rechters-plaatsvervangers, de rechters-plaatsvervangers met een aanwijzing om gedurende een bepaalde periode de taak van een rechter bezoldigd te vervullen en de rechterlijke ambtenaren in opleiding gedurende de binnenstage.* Of een rechter een volledige dan wel een deeltijdaanstelling heeft doet bij dit alles niet ter zake. Voor de 'buitenwacht' maakt het immers geen verschil en is veelal ook niet bekend of men met een vaste dan wel een plaatsvervangende rechter van doen heeft. De

aanbevelingen gelden daarnaast voor de – niet met rechtspraak belaste – (senior-)gerechts-auditeurs (zoals voorkomend bij onder andere de Centrale Raad van Beroep, het College van Beroep voor het bedrijfsleven en enkele gerechtshoven) en voor de *rechters-plaatsvervangers die in opleiding zijn tot rechter* (de zogenaamde rio's). Als de laatsten in hun opleidingsjaar tegelijk nog als advocaat werkzaam zijn, moeten zij de grootst mogelijke terughoudendheid betrachten bij het optreden als advocaat in het gerecht van opleiding.
De leidraad is niet rechtstreeks bestemd voor *deskundige leken* die deelnemen aan de rechtspraak (bijv. in pachtkamers, penitentiaire kamers, militaire kamers, ondernemingskamer) en aan vormen van tuchtrechtspraak (zoals belastinginspecteurs in de kamers van toezicht voor de notarissen en kandidaat-notarissen). Hun positie is echter vergelijkbaar met die van rechters-plaatsvervangers. Naar analogie kunnen de aanbevelingen voor de rechtersplaatsvervangers ook toepassing vinden op de deskundige leken.

1.4 Formulation and effective date of the Guidelines

The Guidelines have been formulated at the joint instruction of the Assembly of Court Presidents and the Dutch Association for the Judiciary. This represented a continuation of the previous productive cooperation in formulating the Guidelines on Impartiality. These Guidelines complement the Guidelines on Impartiality as well.

1.4 Totstandkoming en inwerkingtreding van de leidraad

De leidraad is opgesteld in gezamenlijke opdracht van de Presidentenvergadering en van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR). Daarmee werd de eerdere vruchtbare samenwerking bij het opstellen van de Leidraad onpartijdigheid (in 2003/2004) voortgezet. Deze leidraad vormt ook het complement op de Leidraad onpartijdigheid.

Op 23 maart 2009 heeft de Presidentenvergadering ermee ingestemd dat de leidraad als landelijk geldende regeling gehanteerd wordt.

De datum van ingang van deze leidraad is 1 oktober 2009. Vanaf die datum gelden de aanbevelingen van de leidraad, met inachtneming van de bedoelde instemming, zowel voor de op die datum bestaande, als voor de nadien te aanvaarden nevenfuncties.

2. Basic principles

2.1 The freedom to assume ancillary positions is paramount

The basic principle underlying these Guidelines is that judicial officers and court officials should be free to serve in ancillary positions, unless performance of such duties could interfere with the proper functioning of the judicial system or undermine trust in the judicial system. Serving in ancillary positions is generally desirable: societal experience is still seen as indispensable for judges and clerks/registrars to function properly. Judges should be fully involved in society and should not retreat to the ivory tower. All of this also helps to maintain trust in the judicial system.

2 Uitgangspunten

2.1 Vrijheid van nevenfuncties staat voorop

Uitgangspunt van deze leidraad is dat het rechterlijke ambtenaren en gerechtsambtenaren vrijstaat om nevenfuncties te vervullen, tenzij de uitoefening daarvan schadelijk kan zijn voor de goede gang van zaken in de rechtspraak of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen. Het vervullen van nevenfuncties in algemene zin is wenselijk: maatschappelijke ervaring wordt nog steeds als onontbeerlijk ervaren om goed te kunnen functioneren als rechter en griffier. Rechters behoren middenin de samenleving te staan en zich niet terug te trekken in een ivoren toren. Ook dát alles draagt ertoe bij dat het vertrouwen in de rechtspraak behouden blijft.

2.2 Relation of the Guidelines to the law

The basic principle stated in Section 2.1 also forms the basis for the statutory scheme for judicial officers. The law includes a limited number of incompatibilities. In addition, the law contains several open standards which judicial officers must comply with and imposes sanctions for the violation of these standards. These Guidelines are not intended and - *cannot* be intended - to create new incompatibilities. That is the domain of the legislature.

2.2 Verhouding van de leidraad tot de wet

Het in par. 2.1 vermelde uitgangspunt ligt ook ten grondslag aan het wettelijke stelsel voor de rechterlijke ambtenaren. In de wet komt een beperkt aantal onverenigbaarheden voor. Daarnaast bevat de wet enkele open normen waaraan de rechterlijke ambtenaren zich moeten houden en op overtreding waarvan sancties zijn gesteld. Deze leidraad heeft niet tot doel en *kan* ook niet tot doel hebben om nieuwe onverenigbaarheden te creëren. Dat is het domein van de formele wet. Deze leidraad biedt in tweeërlei opzicht een aanvulling op de wet: (1) hij vormt de neerslag van de opvattingen ('de standaard') van de beroepsgroep zelf over de mogelijke *onwenselijkheid* van nevenfuncties die wettelijk geoorloofd zijn en (2) hij geeft voor nevenfuncties een uitwerking aan de wettelijke open normen.
In beide gevallen bevat de leidraad *aanbevelingen*. Deze kunnen mede een richtsnoer vormen voor de functionele autoriteit bij de komende wettelijke toets van nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren (artikel 44 lid 6 Wrra *nieuw*).
In de formuleringen van de aanbevelingen komen twee soorten termen voor. De termen "ongewenst" en "ontraden" worden gebruikt in de gevallen waarin een nevenfunctie wettelijk geoorloofd is (dus: niet verboden) maar volgens de leidraad niettemin onverstandig is. Het aanvaarden van een dergelijke nevenfunctie leidt op zichzelf niet tot een sanctie tegen de betrokken rechterlijke ambtenaar. De leidraad kent daarnaast termen als "ongeoorloofd", "niet toegestaan" of "[de rechterlijk ambtenaar] vermijdt". In deze gevallen wordt een concretisering gegeven van een wettelijke open norm, die door de wet ook al van sancties is voorzien.

[5] Kamerstukken II 20042005, 29 937 nr. 3, pag. 4/5.

2.3 Nevenfuncties nevenbetrekkingen

Zoals in 1.1 al is opgemerkt is bij de Tweede Kamer aanhangig een wetsvoorstel tot wijziging van artikel 44 Wrra en tot aanvulling van die wet met een artikel 44a (Kamerstukken nr. 29 937). Dat wetsvoorstel ziet op 'neven*betrekkingen*' en maakt daarin een expliciet onderscheid met 'neven*functies*'. Dat onderscheid staat los van het al dan niet bezoldigd zijn van de betrekking. Blijkend uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel en het Verslag van de Vaste commissie voor Justitie, is het begrip neven*functies* ruimer dan neven*betrekkingen*. Daarbij wordt onderkend dat ook nevenfuncties tot belangenverstrengeling kunnen leiden.

Bij de in hoofdstuk 3 opgenomen aanbevelingen wordt primair aansluiting gezocht bij de tekst van zowel het huidige als het voorgestelde artikel 44 Wrra, waarin wordt gesproken over *nevenbetrekkingen*. Dat betekent dat alleen ten aanzien van nevenbetrekkingen een plicht tot kennisgeving aan en een daaropvolgende beoordeling door de functionele autoriteit (i.c. de president) gelden, gevolgd door opname van de nevenbetrekking in een register. Volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Wrra[5] worden onder nevenbetrekkingen in ieder geval verstaan:

- alle bezoldigde functies en activiteiten;
- alle docentschappen;
- het voeren van een eigen bedrijf;
- lidmaatschappen van besturen, adviescommissies, arbitragecommissies, tuchtcolleges en klachtencommissies;
- het drijven van nering of handel;
- het deelnemen aan aannemingen en leveringen;
- het zijn van commissaris, bestuurder of vennoot van een

vennootschap, stichting of vereniging;
- het optreden als arbiter, bindend adviseur of mediator.

Deze opsomming is niet limitatief. Het hangt van verschillende omstandigheden af of een nevenactiviteit tevens een nevenbetrekking is. Gelet hierop moet dan ook worden gekeken naar activiteiten of werkzaamheden die niet onder het begrip nevenbetrekkingen lijken te vallen. In het algemeen zal het daarbij gaan om onbezoldigde activiteiten, die daarnaast van weinig maatschappelijk gewicht zijn of zich in overwegende mate binnen de privésfeer afspelen. Dergelijke nevenfuncties, niet zijnde nevenbetrekkingen, behoeven niet bij de functionele autoriteit te worden gemeld, of door deze te worden getoetst en vervolgens te worden gepubliceerd in het register van nevenbetrekkingen. De beoordeling van de gewenstheid van die nevenfuncties ligt bij de beroepsbeoefenaren zélf, waarbij het criterium wordt gevormd door de algemene toetsingsnorm uit aanbeveling 1 van deze leidraad: “Nevenfuncties, voor zover wettelijk toegestaan, zijn niettemin ongewenst wanneer de goede gang van zaken bij de rechtspraak in concreto of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen schade zou kunnen lijden.” (zie par. 3.2). Als een in de Rechtspraak werkzame persoon twijfel heeft over de gevoeligheid van een nevenfunctie of -activiteit, dan bespreekt hij of zij dit met de president of de sectorvoorzitter.

Voorbeelden van nevenbetrekkingen zijn: voorzitter/ secretaris van een bezwaarcommissie, lid van een kamer van toezicht voor de notarissen en kandidaat-notarissen, lid van een beklagcommissie penitentiaire inrichtingen, een raad van discipline, een tuchtcollege, docent bij SSR

2.3 Integrity aspects - performance aspects*

Ancillary positions may be considered from both the standpoint of integrity and the standpoint of the consequences for the officer/official's performance. The Recommendations in these Guidelines make **integrity** the primary consideration. Given this perspective, the Recommendations are aimed at judicial officers and court officials *as well as* at the board of the courts, and are intended to furnish a framework for formulating judgments and making assessments.
In particular, each judicial employee must ask himself/herself whether his/her conduct in regard to ancillary positions could impair the judicial system's integrity in any way.

2.4 Remuneration for ancillary positions**

Safeguarding integrity was also a stringent principle in formulating the Recommendations about remuneration for ancillary positions. Special attention was given in that connection to the receipt of remuneration or attendance fees for ancillary positions which are actually performed in whole or in part during working hours.

* Dutch text 2.4
** Dutch text 2.5

of enige ander onderwijsinstelling, mediator, arbiter, commissaris of lid van een raad van toezicht van een onderneming of instelling, bestuurslid van een onderwijsinstelling of van een ziekenhuis, bestuurslid van een politieke partij of een afdeling daarvan, lid van een stichtingsbestuur, een bezoldigd dagvoorzitterschap tijdens een conferentie, columnist in een tijdschrift/dagblad.
Voorbeelden van nevenfuncties: teamleider/begeleider van een sportteam, lid van een ouderraad van een school, lidmaatschap van een ad hoc commissie van een politieke partij, redacteur van een wijkkrant of verenigingsblad.

2.4 Integriteitsaspecten – functioneringsaspecten

Nevenfuncties kunnen worden bezien uit zowel een oogpunt van integriteit als een oogpunt van de gevolgen voor het functioneren van de ambtenaar.
De aanbevelingen in deze leidraad stellen het perspectief van integriteit voorop. In dit perspectief richten de aanbevelingen zich tot de rechterlijke en de gerechtsambtenaren én tot de gerechtsbesturen, met als doel een kader te bieden voor de oordeelsvorming en toetsing.
Iedere medewerker van de rechtspraak heeft immers een eigen verantwoordelijkheid om zich af te vragen of het eigen gedrag inzake nevenfuncties enige inbreuk op de integriteit kan oproepen.

2.5 De bezoldiging van nevenfuncties

Ook bij het opstellen van aanbevelingen over de bezoldiging van nevenfuncties heeft de bewaking van de integriteit als strikt uitgangspunt gegolden. De aandacht richt zich in dat verband in het bijzonder op het ontvangen van bezoldiging of vacatiegelden voor nevenfuncties die feitelijk geheel of gedeeltelijk tijdens werktijd worden verricht.

3. Recommendations

Recommendation 1

Insofar as statutorily permissible, ancillary positions shall nevertheless be undesirable if they could interfere with the proper functioning of the judicial system in a specific case or undermine trust in the judicial system.

3 Aanbevelingen

3.1 Algemeen

Zoals in par. 1.3 al is vermeld, is de leidraad van toepassing op rechterlijke ambtenaren en op gerechtsambtenaren. De meeste van navolgende aanbevelingen hebben betrekking op beide categorieën (aanbevelingen 1 t/m 4, 8, 9 en 11). Aanbeveling 11 richt zich daarbij vooral tot de gerechtsbesturen. Daarnaast zijn vier aanbevelingen exclusief van toepassing op de rechterlijke ambtenaren (aanbevelingen 5 t/m 7 en 10). Zie verder het gestelde aan het slot van par. 2.2 en in par. 2.3 over de in de aanbevelingen gehanteerde terminologie.

3.2 Wenselijkheid van nevenfuncties algemeen

Aanbeveling 1

Nevenfuncties, voor zover wettelijk toegestaan, zijn niettemin ongewenst wanneer de goede gang van zaken bij de rechtspraak in concreto of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen schade zou kunnen lijden.

Toelichting

Deze aanbeveling gaat uit van het in par. 2.1. toegelichte uitgangspunt van het “geoorloofd, tenzij”. Het “tenzij” verwijst naar de ratio van de gehele leidraad: het tegengaan van het gevaar, of van de (geobjectiveerde) schijn van partijdigheid. Bij de formulering van deze aanbeveling is aansluiting gezocht bij de norm die artikel 46c lid 2 Wrra stelt: “de goede gang van zaken bij de rechtspraak of het in haar te stellen vertrouwen”. Zoals in par. 2.4 vermeld, is het criterium voor de gewenstheid van de nevenfunctie de (gewenste) integriteit van de Rechtspraak en van degenen die daarin werkzaam zijn. Bij de beoordeling daarvan wordt de sector waarin de rechter werkzaam is, mede in aanmerking genomen.

Recommendation 2

In performing an ancillary position specifically assigned to him/her by law, a judicial officer shall avoid handling cases in which he/she is involved by virtue of his/her principal judicial position in such a manner that his/her judicial impartiality might be questioned.

A court official shall avoid situations in which performance of the duties assigned to him/her results in his/her being involved in the same case in different capacities.

Explanation

With regard to specific duties for judges *provided for by statute*, the assessment cannot make those statutory duties impossible from the start; examples include serving as members of disciplinary boards for notaries or other disciplinary boards, complaints committees for penal institutions, disciplinary committees for the healthcare sector and so forth. In this connection, however, a judge should not handle a case as a member of a disciplinary board for notaries in which an agreement is at issue which also plays a role in a case in which he/she is or was involved as a judge.

Besides their principal position, judges may also be responsible for carrying out duties which, in a specific law, are reserved for or preferably assigned to "an officer/official responsible for administering justice". In addition, more or less 'private' organisations prefer to utilise judiciary officials for such duties, for example, for disciplinary cases.

3.3 Door de wet aan rechterlijke ambtenaren en aan gerechtsambtenaren opgedragen nevenbetrekkingen

Aanbeveling 2

De rechterlijk ambtenaar vermijdt dat hij bij de uitoefening van een specifiek in de wet aan hem opgedragen nevenbetrekking zaken behandelt waarbij hij uit hoofde van zijn rechterlijke hoofdbetrekking zodanig is betrokken dat zijn rechterlijke onpartijdigheid ter discussie zou kunnen komen te staan.

De gerechtsambtenaar vermijdt dat de uitoefening van aan hem opgedragen taken ertoe leidt dat hij in verschillende hoedanigheden bij dezelfde zaak betrokken is.

Toelichting

Deze aanbeveling 2 vormt het spiegelbeeld van aanbeveling 3 uit de Leidraad Onpartijdigheid van de rechter (uit maart 2004). Bij het vervullen van *niet* specifiek in een wet geregelde nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren zal het doorgaans de president van het betrokken gerecht zijn die de gewenstheid daarvan toetst (zie paragraaf 2.4), ook als het gaat om integriteitstoetsingen. Bij de *wettelijk geregelde* bijzondere taken van rechters kan de toetsing die wettelijke taken niet bij voorbaat onmogelijk maken; te denken valt aan het lidmaatschap van kamers van toezicht over de notarissen en kandidaatnotarissen, raden van discipline, beklagcommissies penitentiaire inrichtingen, tuchtcolleges voor de gezondheidszorg e.d. De rechter zal evenwel in dat kader niet als lid van een kamer van toezicht over de notarissen en kandidaatnotarissen een zaak dienen te behandelen waarbij onderwerp van geschil een overeenkomst is die tevens een rol speelt in een zaak waarbij de rechter als zodanig betrokken is of is geweest. Rechters kunnen naast hun hoofdbetrekking belast zijn met het verrichten van taken die in enige bijzondere wet zijn voorbehouden aan, of bij

voorkeur worden opgedragen aan, “een met rechtspraak belaste ambtenaar”. Daarnaast maken min of meer ‘private’ organisaties eveneens bij voorkeur gebruik van rechtsprekende ambtenaren voor dergelijke taken, bijvoorbeeld ten behoeve van tuchtrechtspraak. Voor gerechtsambtenaren bestaan twee bij wet voorgeschreven functies, te weten die van secretaris van de kamer van toezicht over de notarissen en kandidaatnotarissen (artikel 94 lid 5 Wet op het notarisambt) en die van secretaris van de kamer voor gerechtsdeurwaarders (artikel 35 lid 6 Gerechtsdeurwaarderswet). Daarom heeft deze aanbeveling mede betrekking op gerechtsambtenaren.

Recommendation 3

It is undesirable for judicial officers (except for deputy judges) and court officials to act as *paid* legal advisors.

Explanation

This Recommendation also applies to court officials, because they may be associated with the judicial system to the same extent as judges by litigants and their circles. Acting for compensation openly or behind the scenes as an advisor for third parties in proceedings (both before the officer/official's own court and before other courts) is undesirable. The criterion of remuneration for the advisory work is a specific reference to the undesirability of conducting a legal advice practice. It thus does not encompass providing free legal advice to family members and acquaintances or to voluntary organisations.

3.4 Overige nevenbetrekkingen

Aanbeveling 3

Het is ongewenst dat rechterlijke ambtenaren (behoudens rechters-plaatsvervangers) en gerechtsambtenaren optreden als bezoldigd juridisch adviseur.

Toelichting

Deze aanbeveling geldt, behalve voor de gerechtsambtenaren, alleen voor *vaste* rechters, gerechtsauditeurs en voor rechtersplaatsvervangers in opleiding en dus niet voor honoraire rechtersplaatsvervangers. Dat deze aanbeveling ook geldt voor gerechtsambtenaren, heeft te maken met het feit dat zij door justitiabelen en hun omgeving in dezelfde mate als rechters kunnen worden geassocieerd met de r(R)echtspraak. Optreden tegen vergoeding vóór of achter de schermen als adviseur voor derden in een procedure (zowel voor het eigen gerecht als voor andere gerechten) is ongewenst. Met het criterium van de bezoldiging van de advieswerkzaamheden wordt gedoeld op met name de ongewenstheid van het voeren van een juridische adviespraktijk. Dat raakt dus niet aan het onbezoldigd geven van juridische adviezen in de familieen kennissenkring en in verenigingsverband. En, ter voorkoming van misverstanden: deze aanbeveling ziet ook niet op het voorzitterschap of secretariaat van bezwarencommissies, mits het commissies betreft van buiten het eigen arrondissement. Overigens is voor het optreden door rechterlijke ambtenaren als *onbezoldigd* juridisch adviseur, aanbeveling 1 van toepassing, met als bepaling dat dergelijke nevenfuncties ongewenst zijn als daardoor de goede gang van zaken bij de rechtspraak in concreto, of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen schade zou kunnen lijden.
Maatstaf is niet het verlenen van juridische bijstand *in procedures*. Dit criterium is niet bruikbaar, omdat niet altijd vooraf kan worden overzien óf kwesties uitmonden in procedures.

In het kader van deze aanbeveling wordt voor de volledigheid nog gewezen op het bepaalde in artikel 12 Wet RO waarin, uit het oogpunt van onafhankelijkheid en onpartijdigheid, wordt verboden dat met rechtspraak belaste ambtenaren […] zich “op enige wijze inlaten met partijen […] over enige voor hen aanhangige geschillen of geschillen waarvan zij weten of vermoeden dat die voor hen aanhangig zullen worden”.

Recommendation 4

Judicial officers and court officials may act as arbitrators, third parties charged with giving binding opinions, or mediators, unless this could interfere with the proper functioning of the judicial system in a specific case or undermine trust in the judicial system.

Explanation

One consequence of this Recommendation, for example, is that courts should not make referrals to an arbitrator, third party or mediator who is also a judge at the same court (for courts of appeal: who is also a judge in one of the district courts in the jurisdiction), or make informal suggestions to this effect. If the arbitrator/third party/mediator concerned is a 'permanent' judge in another court, such referrals shall not be an issue if the litigants are free to choose from a public list of qualified arbitrators, third parties or mediators which includes non-judges, too. Of course, the judge making the referral must remain alert to other factors which may make a referral undesirable.

The reason that it is permissible (under certain conditions) to serve in the ancillary positions referred to in this Recommendation, but not desirable to act as a paid legal advisor as indicated in Recommendation 3, has to do with the fact that an arbitrator, third party charged with giving a binding opinion, or mediator is impartial.

Aanbeveling 4

Het is rechterlijke ambtenaren en gerechtsambtenaren toegestaan om op te treden als arbiter, bindend adviseur of mediator, tenzij de goede gang van zaken bij de rechtspraak in concreto of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen, schade zouden kunnen lijden.

Toelichting

Een gevolg van deze aanbeveling is bijvoorbeeld dat verwijzingen of informele suggesties daarvoor door een gerecht naar een arbiter, bindend adviseur of mediator die tevens rechter in hetzelfde gerecht is (bij gerechtshoven: die tevens rechter in een van de rechtbanken in het ressort is), achterwege dienen te blijven. Indien de betrokken arbiter/adviseur/mediator een "vaste" rechter in een ander gerecht is, staan dergelijke verwijzingen buiten discussie indien de procespartijen een vrije keuze hebben uit een openbare lijst van (competente) arbiters, bindend adviseurs of mediators waarop ook nietrechters voorkomen. Vanzelfsprekend dient de doorverwijzende rechter attent te blijven op een mogelijk anderszins aanwezige onwenselijkheid van de doorverwijzing. Zo is een publieke uiting van een rechter zélf (bijv. op een eigen website) waarin deze bekendmaakt dat hij behalve rechter ook mediator of arbiter is, ongewenst. Hieronder wordt niet begrepen de plaatsing van een rechter op de openbare lijst van mediators. Het verschil tussen de toelaatbaarheid (onder voorwaarden) van de in deze aanbeveling bedoelde nevenfuncties, met de in aanbeveling 3 aangegeven ongewenstheid van de bezoldigd juridisch adviseur, schuilt in de onpartijdige positie van een arbiter, bindend adviseur of mediator. Dit in tegenstelling tot de bezoldigd juridisch adviseur die ten eigen bate voor één bepaalde partij werkt. In verband met dat onderscheid, en niettegenstaande het feit dat de hier genoemde nevenfuncties ook vallen onder de werking van de algemene aanbeveling 1, wordt daarover toch deze expliciete aanbeveling 4 gedaan.

Recommendation 5

It is inadvisable for judicial officers responsible for administering justice to be members of the Upper or Lower House of the States General.

Explanation

The law states that, insofar as members of the Dutch Supreme Court or members of the Procurator General's Office at the Supreme Court are concerned, membership in a representative body is not inconsistent with the position of judicial officer, except, however, membership in the Upper or Lower House of the States General (and in the European Parliament). By extension, this Recommendation discourages other judicial officers responsible for administering justice besides the members of the Supreme Court from also becoming members of the Upper or Lower House of the States General.

Aanbeveling 5

Het wordt rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast, ontraden lid te zijn van de Eerste of de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Toelichting

De wetgever heeft het lidmaatschap van een vertegenwoordigend orgaan niet onverenigbaar geacht met de hoedanigheid van rechterlijk ambtenaar, echter met uitzondering van het lidmaatschap van de Eerste of de Tweede Kamer der StatenGeneraal (en van het Europees Parlement) voor zover het de leden van de Hoge Raad en de leden van het parket bij de Hoge Raad betreft. In het verlengde hiervan wordt in deze aanbeveling aan andere rechterlijk ambtenaren met rechtspraak belast dan de leden van de Hoge Raad, het lidmaatschap van de Eerste of de Tweede Kamer der StatenGeneraal ontraden.

Recommendation 6

A 'permanent' judge shall avoid commercial ancillary positions serving a private interest which might bring to mind an incorrect association with the work or image of the judicial system.

Explanation

Performing a commercial job or activity means that the party concerned is participating in commerce for his/her own benefit and for the sake of a private interest (for profit). Such private interests should be associated as little as possible with the work or image of a court as a public service charged with impartially handling and resolving cases. This is the reason for this Recommendation. The standard is always whether a certain position may undermine the integrity of the organisation as a whole (or this image).

Aanbeveling 6

Een "vaste" rechter vermijdt commerciële nevenbetrekkingen waarmee een particulier belang wordt gediend dat een verkeerde associatie met het werk of de beeldvorming van de Rechtspraak zou kunnen oproepen.

Toelichting

Het uitoefenen van een commerciële functie of activiteit houdt in dat de betrokkene daarmee ten eigen bate en ter wille van een particulier belang (winstoogmerk) deelneemt aan het handelsverkeer. Dergelijke particuliere belangen moeten zo min mogelijk geassocieerd kunnen worden met het werk of de beeldvorming van een gerecht als publieke dienst met als opdracht een onpartijdige behandeling en afdoening van zaken. Hierin schuilt het motief voor deze aanbeveling.
Deze aanbeveling betekent niet dat al dergelijke nevenbetrekkingen ontoelaatbaar zijn. Als de ratio voor deze aanbeveling niet in het geding is, vervalt de reden voor het vermijden ervan. Zo is voor een rechter een praktijk als mediator of arbiter niet per definitie ongewenst. Aanbeveling 4 gaat daar ook van uit. Betrokkenheid van een rechter die advocaat is geweest bij bijvoorbeeld zijn pensioenb.v. is op zichzelf ook niet discutabel. Ook veel nevenbetrekkingen in bijvoorbeeld het onderwijs of de gezondheidszorg (het lidmaatschap van het bestuur van onderwijsinstellingen of ziekenhuizen e.d.) vallen buiten het bereik van de hier vermelde aanbeveling. Steeds is de maatstaf of een bepaalde functie afbreuk kan doen aan (het beeld van) de integriteit van de organisatie als geheel.
De aanbeveling heeft alleen betrekking op de "vaste" rechters. Voor de zogeheten honoraire rechtersplaatsvervangers geldt per definitie dat zij een hoofdberoep elders kunnen hebben. Er is geen reden om daarvan alle commerciële beroepen uit te sluiten. Het kan juist goed zijn om ook in dit opzicht diversiteit na te streven. Als een kandidaat over de juiste eigenschappen, zoals deskundigheid en integriteit, beschikt, is het voldoende om te waarborgen – en er zorgvuldig op toe

te zien – dat hij geen zaken behandelt die in enig opzicht zijn gelieerd met zijn hoofdfunctie buiten de Rechtspraak. Op dat punt geldt de algemene norm die spreekt uit aanbeveling 1. Vanzelfsprekend zal bij de selectie van deze categorie plaatsvervangers worden getoetst of hun hoofdfunctie in algemene zin verenigbaar is met het rechter-plaatsvervangerschap. Ook kunnen afspraken worden gemaakt over het al dan niet verrichten van bepaalde werkzaamheden binnen het hoofdberoep. Verder is het ongewenst dat honoraire rechters-plaatsvervangers zich in commerciële contacten in hun hoofdberoep als lid van de rechterlijke macht afficheren (bijvoorbeeld op internetsites, op briefpapier en bij reclameuitingen).

Recommendation 7

It is undesirable for members of the Public Prosecution Service to act as criminal judges, unless they have been seconded to a court for the scope of their appointment (for example, as part of training to be a judge).

Explanation

As part of the training to be a judge, members of the Public Prosecution Service should also preferably be seconded to a different district or jurisdiction than the one he/she previously worked in. More stringent requirements should apply in this respect to members of the Public Prosecution Service than, say, lawyers, because, unlike the Bar, the Public Prosecution Service is indivisible and a fixed party in criminal proceedings. Moreover, there is a hierarchy within the Public Prosecution Service.

Aanbeveling 7

Het is ongewenst dat leden van het openbaar ministerie optreden als strafrechter, tenzij zij voor de omvang van hun aanstelling bij een gerecht zijn gedetacheerd (bijvoorbeeld in het kader van een opleiding voor het rechterschap).

Toelichting

Ook een detachering in het kader van een opleiding tot rechter vindt bij voorkeur plaats in een ander arrondissement of ressort dan dat waarin het OMlid eerder werkzaam was. Voor leden van het OM mogen wat dat betreft strengere eisen gelden dan voor bijvoorbeeld advocaten, omdat het OM, anders dan de balie, één en ondeelbaar is en een vaste partij is in het strafproces. Bovendien bestaat binnen het OM een hiërarchie.

N.B.: In het al meermalen genoemde wetsvoorstel 29937 is in artikel 44 lid 3 Wrra voorzien in een onverenigbaarheid van een rechterlijke functie met werkzaamheid als rechterlijk ambtenaar bij het OM. Als dit wetsvoorstel tot wet wordt verheven, vervalt deze aanbeveling.

Recommendation 8

Judicial officers and court officials shall demonstrably perform ancillary positions entirely outside working hours. If this is the case, the earnings received from this may be kept.

The Board of the Court may agree with the party concerned that an ancillary position shall be performed in whole or in part during working hours, because this is in the judicial system's interest. In that case, agreements shall be made with the party concerned about the time to be spent on the ancillary position and how the earnings related to this shall be appropriated.

Explanation

The principle underlying this Recommendation is that ancillary positions should normally be performed on the officer/official's own time. In practice, however, a number of ancillary positions are reserved for judges or court officials, or are included among the overall duties of the judicial system. For this reason, application in full of the main rule would be unreasonable in several cases, and persons working in the judicial system might be prevented from accepting ancillary positions. Making agreements about this with the Board of the Court or President affords flexibility.

3.5 Wijze van omgaan met de bezoldiging van nevenbetrekkingen

Aanbeveling 8

Rechterlijk ambtenaren en gerechtsambtenaren oefenen nevenbetrekkingen aantoonbaar geheel buiten werktijd uit. Indien dat het geval is, kunnen de inkomsten daaruit worden behouden.
Een gerechtsbestuur kan met betrokkene afspreken dat een nevenbetrekking geheel of gedeeltelijk binnen de werktijd wordt uitgeoefend omdat het belang van de Rechtspraak dat vergt. In dat geval worden er met betrokkene afspraken gemaakt over de aan de nevenbetrekking te besteden tijd en de bestemming van de daaraan verbonden inkomsten.

Toelichting

Uitgangspunt bij deze aanbeveling is dat het uitoefenen van nevenbetrekkingen in beginsel plaatsvindt in eigen tijd. In de praktijk komt echter een aantal nevenbetrekkingen voor dat is *voorbehouden aan rechters of gerechtsambtenaren, dan wel deel uitmaakt van de totale taakvervulling binnen de Rechtspraak*. Om die reden zou het onverkort toepassen van de hoofdregel in een aantal gevallen onredelijk uitpakken en in de Rechtspraak werkzame personen kunnen weghouden van het aanvaarden van die nevenbetrekkingen. De flexibiliteit is gevonden in het maken van afspraken daarover met het gerechtsbestuur of de president.

Voor de aantoonbaarheid van het buiten de werktijd van de hoofdtaak uitoefenen van een nevenbetrekking, is het noodzakelijk dat betrokkene vooraf afspraken maakt met het gerechtsbestuur of zijn president over de eventuele gevolgen op het terrein van inroostering, alsmede over de inkomsten van het uitoefenen van een dergelijke nevenbetrekking. Gerechtsbestuur of president hanteren daarbij als uitgangspunt

Recommendation 9

Insofar as possible, judicial officers and court officials shall report their ancillary positions to the Board of the Court before they accept these. Deputy judges shall also report their principal positions to the Board of the Court. The President or Board of the Court shall assess whether the reported ancillary or principal positions could interfere with the proper functioning of the judicial system or undermine trust in the judicial system.
The permanent and deputy judges and the court officials shall themselves also ensure that the reported information for the ancillary and principal positions is correct and up-to-date.

dat de nevenbetrekking buiten werktijd wordt uitgeoefend en dat – samenhangend daarmee – de neveninkomsten mogen worden behouden. Met het maken van afspraken vooraf wordt voorkomen dat misverstanden ontstaan over de vraag of een nevenbetrekking buiten de werktijd van de hoofdtaak wordt uitgeoefend. Daarbij wordt mede gelet op een eventueel deeltijdkarakter van de hoofdfunctie.

3.6 Meldplicht van huidige en vroegere nevendan wel hoofdbetrekkingen

Aanbeveling 9

Rechterlijke ambtenaren en (binnen de grenzen van artikel 61 lid 1 ARAR ook) gerechtsambtenaren melden hun nevenbetrekkingen zoveel mogelijk vóór de aanvaarding daarvan aan bij het gerechtsbestuur. Rechters-plaatsvervangers melden daarenboven ook hun hoofdbetrekking(en) aan bij het gerechtsbestuur. De president dan wel het gerechtsbestuur toetst of de aangemelde nevenen hoofdbetrekkingen de goede gang van zaken bij de rechtspraak in concreto of het in de Rechtspraak te stellen vertrouwen, zouden kunnen schaden. Zowel de vaste als de plaatsvervangende rechters en de gerechtsambtenaren zien zelf mede toe op (de juistheid en actualiteit van) de registratie van nevenen hoofdbetrekkingen.

Toelichting
In par. 2.3 is het bij deze aanbeveling van belang zijnde onderscheid tussen neven*betrekkingen* en neven*functies* al genoemd. Rechterlijke ambtenaren zijn op grond van artikel 44 Wrra al verplicht hun neven*betrekkingen* aan de functionele autoriteit te melden ter toetsing door de president. Voor nevenfuncties die geen nevenbetrekkingen zijn, geldt die plicht tot aanmelden niet. Daar ligt de beoordeling

van de gewenstheid bij de beroepsbeoefenaar zelf, voortvloeiend uit de algemene toetsingsnorm van artikel 44 lid 2 Wrra (nieuw). Gerechtsambtenaren zijn op grond van artikel 61 lid 1 ARAR verplicht om opgave aan het bevoegd gezag te doen van hun (voorgenomen) neven*werkzaamheden, die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met zijn functievervulling, kunnen raken*. De beoordeling daarvan vindt plaats door of namens het gerechtsbestuur. Voor neven*functies* geldt evenmin als voor rechterlijke ambtenaren een meldplicht; de toetsing is hier aan de gerechtsambtenaar zelf.
Bij twijfel of nevenwerkzaamheden de functievervulling raken, dan wel of sprake is van nevenwerkzaamheden of een nevenfunctie, verdient bespreking met het gerechtsbestuur of de president aanbeveling. Overigens betekent de plicht tot kennisgeving en de beoordeling van de nevenbetrekkingen niet dat betrokkene met de acceptatie of uitoefening daarvan zou moeten wachten op de formele goedkeuring van het gerechtsbestuur. Het nieuw voorgestelde derde lid van art. 44 Wrra bevat daarover als bepaling: *"Zo mogelijk geschiedt de kennisgeving zodra het voornemen bestaat tot het gaan vervullen van de betrekking."*

De gerechtsbesturen stellen zich terughoudend op bij het toetsen van nevenbetrekkingen. Een nevenbetrekking wordt ontraden als daaruit een reëel risico voor het imago van het gerecht of van de Rechtspraak als geheel voortvloeit.
Zo zal van een rechter die arbiter of mediator e.d. is wél worden geregistreerd dát hij als zodanig actief is. Bij het optreden in deze hoedanigheid waakt de betrokken rechter er zelf voor dat hij geen zaken behandelt die zijn onpartijdigheid of integriteit als rechter nadelig beïnvloeden of de schijn van partijdigheid wekken.
Ten aanzien van gerechtsambtenaren geldt in het algemeen dat hun nevenwerkzaamheden in elk geval geen directe of indirecte relatie met de werkzaamheden binnen de eigen sector mogen hebben. Een en ander dient echter ook in het perspectief van de door de betrokken gerechtsambtenaar vervulde hoofdfunctie te worden bezien. Zo zal de nevenfunctie van de gerechtsambtenaar die als griffier opereert,

en dus voor de burger openlijk naar buiten treedt, zeker moeten worden beoordeeld op de vraag of deze nevenbetrekking het risico op imagoschade voor het gerecht meebrengt. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het toetsen van nevenactiviteiten met een juridisch karakter (juridisch adviseur, lid van een bezwaren, beklag of arbitragecommissie e.d.).

Bij het opnemen van de hoofden/of nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren in het daarvoor bestemde openbare register wordt waar mogelijk voorkomen dat de adressen van in de Rechtspraak werkzame personen en hun familie door die openbaarmaking kunnen worden getraceerd. De voorgestelde aanvulling van het Wrra met een artikel 44a biedt daarvoor in het zesde lid steun.

Recommendation 10

It is desirable for judicial officers to also report their previous *principal* positions to the Board of the Court for publication in the register of ancillary positions. This shall no longer apply to the principal positions which the judicial officer concerned performed more than six years before his/her initial appointment. Principal positions which were performed more than six years ago shall not have to be reported any longer, either. The assumption shall be that the entry in the aforementioned register shall be updated each year.

Explanation

Given the interests to be protected through the publication of ancillary positions, it is logical for information about the principal position which a judicial officer held before he/she was first appointed as a judge to be made public as well. Reasonable limits may be imposed on this.

Aanbeveling 10

Het is gewenst dat rechterlijke ambtenaren ook hun vroegere *hoofd*betrekking(en) aan het gerechtsbestuur melden ter publicatie daarvan in het register van nevenbetrekkingen. Dit geldt niet meer voor de hoofdbetrekkingen die de betrokken rechterlijk ambtenaar voorafgaand aan een periode van zes jaar vóór zijn eerste benoeming heeft uitgeoefend. Ook hoofdbetrekkingen die langer dan zes jaar geleden zijn uitgeoefend, behoeven niet meer te worden gemeld. Als uitgangspunt geldt daarbij dat jaarlijks de vermelding in het genoemde register wordt bijgewerkt.

Toelichting

Gelet op de te beschermen belangen bij het publiceren van nevenbetrekkingen ligt het voor de hand dat ook gegevens over de hoofdbetrekking die een rechterlijk ambtenaar bekleedde voordat hij voor het eerst als rechter werd benoemd, kenbaar worden gemaakt. In redelijkheid mogen daaraan grenzen worden gesteld. Het is niet nodig dat de totale periode waarover een vroegere hoofdbetrekking dient te worden gemeld langer is dan zes jaar. In dat kader is beoogd een glijdende schaal te introduceren: jaarlijks kan de melding worden aangepast aan een hoofdbetrekking die werd bekleed tot een periode van zes jaar voorafgaand aan die jaarlijkse melding, met een maximum van zes jaar na de eerste benoeming tot rechter.

Omtrent de wenselijkheid ook vroegere *neven*betrekkingen te melden staat de verantwoordelijkheid van de individuele rechterlijke ambtenaar voorop. Dat wil zeggen dat het aan de betrokkene is om te beoordelen of een bepaalde vroegere nevenbetrekking in het kader van het doel van de publicatie gemeld dient te worden. Een uitspraak over de wenselijkheid van publicatie van *alle* vroegere nevenbetrekkingen gaat te ver. In concrete situaties kan het algemeen bepaalde uit aanbeveling 1 van toepassing zijn.

Recommendation 11

The Boards of the Courts or Presidents shall monitor compliance with the judicial officers' and court officials' reporting obligations. They may require the official/officer concerned to demonstrate, if necessary with documentation, how he/she has applied the Recommendations in these Guidelines.

Aanbeveling 11

De gerechtsbesturen, dan wel de presidenten, zien toe op de naleving van de meldingsplicht van de rechterlijke ambtenaren en de gerechtsambtenaren. Zij kunnen daartoe van de betrokken ambtenaar verlangen dat deze, zo nodig gedocumenteerd, aantoont hoe hij toepassing heeft gegeven aan de aanbevelingen van deze leidraad.

Toelichting

Deze aanbeveling ziet zowel op nevenbetrekkingen als op eventuele (vroegere of actuele) hoofdbetrekkingen buiten de Rechtspraak, voor zover de aanbevelingen van deze leidraad daarop betrekking hebben.